

SITUACIÓ I ESTADÍSTIQUES DE L'ECONOMIA CATALANA 2008

PRESSUPOSTOS GENERALITAT DE CATALUNYA 2009

Abril 2009

Centre d'Estudis i Recerca Sindicals (CERES)

Via Laietana 16, 6a. planta

08003 Barcelona

Índex

Presentació	5
1. La situació de l'economia catalana 2008	7
1.1. La producció agregada	9
1.1.1. L'activitat del sector industrial	11
1.1.2. L'activitat del sector de la construcció	15
1.1.3. L'activitat del sector del turisme	19
1.2. Altres elements de demanda	24
1.2.1. La matriculació de vehicles	24
1.2.2. Compres de les famílies	25
1.3. El sector exterior	28
1.4. La inflació	31
1.5. El mercat de treball	33
1.6. Terminologia	41
1.7. Fonts documentals	59
2. Conclusions i consideracions sobre la situació de l'economia catalana 2008	61
3. Estadístiques Sociolaborals 2008	71
3.1. Introducció	73
3.2. Indicadors econòmics	74
3.3. Indicadors d'ocupació i atur	78
3.4. Condicions de treball i relacions laborals	86
3.5. Indicadors de prestacions socials	95
3.6. R+D: Recerca i desenvolupament	97
3.7. Terminologia	98
3.8. Fonts documentals	100
4. Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2009: notes sobre els aspectes més rellevants	101

Presentació

Aquesta publicació inclou diversos materials elaborats pel Centre d'Estudis i Recerca Sindicals de CCOO de Catalunya (CERES) sobre la situació i estadístiques de l'economia catalana 2008 i els Pressupostos de la Generalitat pel 2009. El seu objectiu és que sigui una eina útil per al coneixement de la nostra realitat socioeconòmica.

La publicació analitza i valora l'evolució dels paràmetres més significatius de l'economia catalana durant el 2008 i inclou les dades actualitzades dels diferents indicadors econòmics, socials i laborals amb comentaris per facilitar-ne la comprensió.

D'altra banda s'hi analitzen els Pressupostos de la Generalitat per al 2009 destacant les principals novetats que incorporen.

Barcelona, abril de 2009

La Situació de l'Economia Catalana 2008

1. La situació de l'economia catalana 2008

1.1. La producció agregada

L'activitat econòmica catalana al llarg del 2008, amb un increment real del 0,7%, conté els ritmes de creixement dels anys precedents, i acaba l'any amb taxes de creixement interanuals negatives el darrer trimestre del 2008.

L'evolució de la població catalana el 2008, amb un increment del 2,1%, fa que el PIB per càpita, indicador de la renda per càpita, experimenti una reducció del -1,4% l'any 2008, i trenca amb la tendència de creixements positius dels darrers tres anys.

Taxa de creixement del PIB per càpita real. Catalunya

	Creix. real PIB	Creix. Població	Creix. real PIB per càpita
2005	3,3%	2,7%	0,6%
2006	3,8%	2,0%	1,8%
2007	3,6%	1,1%	2,5%
2008	0,7%	2,1%	-1,4%

Nota: les dades de població són a 1 de gener de cada any.

Font: Idescat, Padró municipal d'habitants, xifres oficials, recomptes.

La demanda interna (despesa feta per les famílies, el sector públic i la inversió de les empreses) trenca amb la tendència dels darrers anys amb un creixement negatiu del -0,2%, mentre el saldo exterior millora, compensa la caiguda de la demanda interna, i fa una aportació positiva al creixement de l'activitat econòmica del 0,9%. Aquesta aportació positiva del saldo exterior és conseqüència d'una reducció del saldo negatiu amb l'estranger, si bé també es redueix el saldo positiu amb la resta d'Espanya.

La caiguda en termes reals de la demanda interna és conseqüència de la reducció de la despesa en consum de les famílies, del -0,3%, i de la caiguda de la despesa en formació bruta de capital del -2,4%, que ha experimentat un retrocés tant en el component de despeses en béns d'equipament, del -0,4%, i més intensivament en el component de béns de construcció del -4,6%. Paral·lelament la despesa en consum de les dels administracions públiques, si bé ha mantingut un creixement rellevant del 4,7% respecte del 2007, no ha estat suficient per frenar la caiguda dels altres elements la demanda interna.

La reducció en la demanda interna ha tingut com a conseqüència una important reducció de les importacions de l'estranger (tant de béns i serveis com del consum de residents a l'estranger), amb una caiguda del -6,1%, molt més elevada que la reducció experimentada per les exportacions a l'estranger (tant de béns i serveis com de consum de no residents en el territori català), del -1,5% com a conseqüència de la menor demanda internacional. Així, el saldo negatiu de Catalunya amb l'estranger millora de forma rellevant amb una aportació positiva al creixement del PIB, del 2,0%.

La millora del saldo amb l'estranger, tot i que ha anat acompanyada d'un empitjorament del saldo positiu amb la resta d'Espanya, explica que en conjunt el saldo exterior hagi millorat i tingui una aportació positiva al creixement del PIB del 0,9%.

PIB via demanda en termes nominals. Taxes de creixement reals

	2007	2008	Pes s/PIB 2008	Creix. 06	Creix. 07	Creix. 08
PIB pm	209.204	216.923	100,0%	3,8%	3,6%	0,7%
Demanda interna	203.846	210.220	96,9%	5,0%	4,2%	-0,2%
Despesa consum llars (1)	117.166	121.211	55,9%	3,8%	3,2%	-0,3%
Despesa consum administracions públiques	29.132	31.643	14,6%	4,9%	5,5%	4,7%
Formació bruta de capital (2)	57.549	57.365	26,4%	7,4%	5,6%	-2,4%
Béns d'equipament i altres	27.182	27.534	12,7%	7,8%	8,9%	-0,4%
Construcció	29.657	29.031	13,4%	6,3%	4,0%	-4,6%
Saldo exterior (3)(4)	5.358	6.704	3,1%	-1,0%	-0,5%	0,9%
Saldo amb l'estranger (4)	-18.468	-15.070	-6,9%	-0,9%	-0,9%	2,0%
Exportacions de béns i serveis	64.661	65.368	30,1%	6,4%	4,9%	-1,5%
Exp. béns i serveis	55.260	55.877	25,8%	7,4%	5,8%	-1,1%
Consum dels no residents al territori	9.401	9.491	4,4%	1,0%	-0,6%	-3,4%
Importacions de béns i serveis	83.129	80.438	37,1%	7,3%	6,0%	-6,1%
Imp. béns i serveis	80.289	77.656	35,8%	7,3%	6,0%	-6,1%
Consum dels residents a l'estranger	2.840	2.782	1,3%	7,0%	5,8%	-4,2%
Saldo amb la resta d'Espanya (4)	23.826	21.774	10,0%	-	-	-

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Els saldos vinculats al comerç exterior es presenten en contribucions al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Des de la perspectiva de l'oferta, la contenció de l'activitat econòmica, té lloc com a conseqüència del retrocés tant en la indústria, la construcció com en l'agricultura.

L'activitat de la construcció es redueix en termes real el -3,0% respecte del 2007. La producció industrial, amb una caiguda del -2,6% respecte de l'any 2007, trenca amb de la recuperació iniciada el 2006; i finalment, el sector de l'agricultura catalana, amb un comportament molt més erràtic, experimenta una reducció en termes reals de la seva producció al llarg de l'any, a un ritme del -1,3%.

Al mateix temps, la producció de serveis, amb un creixement del 2,5%, desaccelera el creixement dels dos anys precedent, i compensa l'evolució negativa dels altres sectors d'activitat econòmica, principalment per la menor desacceleració dels serveis no de mercat que tenen un creixement del 4,7%.

Valor afegit brut a preus bàsics. Taxes de creixement reals

	2008	Pes s/PIB	Creix. 06	Creix. 07	Creix. 08
PIB pm	216.923	100,0%	3,8%	3,6%	0,7%
Agricultura	1.865	0,9%	4,2%	-3,5%	-1,3%
Indústria i Energia	42.435	19,6%	0,4%	1,9%	-2,6%
Energia	3.971	1,8%	-0,2%	-0,6%	2,1%
Indústria	38.464	17,7%	0,5%	2,1%	-3,1%
Construcció	20.536	9,5%	6,4%	3,6%	-3,0%
Serveis	134.946	62,2%	4,8%	4,9%	2,5%
Serveis mercat	114.691	52,9%	4,7%	4,8%	2,2%
Serveis no mercat	20.255	9,3%	5,2%	5,3%	4,7%
Impostos nets s/productes	17.141	7,9%	2,8%	0,0%	-0,3%

Impostos nets s/ producte: IVA + Impostos i drets sobre importacions + Impostos sobre productes (Impostos especials sobre gasolines, tabacs, alcohols i assegurances + Impostos sobre transmissions i actes jurídics documentats + Combinacions aleatòries + Impostos sobre construccions, instal·lacions, obres, etc.)

- Subvencions sobre productes: Feoga-garantia, Ifob, ajudes a empreses públiques: RENFE, Hunosa, Correus, empreses municipals de transport, etc.

Font: Idescat.

1.1.1. L'activitat del sector industrial

L'activitat industrial cau al llarg del 2008, amb retrocés real del VAB industrial. En aquest mateix sentit, l'evolució de l'índex de producció industrial experimenta una reducció en termes reals al llarg del 2008 del -7,8%.

Aquesta reducció es posa de manifest tant en el conjunt de la producció béns de consum (durador i no durador), amb una caiguda del -3,2%, com en la producció de béns d'equipament i de béns intermedis, amb caigudes del -10,5% i el -12,7% respectivament. Només l'activitat en béns d'energia s'ha sostingut en mitjana de l'any, amb un creixement del 2,7%. L'evolució de l'activitat industrial s'ha anat deteriorant a mesura que avançava l'any, i les caigudes en la producció han estat més accentuades en els darrers mesos del 2008, fins i tot la producció de l'activitat de béns d'energia es redueix en aquesta última part de l'any. La caiguda d'aquest indicador de la producció industrial és la més important des de l'any 2002.

Índex de producció industrial (IPI) per grans sectors industrials. Taxes de variació interanuals (%)

	Índex general	Béns consum	Béns de consum durador	Béns de consum no durador	Béns equipament	Béns intermedis	Béns Energia
2005	-2,6%	0,0%	2,4%	-0,3%	-5,9%	-2,8%	-4,3%
2006	3,3%	2,1%	13,4%	0,8%	10,1%	1,2%	4,4%
2007	1,3%	3,2%	1,6%	3,3%	5,4%	-0,9%	-3,6%
2008	-7,8%	-3,2%	-16,0%	-1,6%	-10,5%	-12,7%	2,7%
Gener/2008	0,6%	1,9%	-5,3%	2,7%	5,4%	-4,9%	10,3%
Febrer/2008	3,9%	8,2%	-4,1%	9,9%	6,6%	-3,1%	15,2%
Març/2008	-13,8%	-15,9%	-21,1%	-15,2%	-15,1%	-17,2%	15,5%
Abril/2008	16,4%	19,5%	14,6%	20,2%	23,6%	10,6%	14,5%
Maig/2008	-9,2%	-9,7%	-18,7%	-8,5%	-13,6%	-10,9%	14,2%
Juny/2008	-14,4%	-8,1%	-22,6%	-6,2%	-22,7%	-17,9%	-0,8%
Juliol/2008	-3,1%	-0,7%	-14,8%	1,3%	1,3%	-6,6%	-7,2%
Agost/2008	-14,7%	-13,1%	-27,8%	-12,0%	-27,2%	-20,0%	13,6%
Setembre/08	-6,6%	-0,8%	-15,4%	1,3%	-8,6%	-10,3%	-9,1%
Octubre/08	-15,0%	-5,4%	-24,3%	-2,9%	-22,5%	-19,8%	-13,9%
Novembre /08	-21,1%	-9,8%	-26,9%	-7,8%	-31,7%	-28,9%	-4,4%
Desembre /08	-15,8%	-1,8%	-27,6%	1,4%	-20,4%	-27,2%	-11,2%

Font: INE.

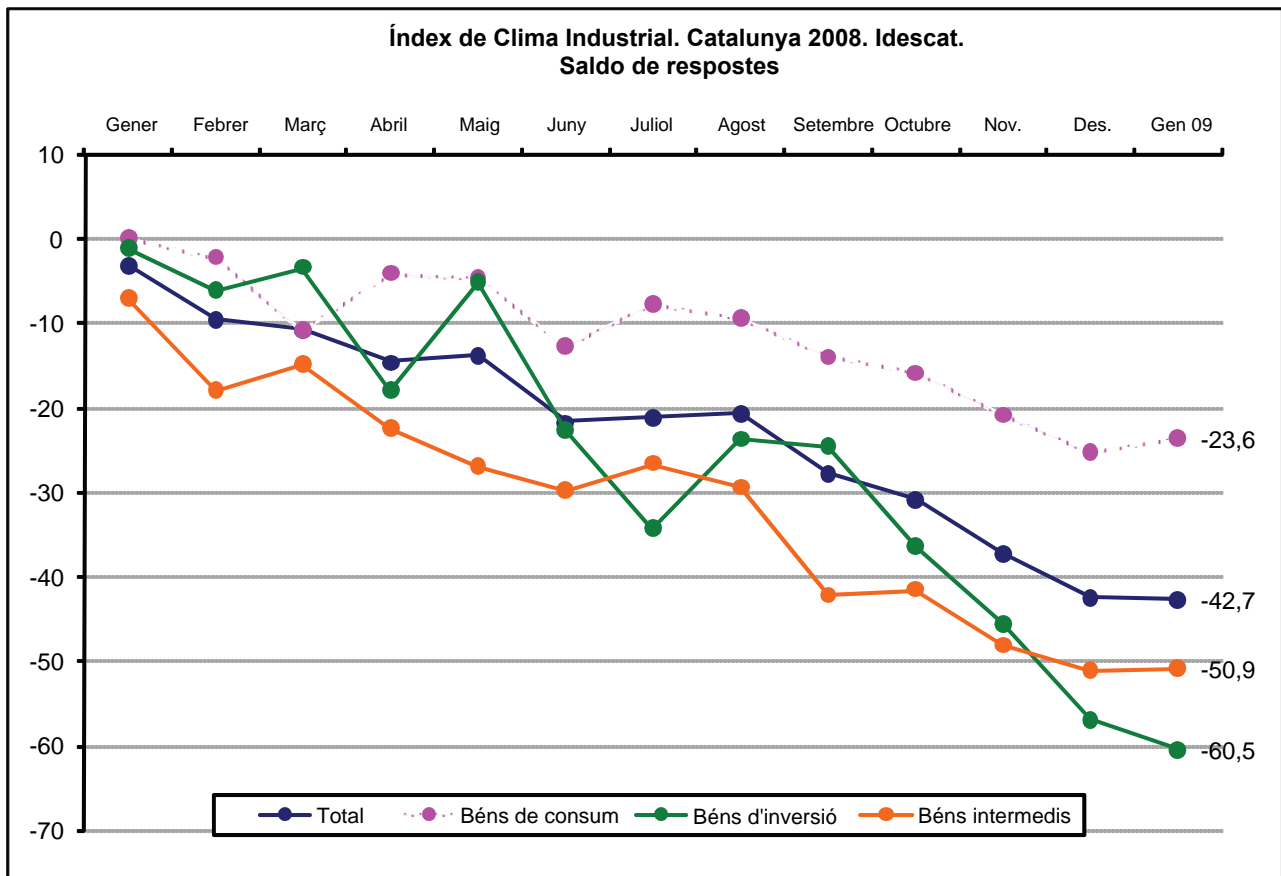
L'opinió dels empresaris, a través de l'indicador de clima industrial, mostra unes opinions empresarials respecte de l'evolució del sector que han anat empitjorant les seves expectatives a mesura que avança el 2008, i que a gener del 2009 segueix mantenint una valoració molt negativa de l'evolució de l'activitat. Aquestes perspectives són amb diferència les pitjors que ha enregistrat aquest indicador des de l'any 1995. Així, en el mes de gener del 2009 el saldo de respostes negatives supera el de respostes positives, situant-se l'indicador general en -42,7 punts, el valor més baix de l'indicador des de 1995.

Per grups de béns, la producció de béns d'inversió és on les expectatives s'han deteriorat més al llarg del 2008, situant-se l'indicador el mes de gener del 2009 en un valor del -60,5. La producció de béns intermedis també ha mostrat una línia descendent de les expectatives empresarials al llarg del 2008, amb un valor de l'indicador el mes de gener del 2009 del -50,9%. Finalment, la producció de béns de consum ha començat l'any 2009 amb unes expectatives, que si bé negatives, frenen la caiguda de l'indicador experimentada al llarg del 2008, essent el valor de l'indicador el mes de gener del 2009 del -23,6.

Indicador de clima industrial (ICI). Per destinació econòmica dels béns. Saldos (%).

	Índex general	Béns consum	Béns inversió	Béns intermedis
2003	-5,4	0,8	-5,5	-11,0
2004	-3,3	-0,3	1,3	-8,7
2005	-4,7	-0,7	-4,4	-8,5
2006	-1,5	0,0	1,0	-4,2
2007	-0,8	-0,1	3,7	-3,8
2008	-21,1	-10,6	-23,2	-29,8
2008				
Gener	-3,1	0,1	-1,1	-7,0
Febrer	-9,6	-2,2	-6,1	-17,9
Març	-10,8	-10,9	-3,4	-14,8
Abril	-14,6	-4,1	-17,9	-22,5
Maig	-13,8	-4,7	-5,2	-26,9
Juny	-21,7	-12,7	-22,7	-29,8
Juliol	-21,2	-7,7	-34,3	-26,6
Agost	-20,6	-9,4	-23,7	-29,4
Setembre	-27,7	-14,0	-24,6	-42,2
Octubre	-30,9	-15,9	-36,4	-41,5
Novembre	-37,2	-20,9	-45,6	-48,1
Desembre	-42,5	-25,3	-56,9	-51,1
Gener 2009	-42,7	-23,6	-60,5	-50,9

Font: Idescat.

Font: Idescat.

La caiguda de l'activitat industrial ha anat acompanyada d'una acceleració en el creixement dels preus industrials, que incrementen 1,3 punts percentuals per sobre del creixement de l'IPC. El creixement interanual pel 2008 ha estat del 5,4%, per sobre del 3,6% del 2007. De totes maneres,

en els dos darrers mesos del 2008 té lloc una desacceleració d'aquest increment, amb una taxa interanual el mes de desembre del 2,2%.

El repunt en l'increment dels preus dels béns industrials respon especialment a l'evolució del preu de la producció d'energia, amb un increment interanual pel 2008 del 13,7%, i en menor mesura per l'evolució del preu dels béns de consum (tant durador com no durador) amb un increment del 3,6%. Els preus dels béns intermedis, amb una important desacceleració a finals d'anys, es mantenen amb creixements relativament elevats, del 5,8%. Mentre que els béns d'equip mantenen un comportament moderat dels preus, amb un increment del 2,4%.

Índex de preus industrials (base 2000) per destinació econòmica dels béns. Taxes de creixement interanuals. (%)

	Índex general	Béns de consum	Béns de consum durador	Béns de consum no durador	Béns d'equipament	Béns intermedis	Energia
2005	3,6%	2,2%	0,9%	2,3%	1,7%	3,9%	10,4%
2006	5,1%	2,7%	3,5%	2,6%	2,0%	6,0%	14,3%
2007	3,6%	2,4%	2,6%	2,3%	2,2%	5,8%	2,4%
2008	5,4%	3,6%	3,6%	3,6%	2,4%	5,4%	13,7%
Gener/2008	5,5%	4,2%	2,7%	4,5%	2,4%	6,5%	9,5%
Febrer/2008	4,7%	3,3%	2,4%	3,4%	2,4%	5,9%	8,3%
Març/2008	5,0%	3,7%	3,8%	3,7%	2,2%	5,8%	9,5%
Abril/2008	5,5%	3,8%	3,8%	3,8%	2,4%	6,0%	12,1%
Maig/2008	5,4%	4,0%	3,7%	4,0%	2,5%	5,1%	13,8%
Juny/2008	6,1%	4,1%	3,8%	4,2%	2,4%	5,6%	17,0%
Juliol/2008	7,2%	4,4%	4,1%	4,4%	2,4%	6,4%	23,7%
Agost/2008	7,1%	4,2%	3,9%	4,2%	2,5%	7,3%	19,7%
Setembre/2008	6,6%	3,9%	3,8%	3,9%	2,3%	7,3%	17,0%
Octubre/2008	5,6%	3,0%	3,7%	2,9%	2,3%	5,0%	18,0%
Novembre/2008	4,0%	2,8%	3,7%	2,7%	2,3%	3,1%	11,0%
Desembre/2008	2,2%	2,3%	3,4%	2,2%	2,3%	1,1%	5,3%

Font: INE.

La reducció important en l'activitat industrial junt amb l'acceleració dels seus preus s'han vist acompanyades segons les previsions oficials amb un baix creixement nominal de la inversió industrial pel 2008 de l'1,3%. Es redueix així, el ritme de creixement mitjà dels tres darrers anys, que ha estat del 5% anual acumulatiu. Cal però tenir present que una part d'aquest increment nominal és absorbit per l'augment dels preus dels béns d'equip en la indústria del 2,3%, per aquella inversió que es satisfaci amb producció interna, i per l'increment dels costos de la construcció, que ha estat el 2008 entre el 7% i el 8%. Per tant, el creixement real de la inversió industrial haurà estat amb molta probabilitat negatiu.

La desacceleració en la inversió és conseqüència, principalment, de l'evolució de la inversió en les activitats de l'energia i l'aigua, en la producció de béns de consum durador, en la de béns d'equipament, i en la de béns intermedis.

El sector de l'energia i aigua, la inversió passa d'un creixement mitjà del 20,1% anual acumulatiu en els tres anys anteriors, a un increment del 7,7% el 2008; el sector de béns de consum durador, d'un creixement mitjà del 8,9% anual acumulatiu en els tres anys anteriors, a un increment de l'1,7% el 2008; el sector de béns d'equipament passa d'un 3,3% de creixement anual acumulatiu en el mateix període a una reducció nominal de la inversió del -2,5% el 2008; i en l'activitat de béns intermedis, es passa d'un creixement del 4,3% anual acumulatiu a una reducció del -5,5% el 2008.

Per una altre costat, els sectors de productes alimentaris, begudes i tabac, i el sector de l'automòbil recuperen el creixement de la inversió al llarg del 2008, amb creixements del 6,1% i del 2,8% respectivament, respecte del còmput dels tres darrers anys anteriors amb taxes de creixement anual acumulatives de l'1,0%, i el -9,6% respectivament. Mentre que en la producció de béns de consum no durador es manté relativament estable el creixement nominal de la inversió respecte dels tres anys anteriors, amb una increment del 2,8% el 2008.

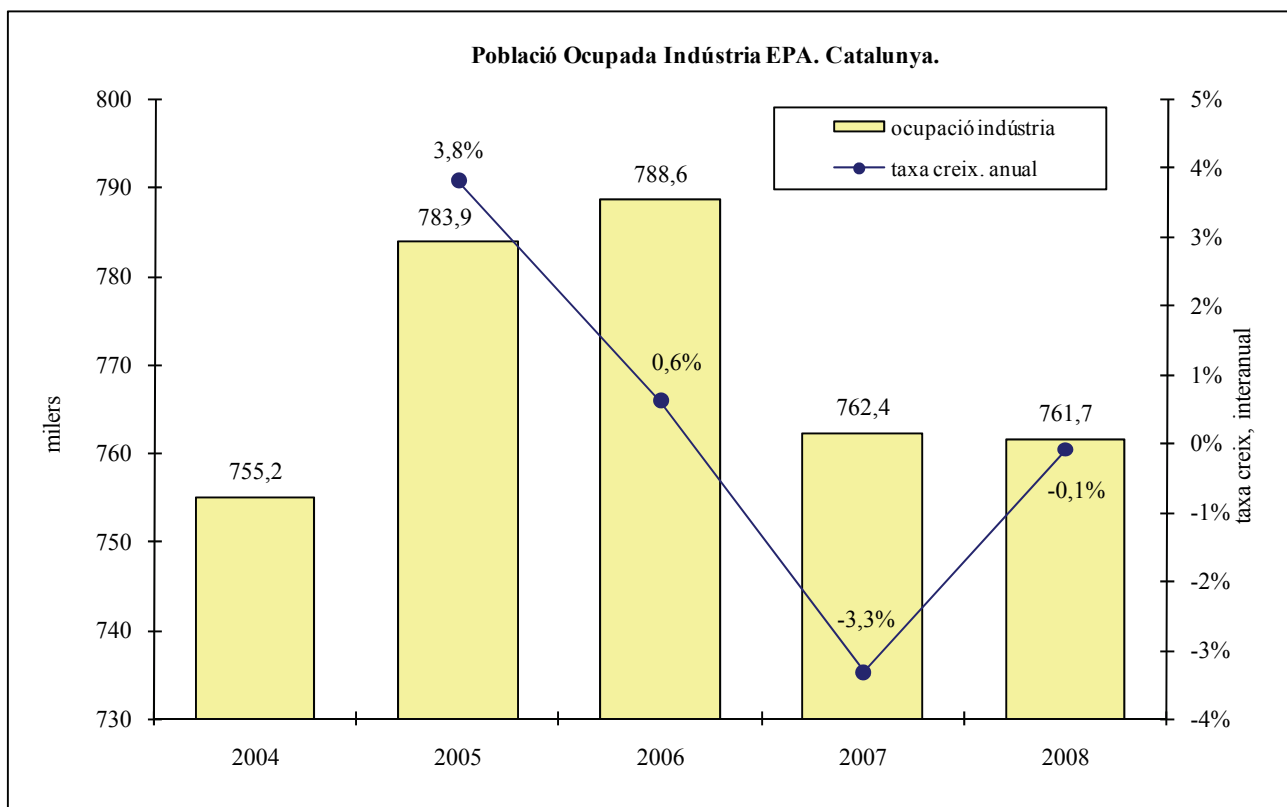
Inversió Industrial a Catalunya. Taxes de variació interanual a preus corrents

	2005	2006	2007	2008(p)	2009(p)
Energia i aigua	33,4%	19,1%	9,1%	7,7%	-9,0%
Béns de consum durador	20,1%	1,3%	6,1%	1,7%	-2,9%
Béns d'equipament	11,2%	29,8%	-23,7%	-2,5%	-25,3%
Béns intermedis	5,2%	3,5%	4,1%	-5,5%	-5,8%
Béns de consum no durador	-8,7%	6,4%	12,8%	2,8%	-8,3%
Productes alimentaris, begudes i tabac	-4,4%	-2,7%	10,6%	6,1%	-2,6%
Automòbil	-12,5%	-8,8%	-7,3%	2,8%	4,6%
Total	5,3%	6,7%	2,9%	1,3%	-6,7%

(p) dades provisional de l'Informe de Tardor de la Inversió Industrial a Catalunya.

Font: Secretaria d'Indústria i Empresa de la Generalitat.

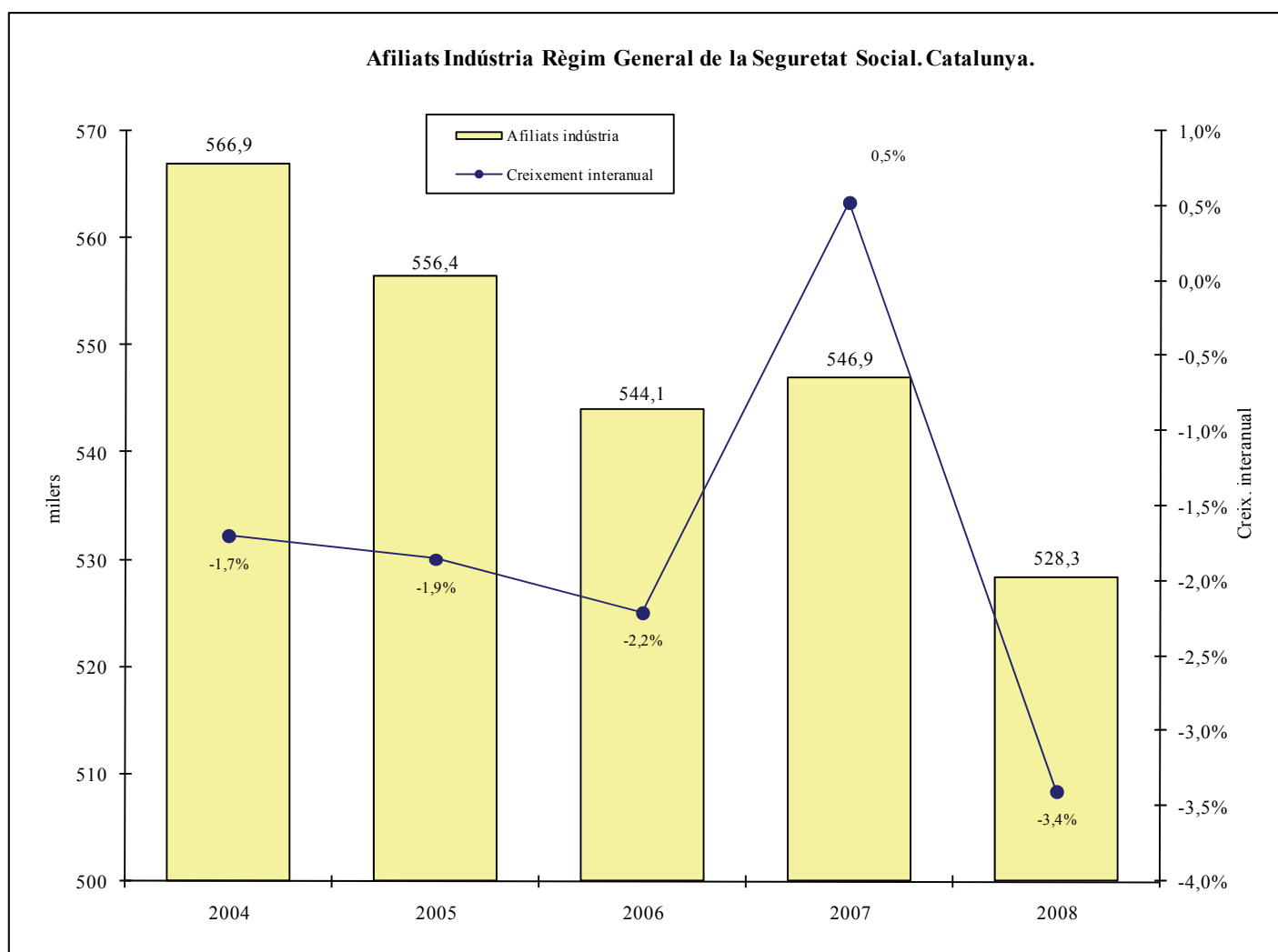
La reducció de la producció industrial s'ha vist acompanyada el 2008 d'una destrucció neta d'ocupació (assalariats i no assalariats) del -0,1%, una caiguda més moderada que la que va tenir lloc el 2007, i el nombre d'ocupats es situa en 761,7 milers d'ocupats.

Font: INE.

Les dades d'afiliats industrials al Règim General de la seguretat Social (només comptabilitzen treballadors assalariats) mostren una reducció més accentuada. Així s'observa una caiguda interanual pel 2008 del -3,4%, essent el nombre mig d'afiliacions de 528,3 milers en aquest darrer any.

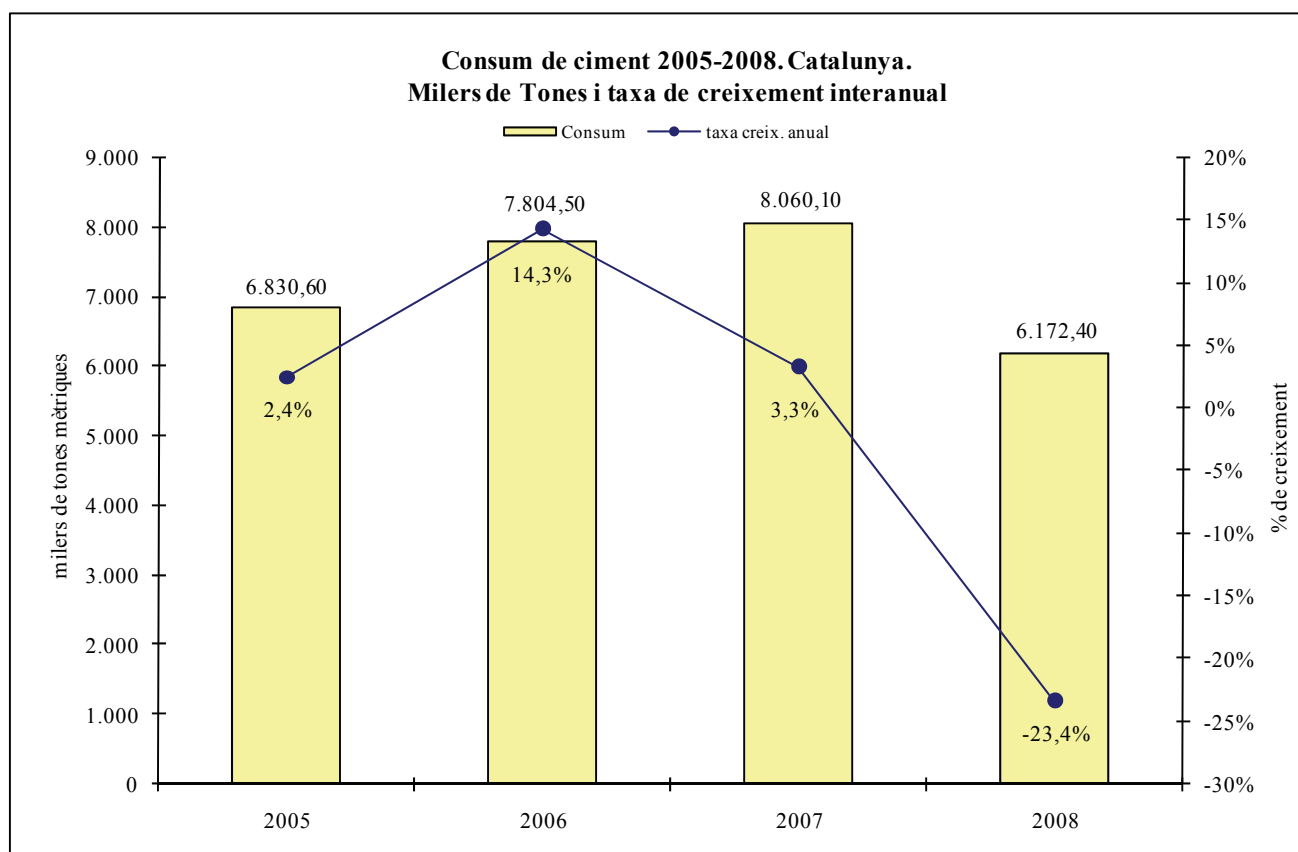
Font: Idescat.

1.1.2. L'activitat del sector de la construcció

Com ja s'ha comentat, el decreixement real del valor afegit brut del sector de la construcció el 2008 ha estat del -3,0%. Aquesta reducció en l'activitat constructora té el seu origen, principalment, en l'esclat de la bombolla immobiliària i en la situació del sector financer. De totes maneres, la caiguda del sector es concentra en l'activitat relacionada amb la construcció d'habitatges, mentre que ha incrementat la producció d'obra civil.

Les dades de consum de ciment mostren pel 2008 una important reducció del -23,4%, amb un consum de 6.172,4 milers de tones mètriques¹, un nivell de consum proper al que va tenir lloc l'any 2002.

¹ Segons dades provisionals pel 2007 i el 2008 de la Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya.

Nota: el consum acumulat del 2007 i el 2008 són dades provisionals de la CCOC.
Font: Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya.

En l'activitat constructora d'habitatges dues estadístiques posen de manifest l'important retrocés en l'activitat. Per una part, la important reducció en les hipoteques constituïdes sobre habitatges urbans, i per una altra la caiguda en les perspectives d'habitatges a iniciar a partir de l'evolució del nombre d'habitatges en construcció segons visats de direcció d'obres dels col·legis d'aparelladors.

El nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges urbans es redueix el 2008 el -40,8% fins assolir les 116.303 hipoteques, i el valor acumulat del capital d'aquestes es redueix el -46%, s'accentua així clarament la tendència a la baixa iniciada l'any 2007. A més, el valor mig de les hipoteques s'ha reduït fins els 167.748 euros per hipoteca amb una reducció del -8,9%, com a conseqüència de l'increment més moderat de l'euríbor, que passa del 4,45% l'any 2007, al 4,81% el 2008, i de la reducció en el preu de l'habitatge.

Hipoteques constituïdes sobre habitatges urbans
Capital en milers d'euros, valor mig de les hipoteques en euros

	Hipoteques sobre habitatges urbans		
	Nombre	Capital	Valor mig
2005	229.425	33.429.354	145.709
2006	243.346	41.329.225	169.837
2007	196.457	36.160.056	184.061
2008	116.303	19.509.651	167.748

Nota: valors nominals de les hipoteques constituïdes per habitatges (construïts i projectats, i de segona mà) a Catalunya.
Font INE.

Pel que fa les perspectives d'iniciar habitatges, s'observa una reducció del -68,2% en el nombre d'habitatges iniciats segons visats de direcció d'obres dels col·legis d'aparelladors², les noves promocions han estat de 26.631, dades inferiors al 2007, i que no tenen un valor similar fins abans del 1995.

Habitatges en construcció segons visats de direcció d'obres dels col·legis d'aparelladors. Catalunya. 2005-2008

	Núm. habitatges	Variació absoluta	% de variació
2005	118.630	13.969	13,3%
2006	131.517	12.887	10,9%
2007	88.391	-43.126	-32,8%
2005 (gener-novembre)	108.021	108.021	13,4%
2006 (gener-novembre)	122.895	14.874	13,8%
2007 (gener-novembre)	83.708	-39.187	-31,9%
2008 (gener-novembre)	26.631	-57.077	-68,2%

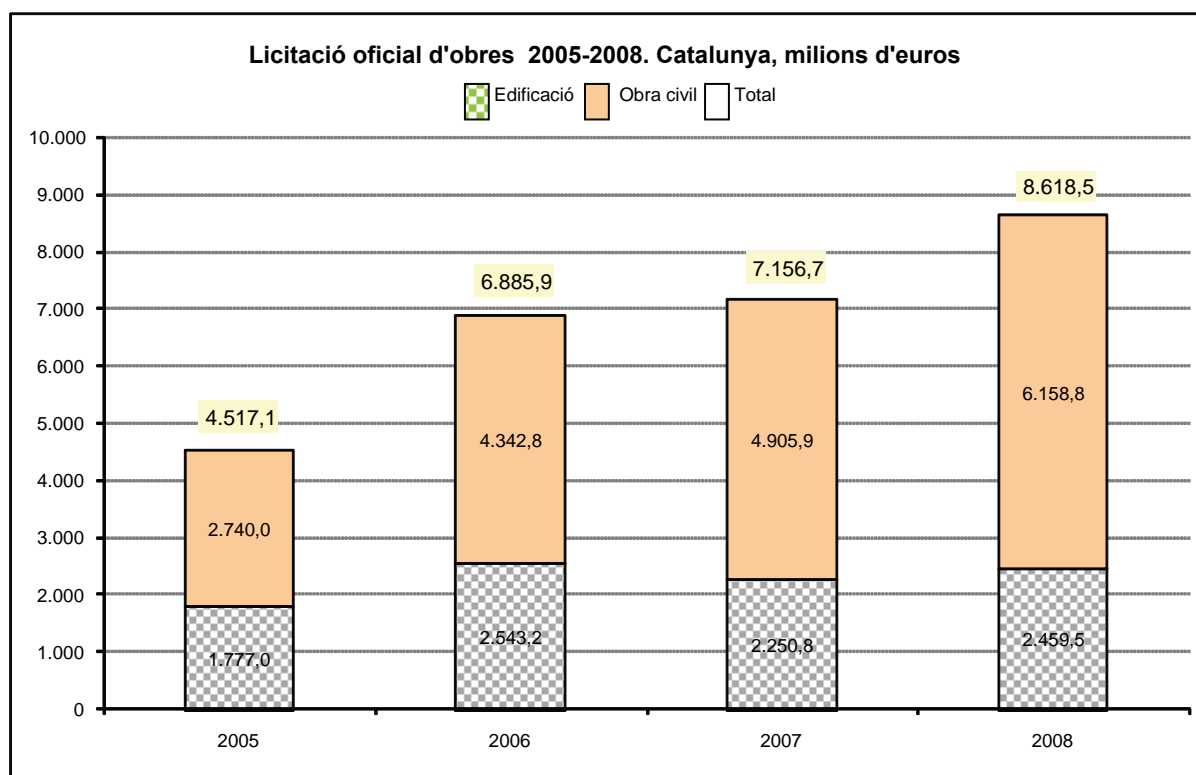
Nota: les variacions són respecte el mateix període de l'any precedent.

Font: Idescat.

Les dades de licitacions oficials d'obra, mostren una recuperació, després del retrocés que van experimentar l'any 2007. Així, la licitació oficial d'obres (en data d'obertura de pliques) pel 2008 acumula un valor de 8.618,5 milions d'euros, un 20,4% superior al 2007.

Es recupera tant la licitació en l'obra civil, que creix un 25,5% respecte del 2007, com en menor mesura la licitació en obres d'edificació amb un increment del 9,3%.

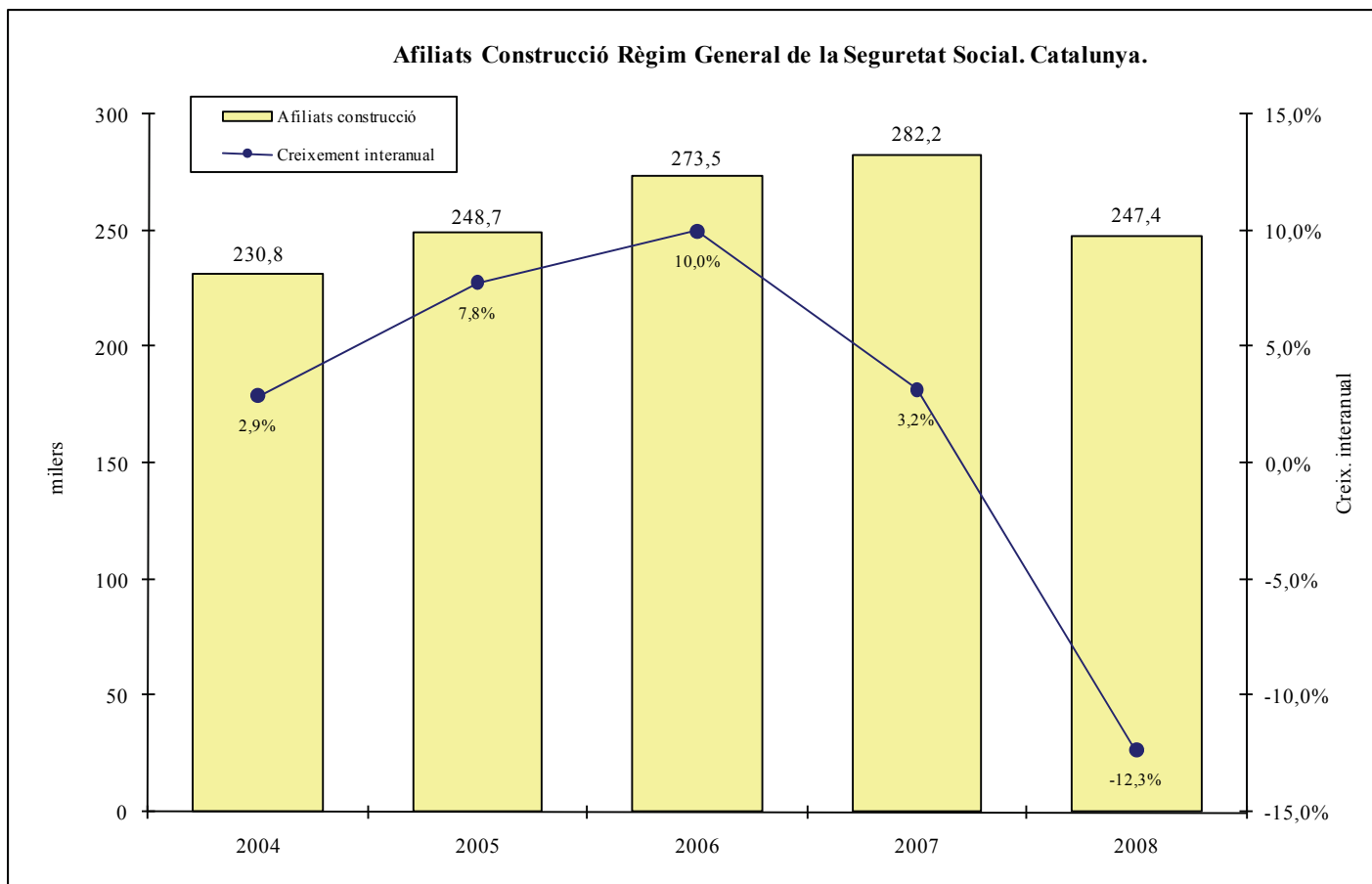
L'evolució de licitacions oficials d'obra és un indicador avançat de l'activitat constructora induïda pel sector públic, en la mesura que ens mostra dades pressupostades, si bé no necessàriament executades, de les administracions públiques.

Font: Idescat i Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya.

² L'estadística d'habitatges en construcció segons visats de direcció d'obres dels col·legis d'aparelladors reflecteix el nombre de nous habitatges que està previst construir o rehabilitar.

Les dades de treballadors afiliats en alta laboral al Règim General de la Seguretat Social en el sector de la construcció també posen de manifest la caiguda de l'activitat de construcció. El nombre de treballadors afiliats ha passat de 282,2 milers en termes mitjans el 2007, a 247,4 milers el 2008, amb una reducció interanual del -12,3%, mentre que el creixement al llarg de tot l'any 2007 va ser del 3,2%.

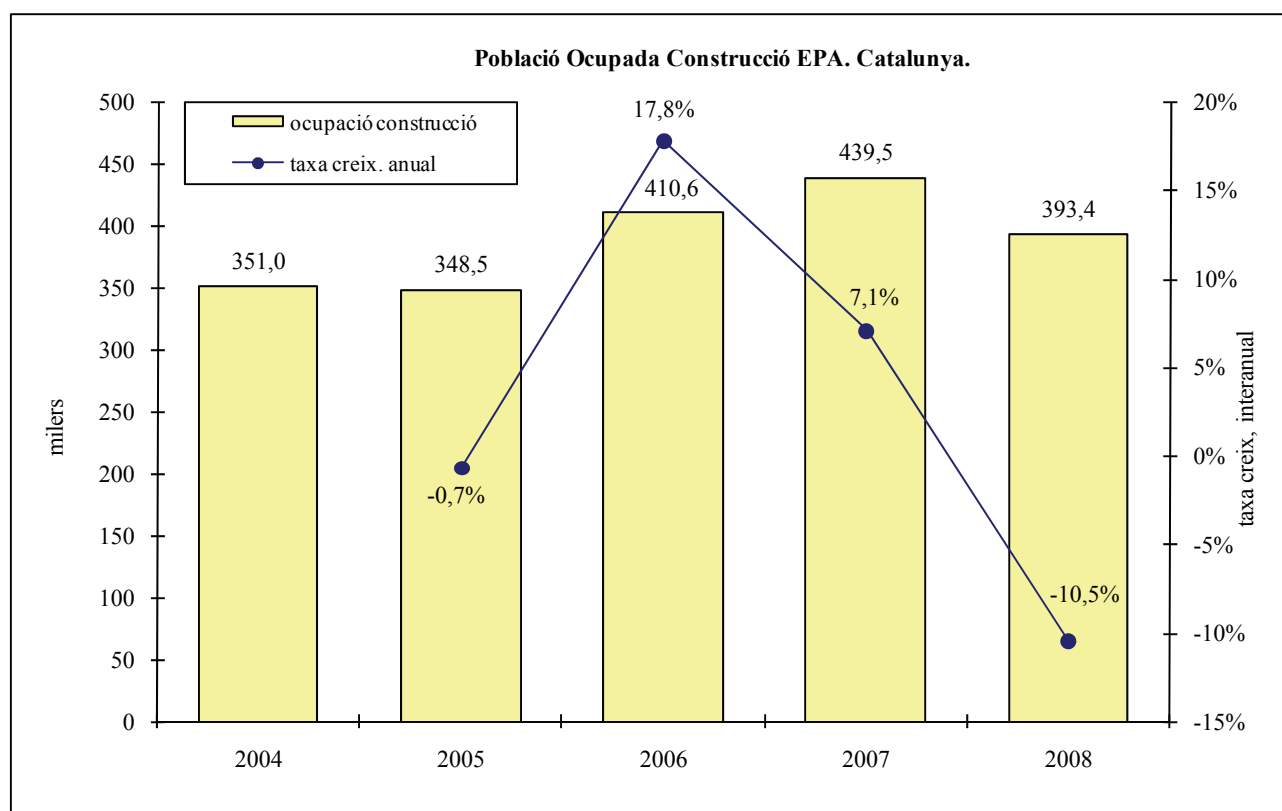

Font: Idescat.

El Règim General de la Seguretat Social només comptabilitza treballadors assalariats, i per tant cal també observar quina és l'evolució en el Regim Especial d'Autònoms en el sector de la construcció per tenir un indicador més acurat de les repercussions de l'evolució de l'activitat de la construcció sobre l'ocupació.

El nombre d'afiliats en el règim especial d'autònoms en la construcció ha caigut un -2,6%, així en el conjunt de la construcció la caiguda del nombre d'afiliats ha estat del -9,7%.

En tot cas, les dades d'ocupació del sector de la Construcció de la EPA, també mostren una important caiguda de l'ocupació (assalariada i no assalariada) pel 2008, del -10,5% respecte del 2007, fins als 393,4 milers d'ocupats.

Font: INE.

Finalment, els costos de construir experimenten una acceleració del seu creixement l'any 2008, principalment com a conseqüència de l'increment en la construcció d'obra civil, amb un creixement del 9,3%, mentre que en l'edificació el creixement és del 5,4%. La taxa mitjana de creixement dels costos total de construir es situarà molt probablement entre el 7% i el 8% el 2008.

Índex de costos de construir. Base 100 = 1994. Taxes de creixement interanual mensuals (%)

	Total	Edificació	Obra civil
2005	5,4%	4,8%	7,0%
2006	5,7%	5,5%	6,7%
2007	5,2%	5,4%	4,6%
2008¹	-	5,7%	9,3%

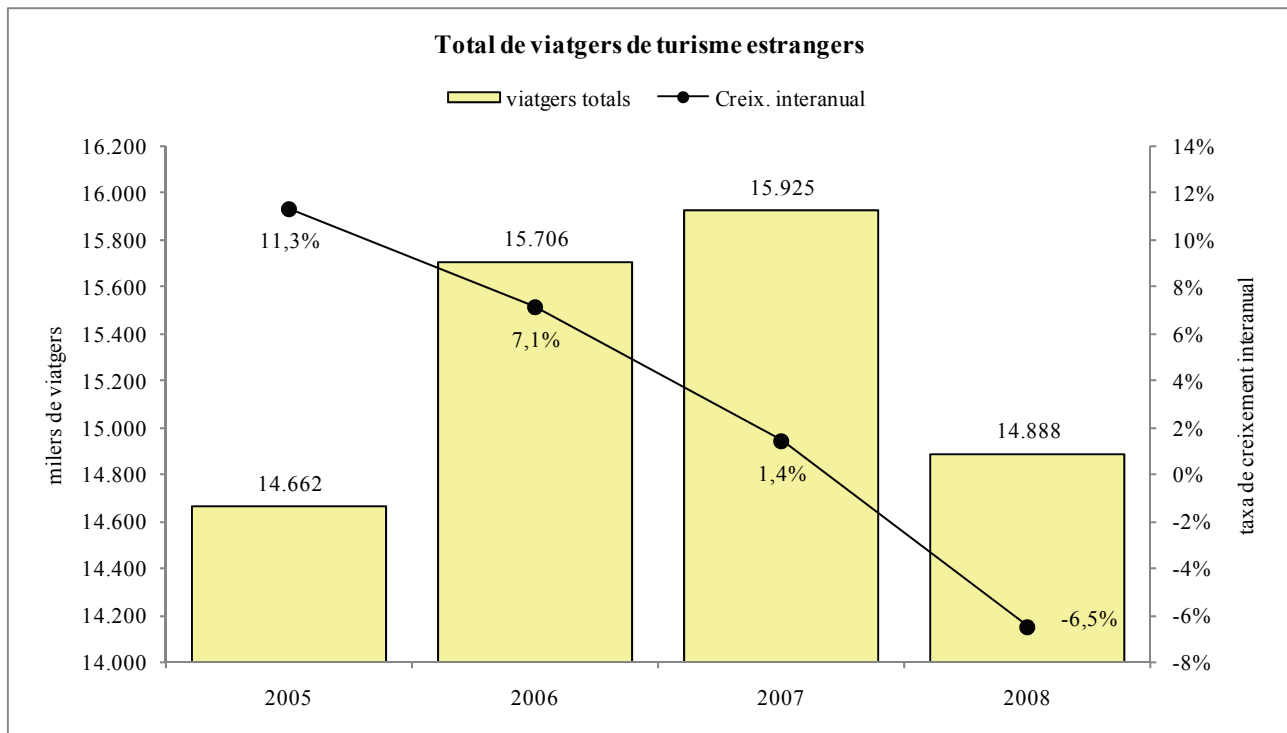
1. dades provisionals.

Font: Idescat, i Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya.

1.1.3. L'activitat del sector del turisme

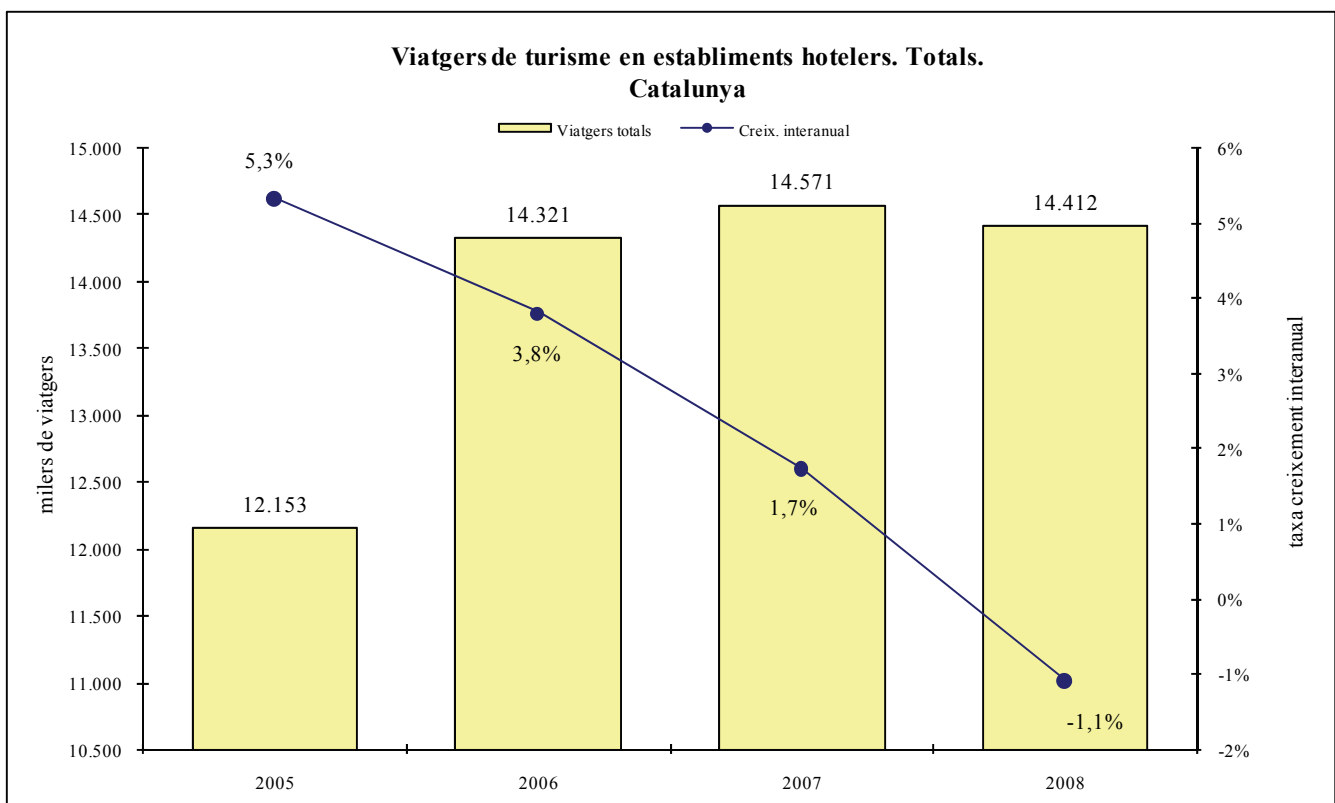
Les dades del turisme rebut a Catalunya tenen un retrocés respecte del 2007, i es mostra com un element de contenció tant de la demanda interna com de la provinent del consum de no residents en el territori de Catalunya al llarg del 2008.

Destaca en aquest sentit la reducció en el nombre de turistes estrangers a Catalunya que passen de 15,9 milions l'any 2007 a 14,9 milions de turistes l'any 2008, amb una caiguda del -6,5%.

Font: Idescat.

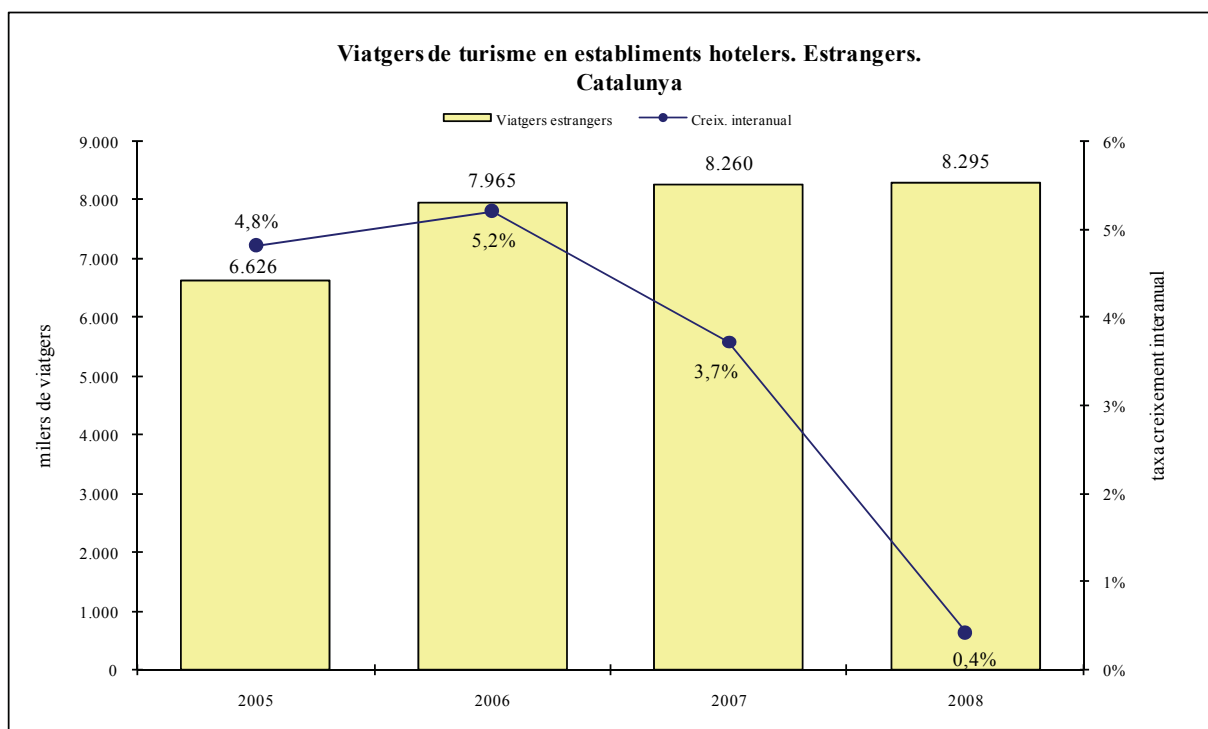
Pel que fa als indicador de turisme en centres hotelers, el nombre de viatgers en establiments hotelers (tant de turisme domèstic com estranger) s'ha saldat el 2008 amb una caiguda del -1,1%, amb un total de 14.412 milers de viatgers, dels quals 3.262 milers són viatgers de Catalunya, 2.854 milers són viatgers de la resta d'Espanya, i 8.295 milers de viatgers de l'estranger.

Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre el anys 2005 i 2006.

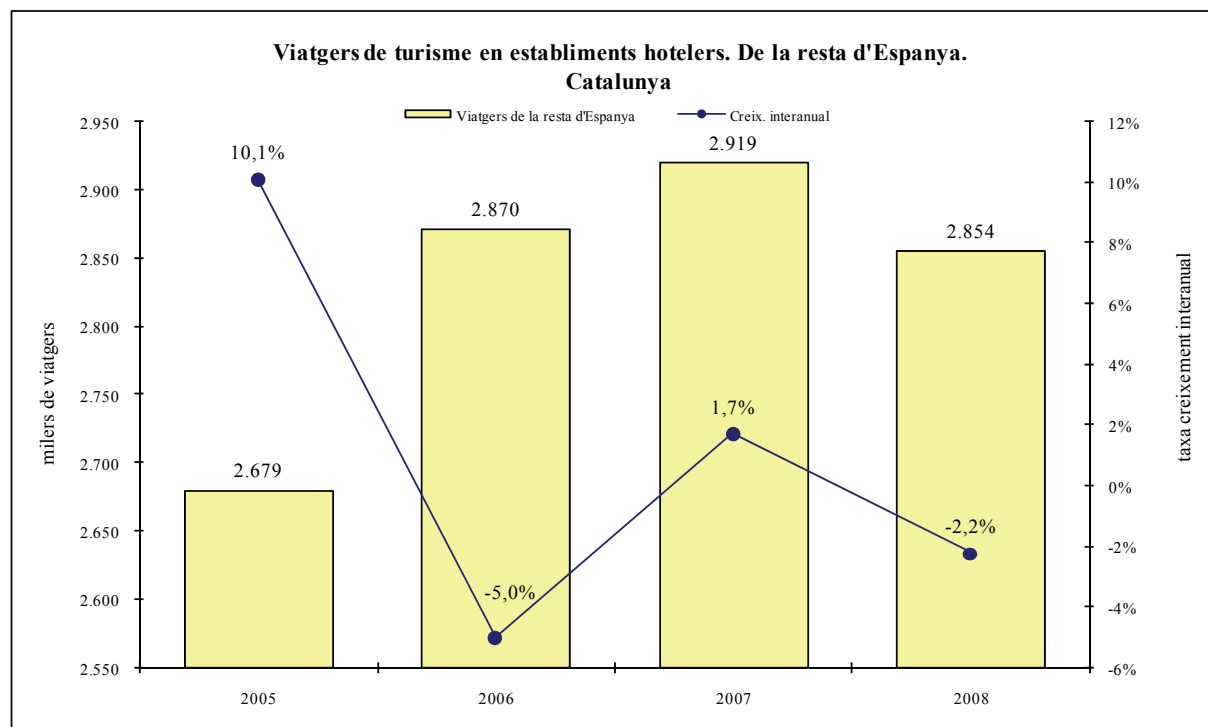
Font: Idescat.

Aquesta caiguda del nombre de viatgers respon al comportament del turisme català, amb un retrocés del -3,8%, i de la resta d'Espanya, amb una caiguda del -2,2%, mentre que el turisme de viatgers estrangers s'ha mantingut pràcticament inalterat amb un creixement del 0,4% respecte del 2007.

Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el Desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre els anys 2005 i 2006.

Font: Idescat.

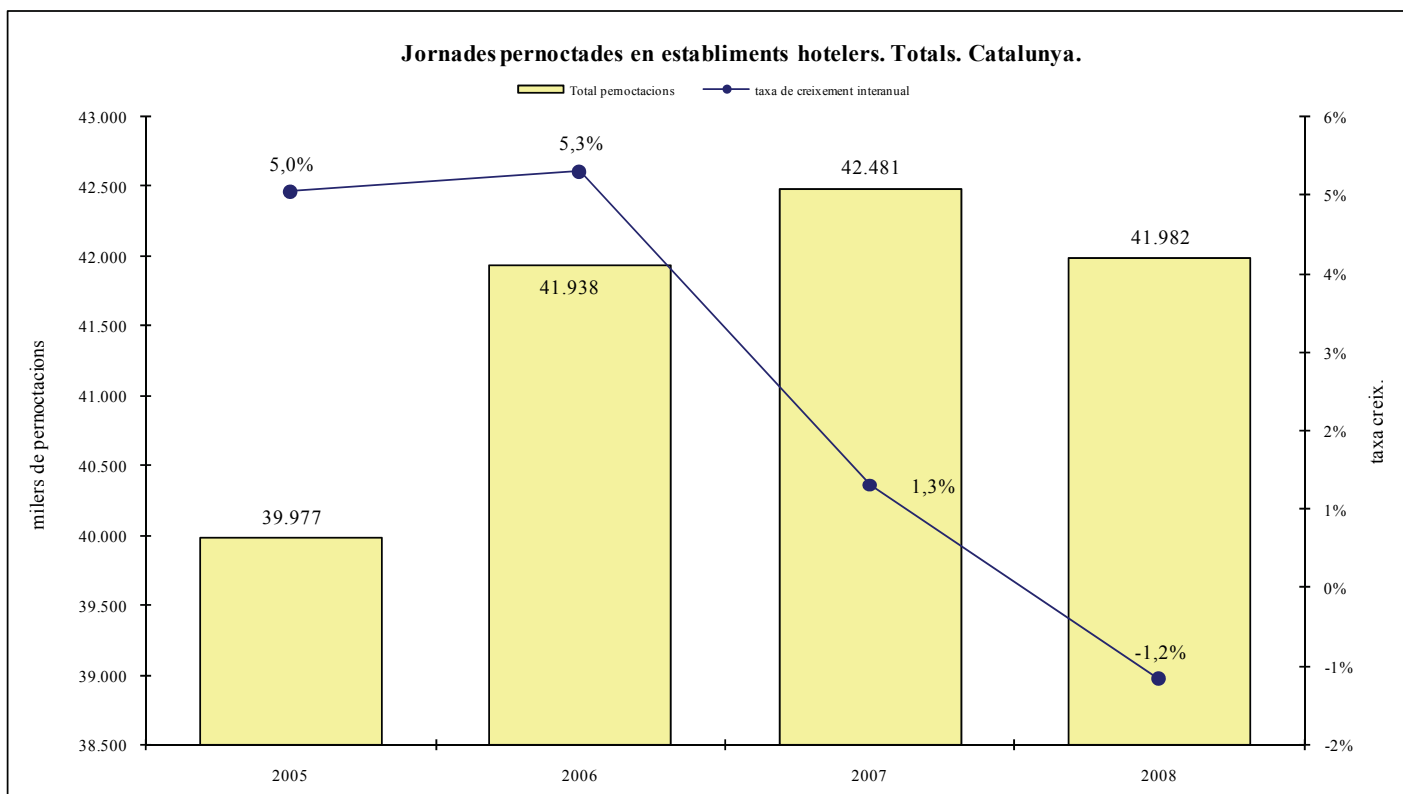

Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre els diferents anys.

Font: Idescat.

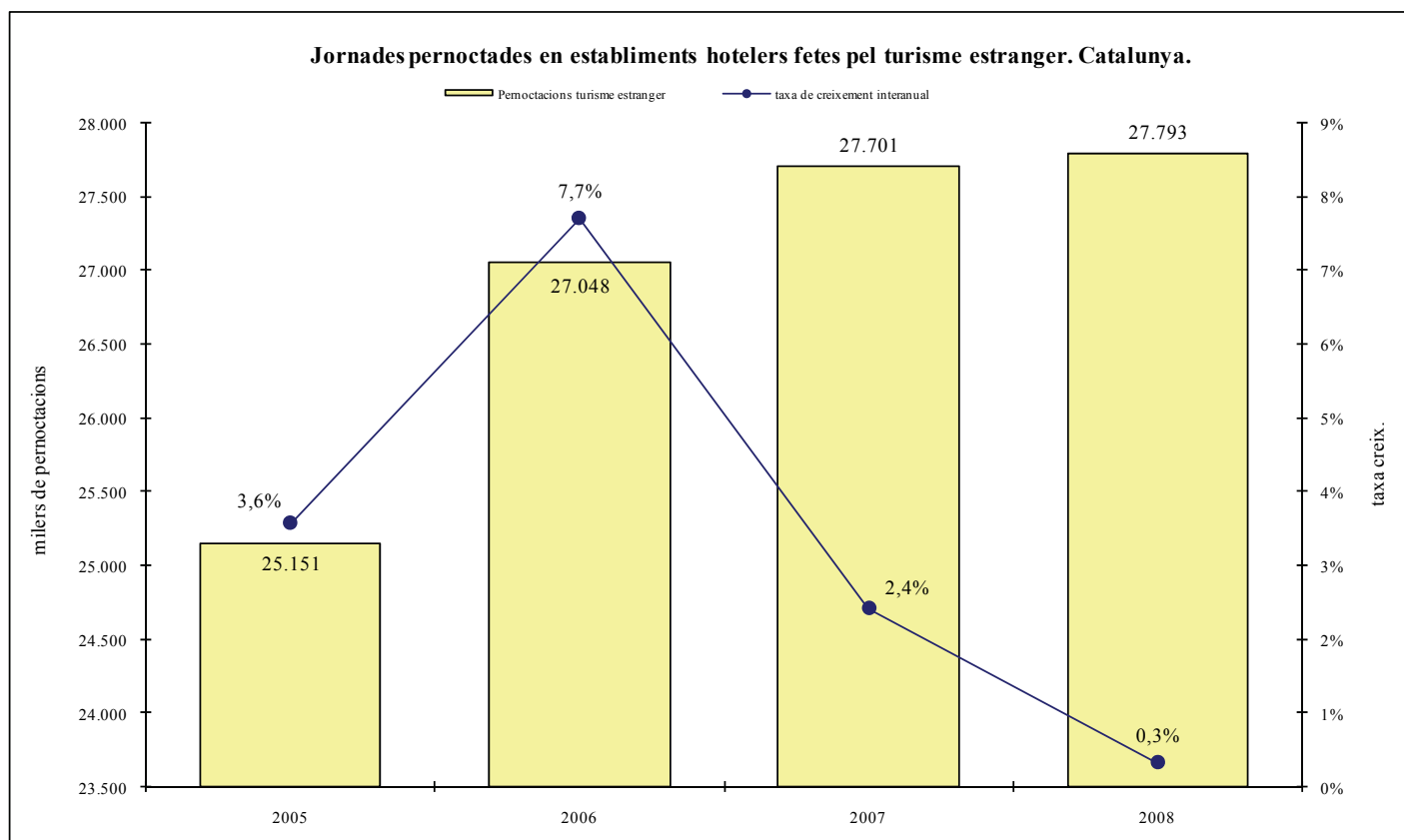
L'efecte que sobre la demanda agregada té el nombre de viatgers de turisme depèn en part de l'evolució del total de pernотacions que els viatgers fan a Catalunya. En aquest sentit, les jornades pernотades en establiments hotelers també s'han reduït, un -1,2%, el 2008, i tenen un comportament similar al de nombre de viatgers.

En dades acumulades fins al mes de desembre del 2008, les pernотacions de viatgers estrangers es segueixen desaccelerant, amb un lleuger increment del 0,3% respecte del mateix període del 2007; les pernотacions dels viatgers catalans s'han reduït un -3,8%; mentre que les pernотacions de viatgers de la resta d'Espanya han experimentat una reducció del -4,2%.

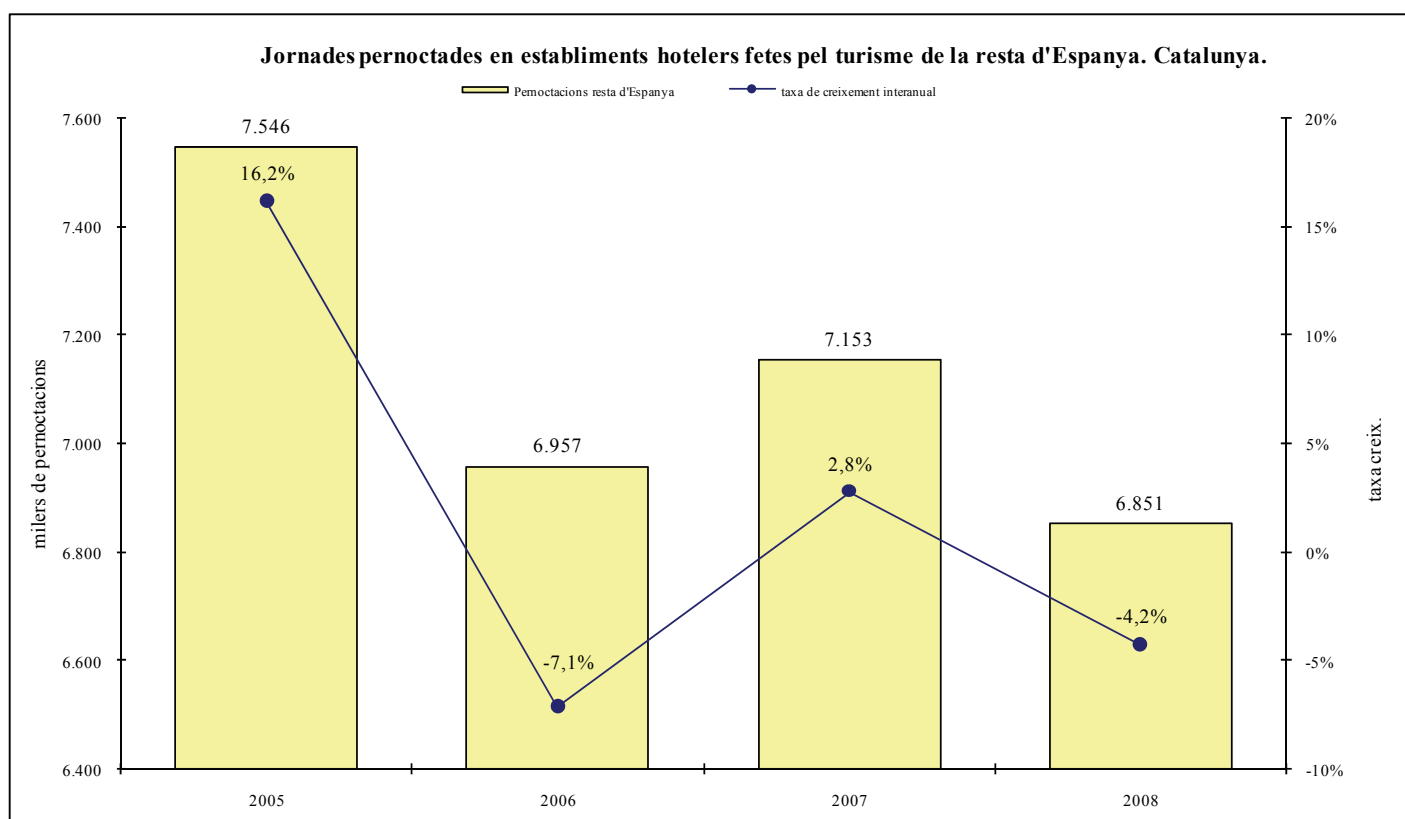

Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre els anys 2005 i 2006.
Font: Idescat.

Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre els anys 2005 i 2006.
Font: Idescat.

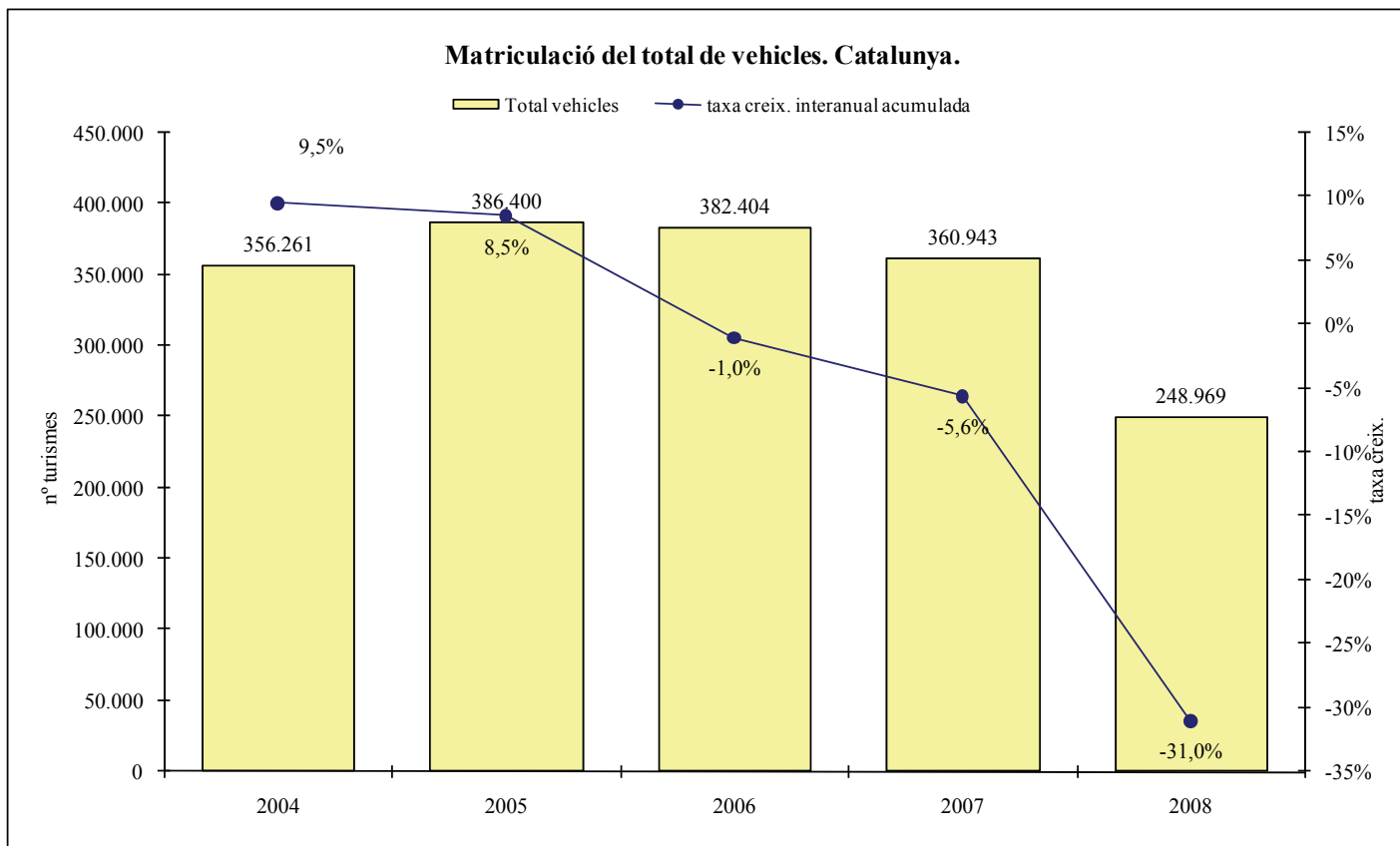
Nota: Les dades publicades a partir del gener del 2006, no són directament comparables amb les dades publicades fins el desembre del 2005. Per al càlcul de les taxes de variació interanual s'han utilitzat uns coeficients d'enllaç que permeten comparar les dades entre els anys 2005 i 2006.
Font: Idescat.

1.2. Altres elements de demanda

La contenció de la demanda al llarg del 2008 també es posa de manifest en la important reducció en la matriculació de vehicles i de turismes, així com en la caiguda de les vendes, amb més intensitat en les grans superfícies. De fet, s'ha reduït la despesa en termes reals de consum de les famílies el 2008, amb un increment negatiu del -0,3%, en front el creixement del 3,2% l'any 2007 i del 3,8% el 2006.

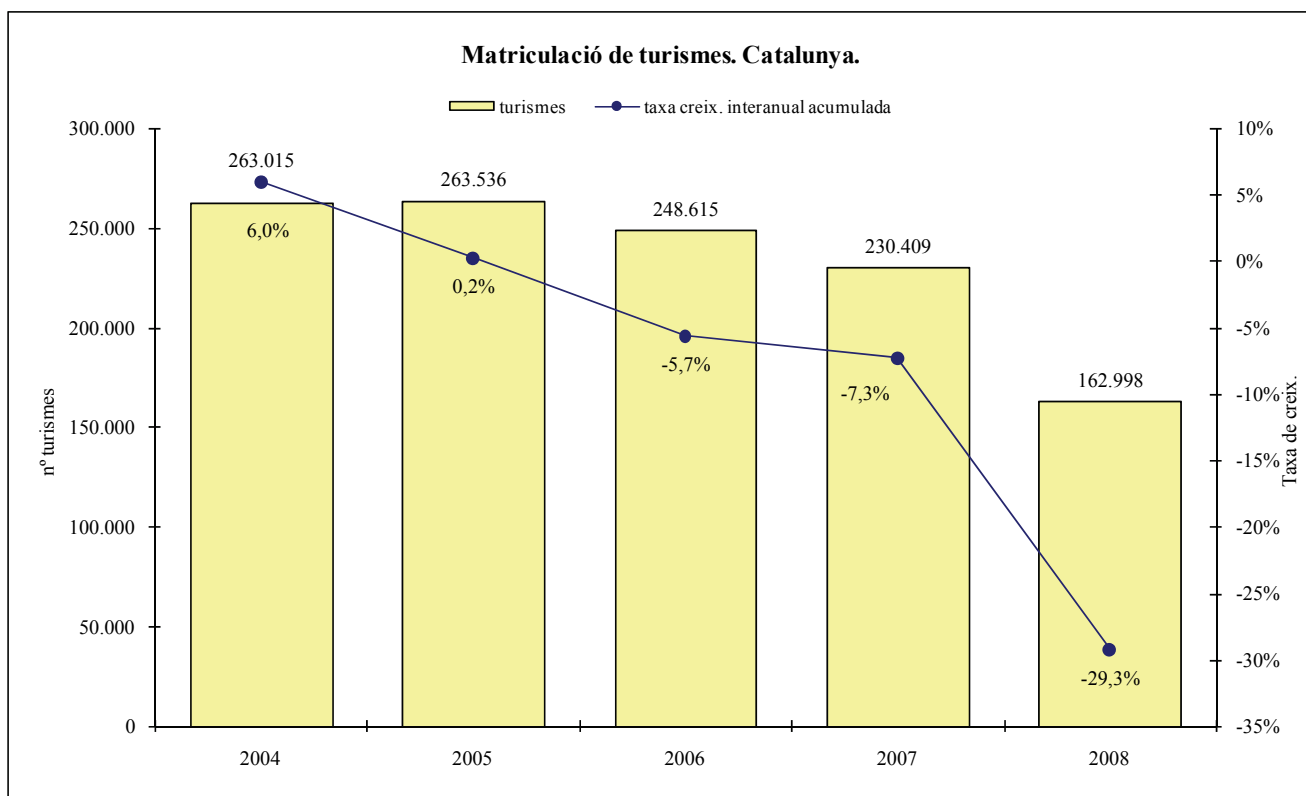
1.2.1. La matriculació de vehicles

La matriculació de vehicles ha accentuat la reducció que ja va experimentar el 2006 i el 2007. El 2008 s'han matriculat 248.969 vehicles, 111.974 vehicles menys que el 2007, amb una reducció del -31,0%.

Font: Idescat.

Aquest retrocés també es posa de manifest en la matriculació de turismes, que el 2008 amb una matriculació de 162.998 turismes ha disminuït en 67.411 vehicles respecte del 2007, amb una taxa de creixement negativa del -29,3%.

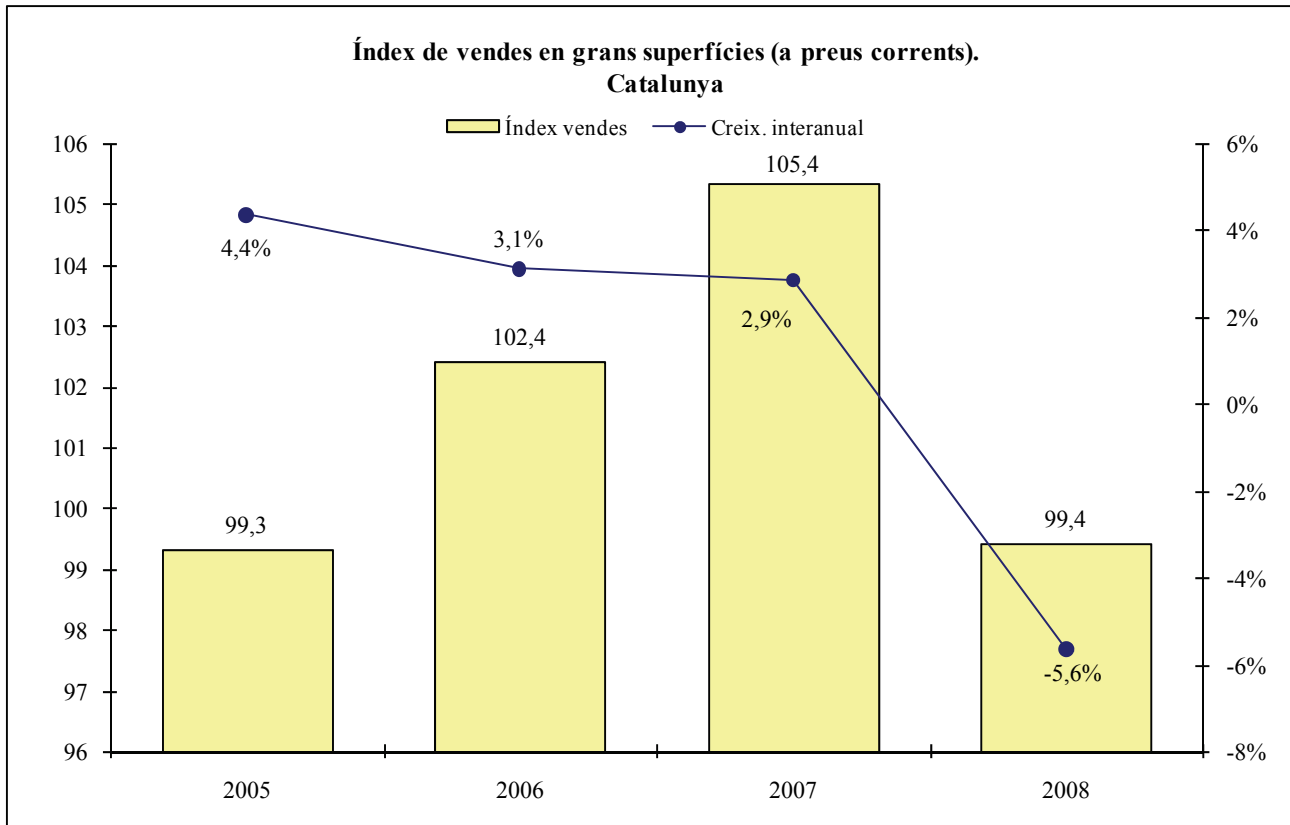

Font: Idescat.

1.2.2. Compres de les famílies

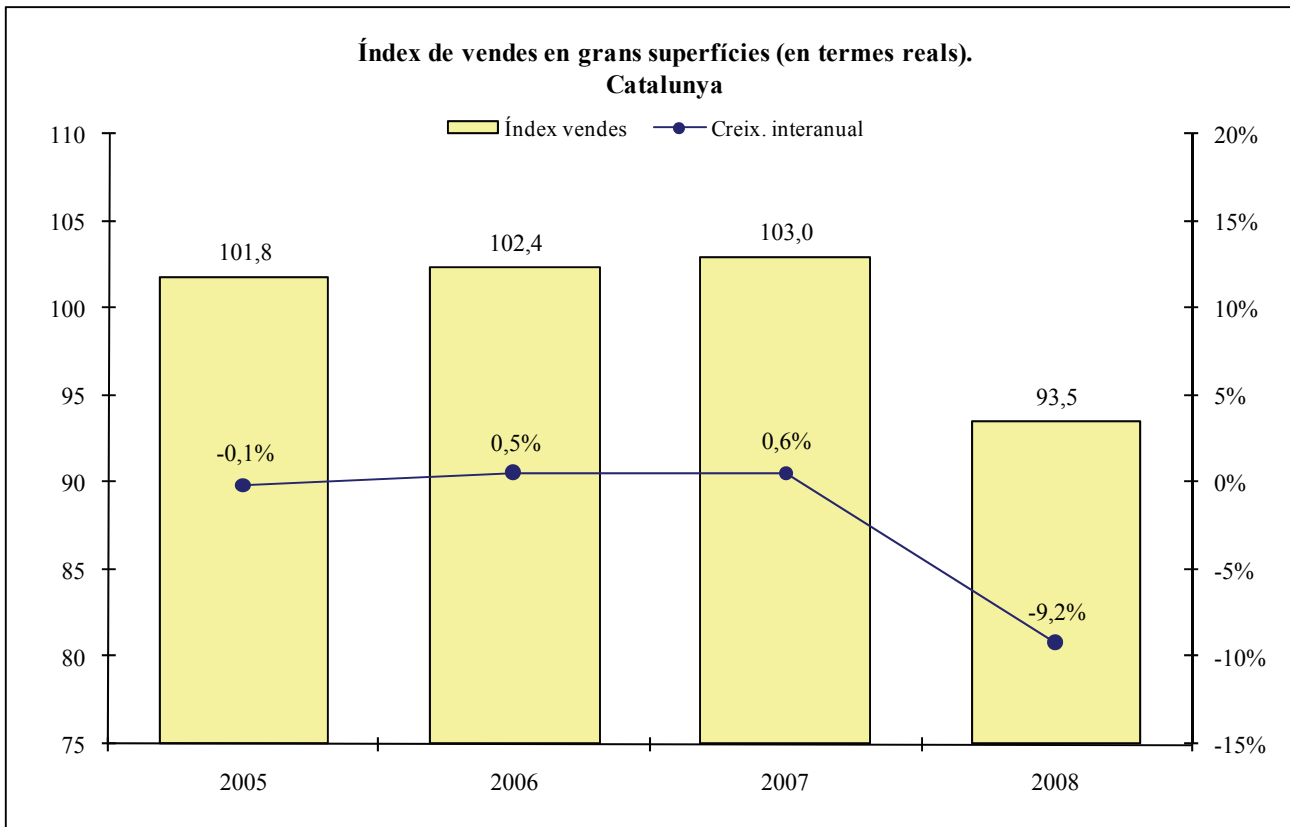
L'any 2007 va mostrar un alentiment de les vendes en les grans superfícies, amb un creixement nominal del 2,9%, que descomptant el creixement dels preus va significar un lleuger increment de les vendes en termes reals del 0,6%. Al llarg de l'any 2008 el creixement de les vendes ha evolucionat de forma negativa, amb un caiguda en termes reals del -9,2%. Aquestes taxes indiquen un repunt del creixement dels preus en les vendes en les grans superfícies que el 2008 incrementen en mitjana el 3,9%, quan al llarg de tot el 2007 els mateixos preus van créixer el 2,3%.

2005 = 100

Font: Idescat.

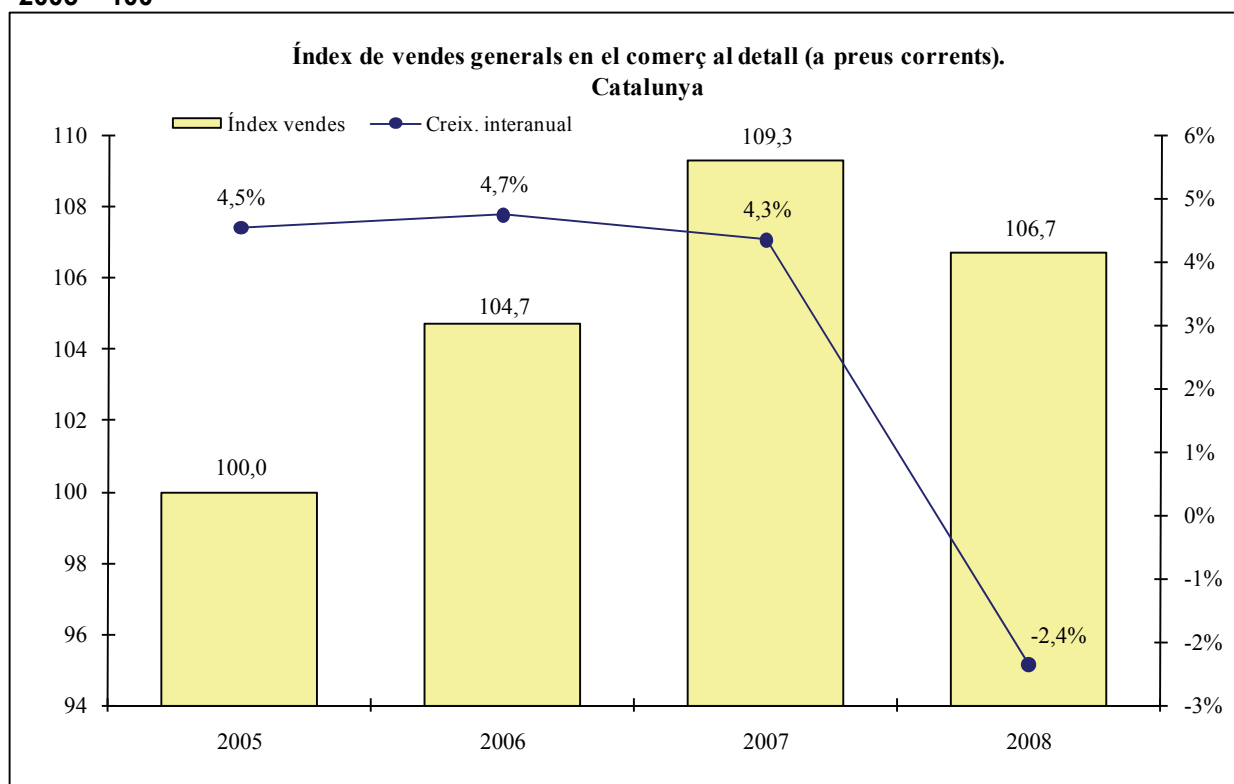
2005 = 100

Font: Idescat.

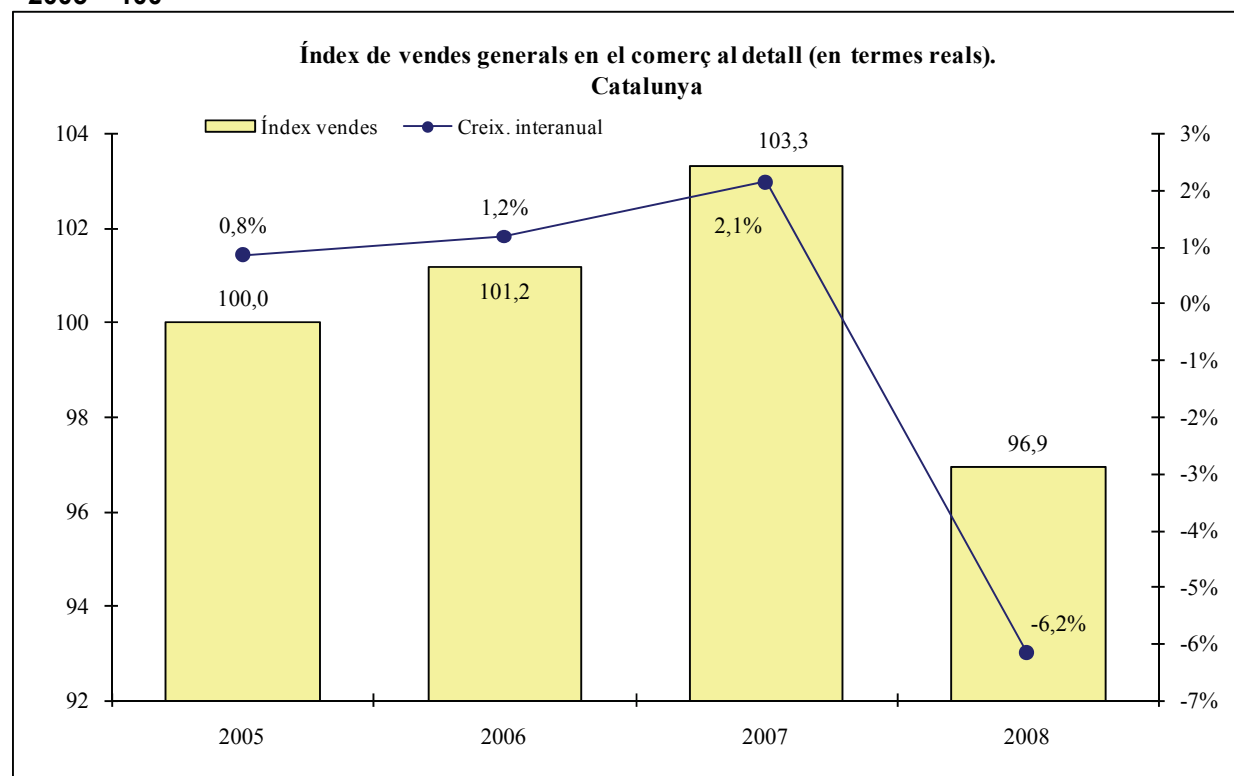
El valor de les vendes al detall es redueix en termes nominals el 2008 el -2,4%. Mentre que en termes reals la reducció és encara més accentuada, del -6,2%. Això significa que els preus en el comerç al detall han crescut el 2008 el 4,1%, accelerant el creixement del 2007 que va ser del 2,3%.

2005 = 100

Font: Idescat.

2005 = 100

Font: Idescat.

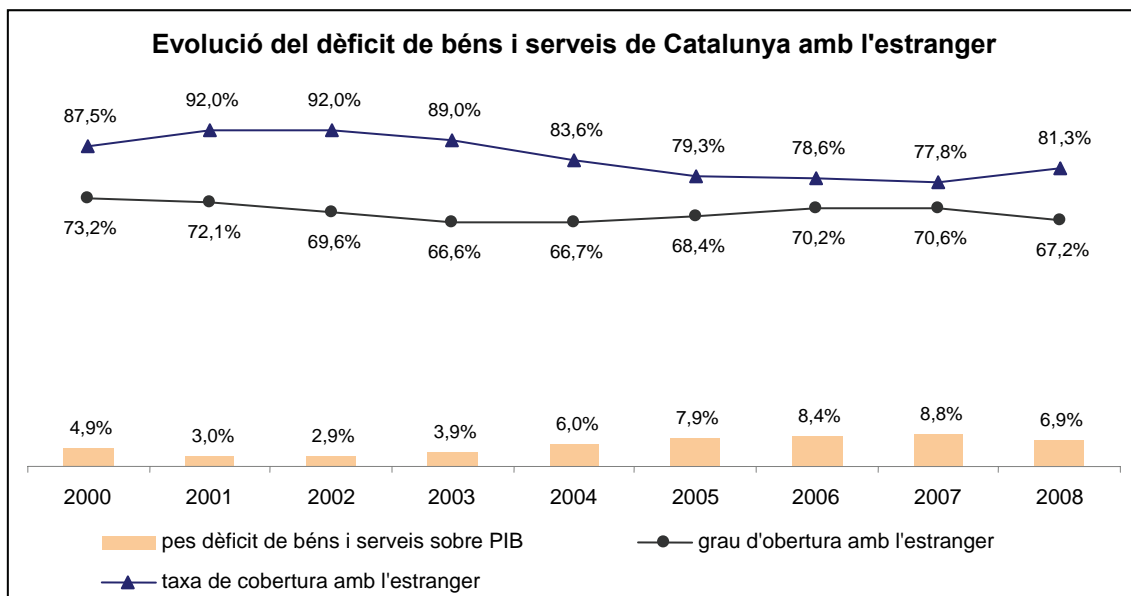
1.3. El sector exterior

El saldo exterior català, trenca amb la tendència dels darrers anys, i fa una contribució positiva al creixement real de l'activitat econòmica catalana l'any 2008.

L'evolució positiva del saldo exterior s'explica, principalment per la millora en les relacions amb l'estranger.

La caiguda en termes nominals de les importacions conjuntament amb la desacceleració en el creixement nominal de les exportacions de béns i serveis el 2008 han reduït el dèficit amb l'estranger fins a -15.070 milions d'euros, i ha significat una contribució positiva de les relacions amb l'estranger al creixement real del PIB, que ha estat de 0,9 punts percentuals, a la vegada que s'ha reduït el pes del dèficit amb l'estranger respecte del PIB, fins al -6,9%. Així, la caiguda en termes reals de les importacions de béns i serveis, del -6,1%, supera la de les exportacions de béns i serveis, amb una reducció del -1,5%.

Cal destacar, que si bé la reducció del dèficit amb l'estranger i del seu pes respecte del PIB ha significat un increment de la taxa de cobertura de les exportacions de béns i serveis (pes de les exportacions sobre les importacions), aquesta millora s'ha fet en un context on el grau d'obertura de l'economia catalana amb l'estranger s'ha reduït (suma de les exportacions i importacions sobre el PIB).

Nota: el saldo de béns i serveis amb l'estranger inclou el consum de no residents a Catalunya i el consum de residents a l'estranger.
Font: Idescat.

Pel que fa al saldo positiu amb la resta d'Espanya, l'Idescat l'estima pel 2008 en 21.774 milions d'euros, i s'ha reduït per primera vegada en termes nominals des de l'any 2001.

Les relacions comercials amb l'estranger (saldo comercial) és el component que explica principalment el saldo negatiu de béns i serveis amb l'estranger (saldo amb l'estranger) i que condiciona la seva evolució.

Les dades provisionals que publica l'Idescat sobre les relacions comercials amb l'estranger mostren que el dèficit comercial el 2008 s'ha reduït l'11,4% respecte del 2007, situant-se en una xifra de -25.940,1 milions d'euros, mentre que en el 2007 el dèficit comercial va incrementar el 6,2%. Aquesta reducció és conseqüència de la caiguda en el volum d'importacions del -3,8%, mentre que pràcticament es mantenen les exportacions, amb un increment del 0,7%.

Aquesta evolució de les relacions comercials ha fet créixer la taxa de cobertura comercial (exportacions sobre importacions) de l'economia catalana al llarg del 2008, assolint el valor mitjà del 66,0%, quan al llarg del 2006 i del 2007 va ser respectivament del 63,1% i del 63,0%. Així mateix s'ha reduït el pes del dèficit comercial sobre el PIB, fins al -12,0%, si bé s'ha fet en un context de forta desacceleració econòmica en què s'ha reduït el grau d'obertura comercial de l'economia catalana fins al 58,3%.

Saldo Comercial mensual Catalunya. Milions d'euros

	Export.	Import.	Dèficit comercial	Dèficit comercial sobre PIB	Taxa de cobertura comercial	Grau d'obertura comercial
2006	47.218,8	74.787,8	-27.569,0	-14,1%	63,1%	62,3%
2007 (P)	49.951,6	79.229,6	-29.278,0	-14,0%	63,0%	61,7%
2008 (P)	50.314,4	76.254,5	-25.940,1	-12,0%	66,0%	58,3%
Gener	4.060,8	6.607,1	-2.546,3	-	61,5%	-
Febrer	4.554,9	6.796,9	-2.242,0	-	67,0%	-
Març	4.101,8	6.747,6	-2.645,8	-	60,8%	-
Abril	4.670,4	7.010,6	-2.340,2	-	66,6%	-
Maig	4.300,5	6.657,5	-2.357,0	-	64,6%	-
Juny	4.012,4	6.321,9	-2.309,5	-	63,5%	-
Juliol	4.882,9	7.086,8	-2.203,9	-	68,9%	-
Agost	3.139,8	5.025,5	-1.885,7	-	62,5%	-
Setembre	4.460,7	6.713,3	-2.252,6	-	66,4%	-
Octubre	4.691,3	6.689,7	-1.998,4	-	70,1%	-
Novembre	3.811,8	5.375,5	-1.563,7	-	70,9%	-
Desembre	3.626,9	5.222,1	-1.595,2	-	69,5%	-

(P) dades provisionals.
Font: Idescat.

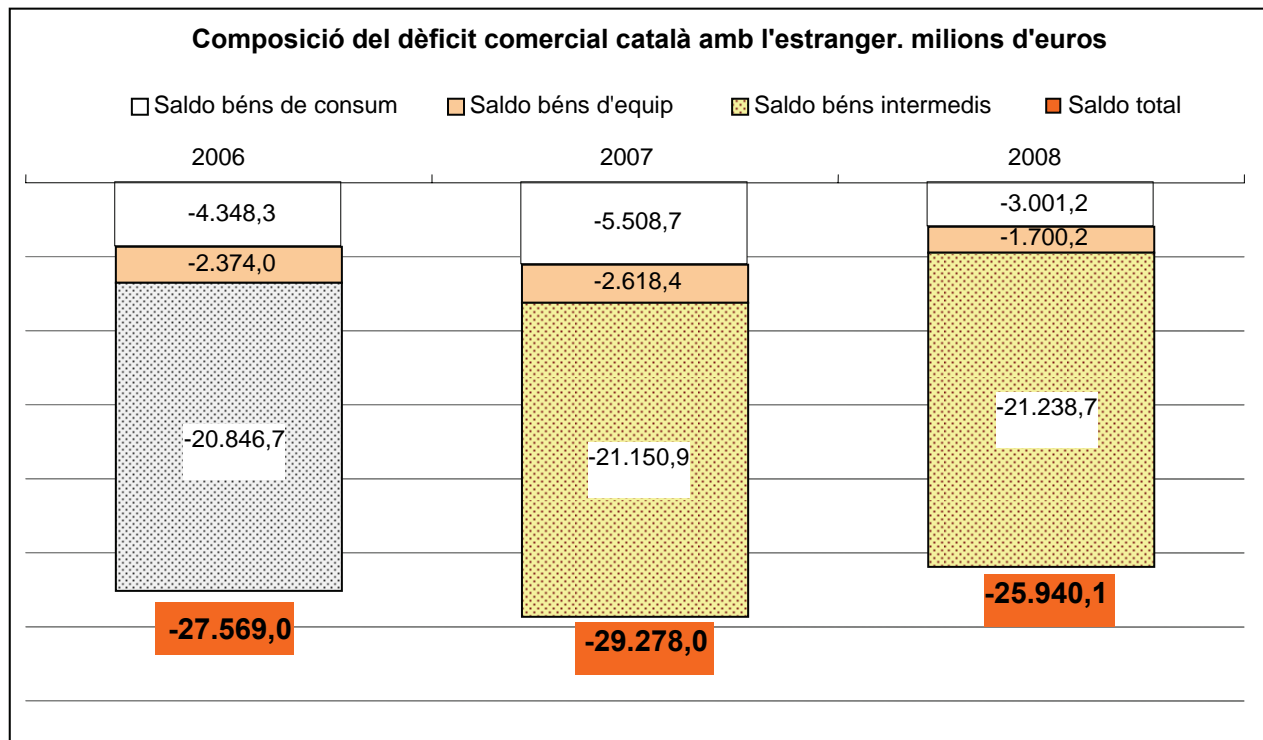
Analitzat per components, el saldo comercial negatiu respon principalment al saldo negatiu de béns intermedis, que es situa en un valor acumulat fins el mes de desembre del 2008, de -21.238,7 milions d'euros, amb un increment del 0,4% del seu dèficit respecte del 2007, i per tant empitjora el seu comportament respecte del 2007, any en què el saldo negatiu va incrementar l'1,5%.

En canvi, les dues restants balances comercials, saldo de béns de consum i saldo de béns de capital, han millorat el seu comportament, i han compensat l'increment del dèficit en béns intermedis.

El saldo de béns de consum, amb un dèficit acumulat de -3.001,2 milions d'euros fins al mes de desembre del 2008, ha experimentat una reducció del -45,5% del seu saldo negatiu respecte del 2007 com a conseqüència d'un increment del valor de les exportacions de béns de consum, del 3,4%, i una reducció de les importacions, del -8,0%. De la mateixa manera, el saldo de béns de capital experimenta una reducció del -35,1% del seu dèficit, en aquest cas per una reducció més accentuada de les importacions, del -14,1%, que de les exportacions, del -2,5%, respecte del 2007.

La contracció del creixement econòmic al llarg del 2008 està provocant una millora en la posició global dels intercanvis de béns amb l'estranger, com a conseqüència, principalment, d'una

reducció de les importacions de béns de consum final - per les dificultats de les despeses de les famílies - i per una menor importació de béns d'equip lligada a les dificultats de crèdit de les empreses. Al mateix temps però, els intercanvis de béns intermedis han empitjorat notablement, amb un fort increment del dèficit generat pels béns intermedis de caràcter energètic. Així, pràcticament el 82% del dèficit comercial s'explica per l'intercanvi en béns intermedis (tant dels productes industrial com energètics intermedis), l'11,6% pels intercanvis en béns de consum final, i el 6,6% restant pels intercanvis de béns de capital.

Nota: Les dades dels anys 2007 i 2008 són provisionals.
 Font: Idescat.

La millora del dèficit comercial ha tingut lloc en els quatre grups de béns classificats en funció del seu contingut tecnològic. La reducció del dèficit comercial dels béns classificats segons el seu contingut tecnològic s'explica principalment per la reducció en el dèficit dels béns de mitjà-alt contingut tecnològic, amb una caiguda del -44,6%; el béns d'alt contingut tecnològic redueixen el seu dèficit el -13,1%; el béns de mitjà-baix el -8,7%; i els de baix contingut tecnològic el -16,9%.

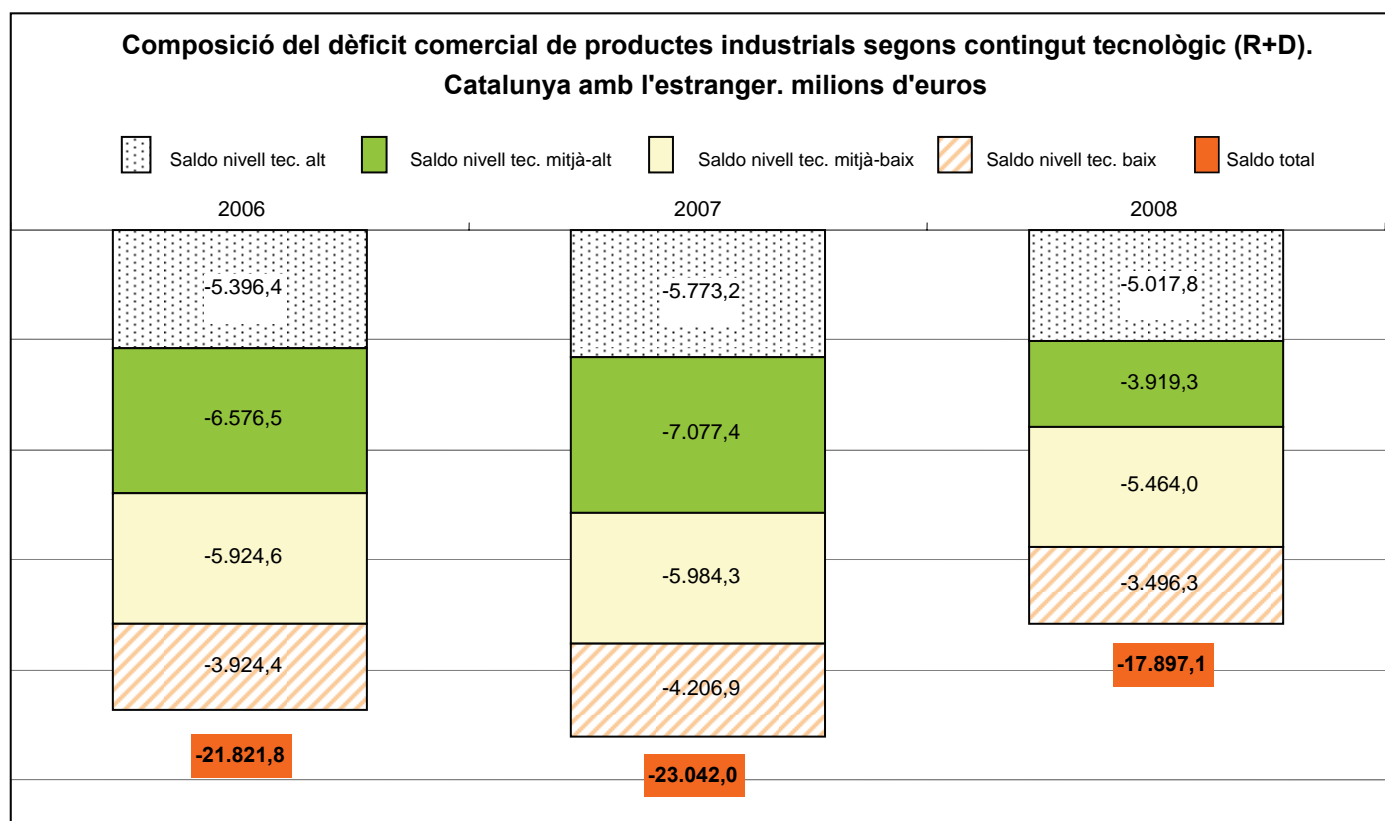
Aquesta reducció del dèficit respon, principalment, a la caiguda de les importacions especialment en els béns de mitjà-alt contingut tecnològic, amb una reducció del -11,9%, mentre que en els béns d'alt contingut tecnològic i mitjà-baix contingut tecnològic es redueixen respectivament el -4,4% i el -7,11%, i es manté el volum d'importacions dels béns de baix contingut tecnològic.

Paral·lelament, es redueixen les exportacions dels béns de mitjà-alt contingut tecnològic, el -2,1%, i les dels béns de mitjà-baix contingut tecnològic el -5,9%; mentre que incrementen les exportacions del béns d'alt contingut tecnològic i baix contingut tecnològic, el 3,5% i el 6,7%, respectivament

Així, en un context de forta desacceleració de l'activitat econòmica tant a nivell intern com a nivell internacional, la millora del dèficit comercial ha tingut lloc amb un canvi de la seva composició en funció del contingut tecnològic dels béns intercanviats, i s'ha reduït, especialment, el pes del dèficit en béns de mitjà-alt contingut tecnològic. L'any 2008 el saldo negatiu dels intercanvis de béns de contingut tecnològic alt i mitjà-alt explica 49,9% del dèficit comercial, i redueix el seu pes respecte

del 2007. Mentre que els intercanvis de béns de contingut tecnològic baix i mitjà-baix, també deficitaris, expliquen el 50,1% restant d'aquest dèficit, i incrementen el seu pes respecte del 2007.

Font: Idescat.

1.4. La inflació

En termes mitjans l'any 2008 ha tingut un repunt de la inflació, passant d'un valor mig del 3,0% pel conjunt del 2007, a un valor mig del 4,1% el 2008. No obstant això, les taxes de creixement mensuals interanuals s'han desaccelerat especialment els tres darrers mesos de l'any, la taxa d'inflació interanual del mes de desembre del 2008 ha estat de l'1,6%.

A la vegada, en termes mitjans el diferencial d'inflació respecte a Espanya s'ha reduït, i s'ha equiparat a la inflació espanyola mitjana de tot l'any.

Així, la inflació acumulada a Catalunya en el període 2003-2008 és del 23,7% mentre que al conjunt d'Espanya la inflació acumulada en el mateix període ha estat del 21,6%, 2 punts percentuals per sota.

Índex de Preus al Consum (IPC) Catalunya i Espanya. (Creixement en %)

	IPC Catalunya	IPC Espanya
2003	3,5%	3,0%
2004	3,5%	3,0%
2005	3,9%	3,4%
2006	3,7%	3,5%
2007	3,0%	2,8%
2008	4,1%	4,1%
Inflació acumulada 2003-2008	23,69%	21,55%

Font: INE.

La inflació subjacent³ s'ha mantingut més estable que l'índex general, amb un increment del 3,2%, molt similar a l'increment de l'any precedent, que va ser del 3,0%.

Els grups més inflacionista, amb taxes que estan per sobre de la mitjana, han estat pràcticament els mateixos que els quatre darrers anys: Aliments i begudes no alcohòliques, Habitatge, Transports, Ensenyament, i Hotels, cafès i restaurants.

Per una altra banda, destaquen com a grups menys inflacionistes, com en els darrers quatre anys, el grup de Comunicacions, Medicina i sanitat, Esbarjo i cultura, i el grup de Vestit i calçat.

Índex de Preus al Consum (IPC) Catalunya.
Taxes de creixement de les mitjanes anuals (en %)

	Anys					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Índex general	3,5%	3,5%	3,9%	3,7%	3,0%	4,1%
Inflació subjacent	3,5%	3,1%	3,2%	3,1%	3,0%	3,2%
Aliments i begudes no alcohòliques	4,7%	4,0%	3,5%	4,1%	3,5%	5,6%
Begudes alcohòliques i tabac	3,6%	3,9%	4,7%	1,8%	7,2%	3,9%
Vestit i calçat	4,7%	3,5%	2,3%	2,0%	1,2%	0,8%
Habitatge	3,2%	3,3%	5,9%	6,4%	4,0%	6,7%
Parament de la llar	2,7%	2,1%	2,9%	3,0%	2,8%	2,4%
Medicina i Sanitat	2,4%	0,8%	1,2%	1,5%	-1,1%	0,3%
Transports	2,0%	4,9%	7,0%	4,4%	2,1%	5,9%
Comunicacions	-2,7%	-1,2%	-1,7%	-1,5%	0,1%	-0,1%
Esbarjo i cultura	1,3%	1,0%	0,8%	0,6%	-0,2%	0,3%
Ensenyament	5,3%	4,4%	5,4%	4,4%	6,4%	4,5%
Hotels, cafès i restaurants	5,0%	4,6%	4,7%	4,6%	5,4%	4,8%
Altres béns i serveis	4,1%	3,9%	3,6%	4,0%	3,9%	3,6%

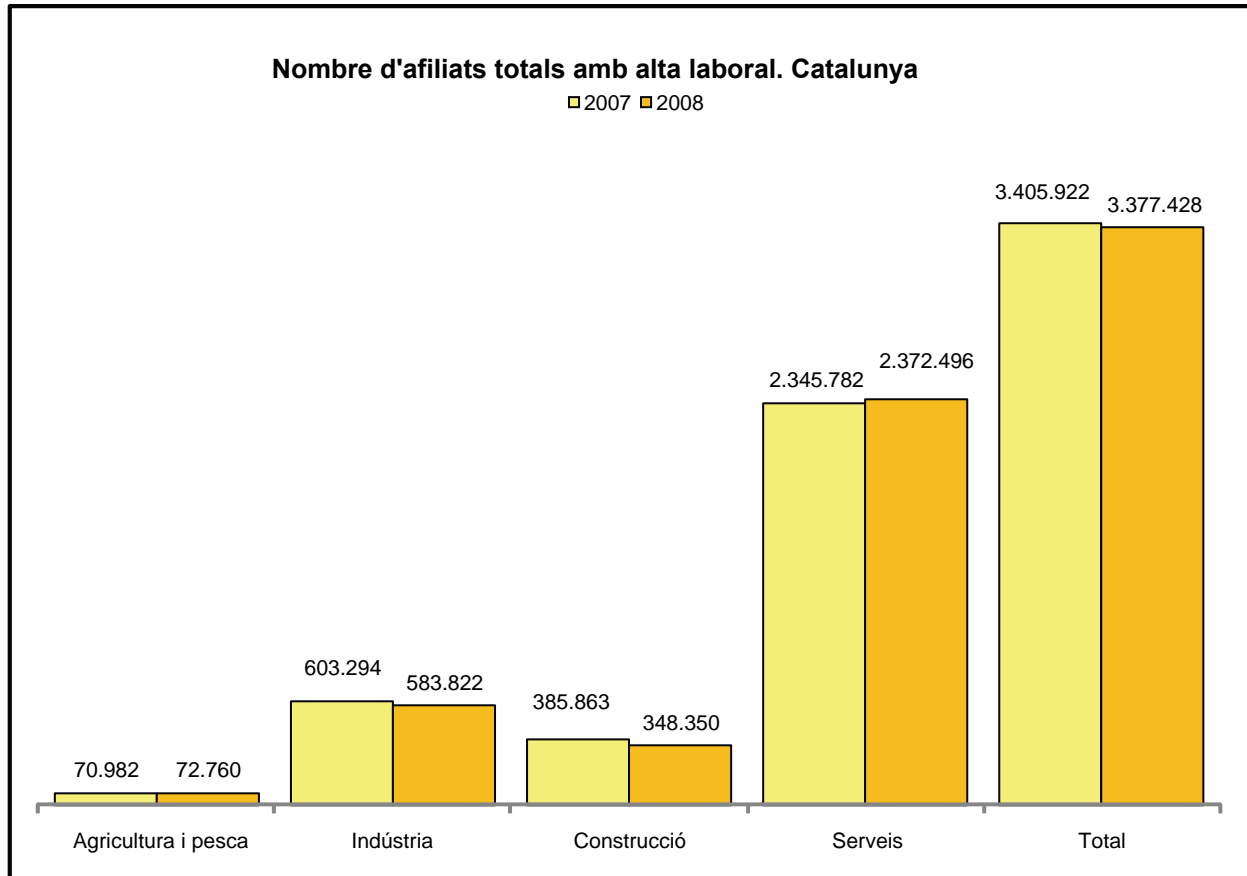
Font: INE.

³ Inflació sense tenir en compte els grups de béns amb preus més volàtils, com són els grups d'aliments no elaborats i de béns energètics.

1.5. El mercat de treball

La caiguda en l'activitat econòmica s'ha posat de manifest en una reducció important en l'ocupació.

El nombre d'afiliats total en alta laboral ha passat de 3.405.922 afiliats l'any 2007 a 3.377.428 afiliats l'any 2008, amb un caiguda del -0,8%.

Nota: Inclou tots els règims, valors mitjans de les dades mensuals d'afiliació del darrer dia del mes.
Font: Seguretat Social.

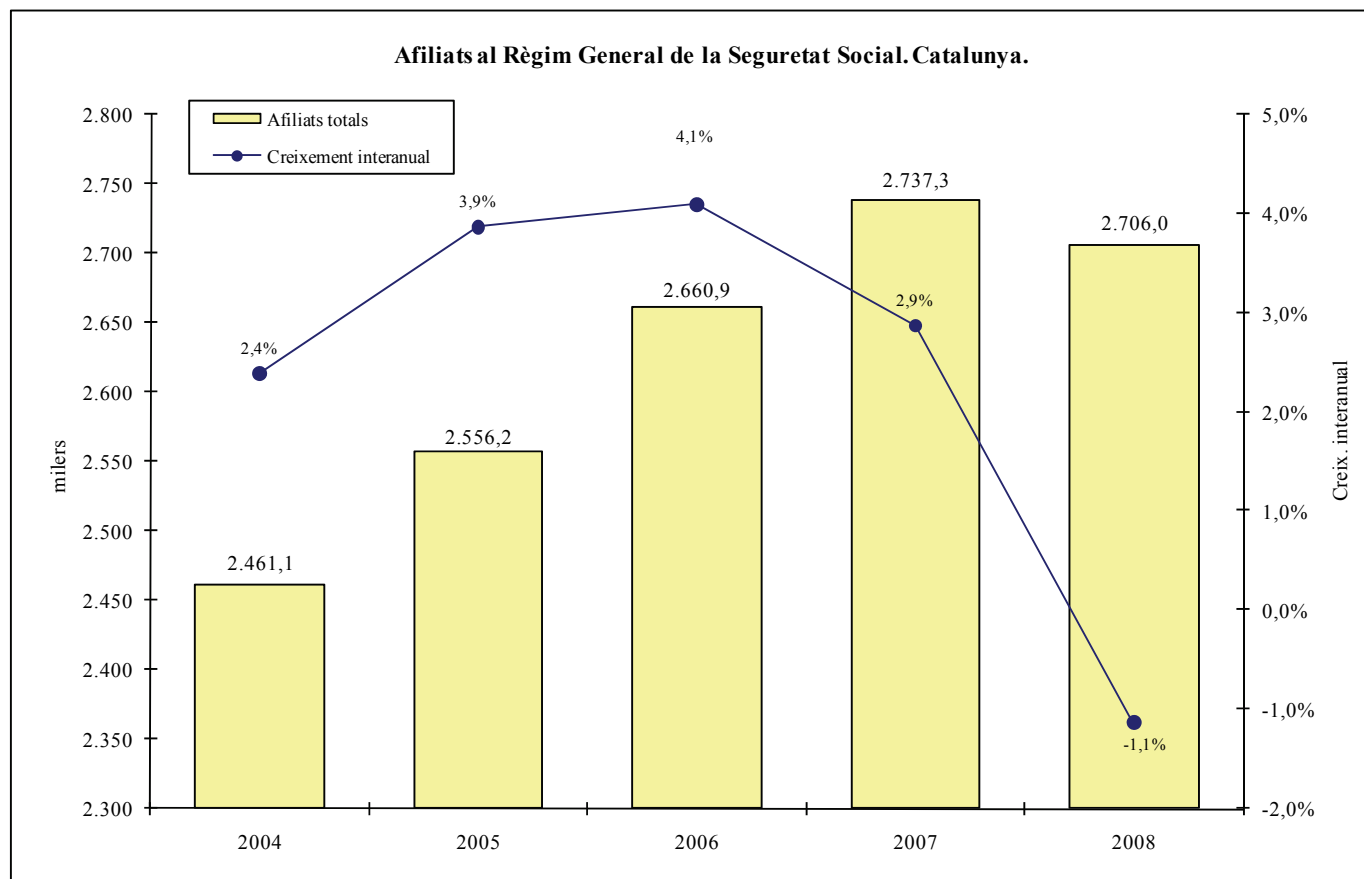
En el següent quadre es mostra l'evolució entre l'any 2007 i 2008 de l'afiliació total a Catalunya pels quatre grans sector d'activitat.

Treballadors afiliats en alta laboral a tots els Règims de la Seguretat Social. Catalunya. Valors nombre d'afiliats

	2007	2008	2007- 2008
Agricultura i pesca	70.982	72.760	2,5%
Indústria	603.294	583.822	-3,2%
Construcció	385.863	348.350	-9,7%
Serveis	2.345.782	2.372.496	1,1%
Total	3.405.922	3.377.428	-0,8%

Font: Seguretat Social.

El nombre d'afiliats en alta laboral al Règim General i la Mineria del carbó de la Seguretat Social, dades assimilables a l'ocupació assalariada, es redueix en termes mitjans l'any 2008 en 31.242 afiliats. El 2008 el nombre d'afiliats mig ha estat de 2.706.033 afiliats, un 1,1% menys que els afiliats del 2007. La destrucció de llocs de treball s'ha accelerat al llarg de l'any i la taxa de creixement d'afiliats interanual el mes de desembre del 2008 ha estat del -5,1%.

Font: Idescat.

Aquesta reducció de l'afiliació (assalariada), respon per una part a la important caiguda de l'afiliació en el sector de la construcció, i de la indústria, i per una altra, al creixement més moderat que en anys precedents de l'afiliació en les activitats dels sectors de serveis.

L'afiliació en la construcció es redueix en 34.800 afiliats, mentre que en la indústria la reducció és de 18.617 afiliats, amb taxes de creixement negatives del -12,3% i del -3,4% respectivament. En les activitats de serveis l'afiliació creix en termes mitjans un 1,2% interanual, amb un increment mig de 21.925 afiliats, clarament inferior a l'increment mitjà dels quatre darrers anys. En l'agricultura el creixement mig és de l'1,9%, desaccelerant-se l'afiliació a mesura que avança l'any, en termes absoluts l'increment mitjà és de 258 noves afiliacions.

Treballadors afiliats en alta laboral al Règim General i la mineria del carbó. Catalunya. Valors en milers

	Valors absoluts					Variacions absolutes interanuals				
	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Agri.	Indústria	Construcció	Serveis
2004	2.461,1	10,5	566,9	230,8	1.652,0	57,4	0,9	-9,8	6,5	59,7
2005	2.556,2	12,1	556,4	248,7	1.738,8	95,1	1,5	-10,5	17,9	86,8
2006	2.660,9	13,0	544,1	273,5	1.830,3	104,7	1,0	-12,3	24,8	91,5
2007	2.737,3	13,9	546,9	282,2	1.894,3	76,4	0,9	2,8	8,7	64,0
2008	2.706,0	14,2	528,3	247,4	1.916,2	-31,2	0,3	-18,6	-34,8	21,9
2008										
Gener	2.722,7	13,7	540,6	273,3	1.895,2	45,8	1,0	0,3	-6,7	51,3
Febrer	2.731,8	13,8	540,6	271,8	1.905,6	33,2	0,4	-8,5	-12,4	53,7
Març	2.744,9	13,9	539,6	268,3	1.923,2	7,4	0,3	-11,5	-20,1	38,7
Abril	2.748,1	14,3	538,2	264,6	1.931,0	7,7	0,5	-12,4	-23,3	43,0
Maig	2.769,6	14,7	538,5	262,3	1.954,2	6,3	0,3	-13,1	-27,7	46,9
Juny	2.752,3	14,5	536,7	256,3	1.944,8	-35,0	0,1	-17,3	-35,4	17,6
Juliol	2.739,1	14,8	532,2	248,1	1.944,0	-21,0	0,3	-16,5	-33,9	29,0
Agost	2.711,0	14,7	526,4	237,2	1.932,7	1,4	0,3	-17,0	-33,7	51,8
Setembre	2.678,0	14,2	522,1	233,6	1.908,1	-76,0	-0,1	-24,3	-46,9	-4,8
Octubre	2.647,0	13,8	516,2	227,2	1.889,8	-92,2	0,0	-27,7	-55,2	-9,3
Novembre	2.638,9	13,9	510,5	221,8	1.892,7	-113,8	0,1	-34,2	-60,1	-19,5
Desembre	2.589,0	13,6	497,7	204,4	1.873,3	-138,7	-0,1	-41,2	-62,2	-35,3

Font: Idescat.

Les dades de l'EPA pel 2008 mostren que l'ocupació a Catalunya s'ha reduït el -0,5%, amb 15.975 ocupats menys que al llarg del 2007. El creixement de l'ocupació el 2007 va ser del 2,7%, amb un increment mig de 91.875 nous ocupats.

Per grans sectors d'activitat, la caiguda de l'ocupació el 2008 es concentra, principalment, en la construcció, amb 46.125 ocupats menys que el 2007, una caiguda del -10,5%; en la indústria, l'ocupació es redueix en 725 ocupats menys, amb una lleugera caiguda del -0,1%, un retrocés que de totes maneres és menys accentuat que el que va tenir lloc el 2007, amb una reducció de l'ocupació industrial del -3,3%; mentre que en l'agricultura l'ocupació també es redueix en 7.850 ocupats menys, una reducció del -10,2%; per una altre costat els Serveis, amb 38.750 ocupats més que el 2007, té un creixement del 1,7%, desacceleren el creixement de la creació d'ocupació dels anys precedents.

Població Ocupada segons EPA. Catalunya. Valors en milers

	Valors absoluts					Variacions absolutes interanuals				
	Total	Agri.	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Agri.	Indústria	Cons.	Serveis
2004	3.106,5	72,2	755,2	351,0	1.928,2					
2005	3.291,1	80,3	783,9	348,5	2.078,5	184,7	8,1	28,7	-2,5	150,4
2006	3.418,7	87,3	788,6	410,6	2.132,3	127,6	7,0	4,8	62,1	53,8
2007	3.510,6	76,7	762,4	439,5	2.232,0	91,9	-10,6	-26,2	28,9	99,8
2008	3.494,6	68,8	761,7	393,4	2.270,8	-16,0	-7,9	-0,7	-46,1	38,8

Font: INE.

La caiguda de l'ocupació ha anat acompanyada d'una lleugera reducció de la taxa d'ocupació (16 a 64 anys) fins al 70,9% pel conjunt dels ocupats el 2008, com a conseqüència de la caiguda de la taxa d'ocupació dels homes que passa del 81,2% al 78,5% el 2008, mentre que la de les dones incrementa des del 62,3% al 63,1%. En els dos casos per sobre de la taxa d'ocupació del conjunt d'Espanya.

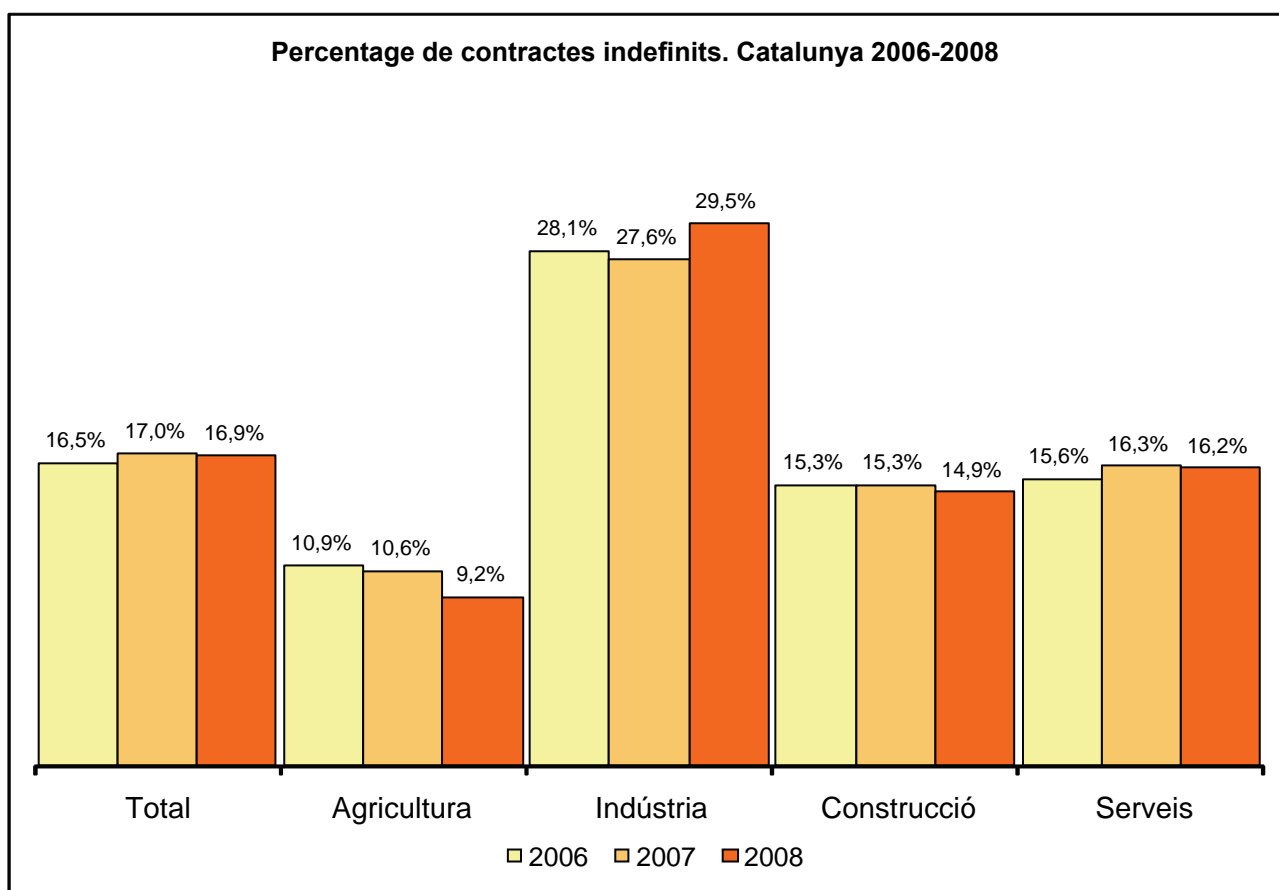
La destrucció de llocs de treball s'ha concentrat així en llocs de treball ocupats per homes, de totes maneres, l'evolució negativa de l'economia no ha significat al llarg del 2008 una menor predisposició al treball, amb un increment de la població activa masculina i femenina que fa augmentar lleugerament les taxes d'activitat fins al 72,3% i el 54,4% respectivament.

Taxa d'ocupació (16 a 64 anys) segons EPA

Taxa d'ocupació 16-64 anys	Catalunya			Espanya		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
2005	70,3%	80,6%	59,7%	64,3%	76,4%	51,9%
2006	71,4%	81,3%	61,3%	65,7%	77,3%	54,0%
2007	71,9%	81,2%	62,3%	66,6%	77,4%	55,5%
2008	70,9%	78,5%	63,1%	65,3%	74,6%	55,7%

Font: INE.

La destrucció d'ocupació ha afectat tant a la contractació indefinida com temporal, amb una caiguda del -12,3% dels contractes indefinits i del -11,8% dels contractes temporals. Així, al llarg del 2008 es manté relativament estable el percentatge de contractes indefinits registrats, que passen de 485.787 contractes l'any 2007 a 425.932 contractes el 2008, passant del 17,0% del total de contractes al 16,9% respectivament.

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

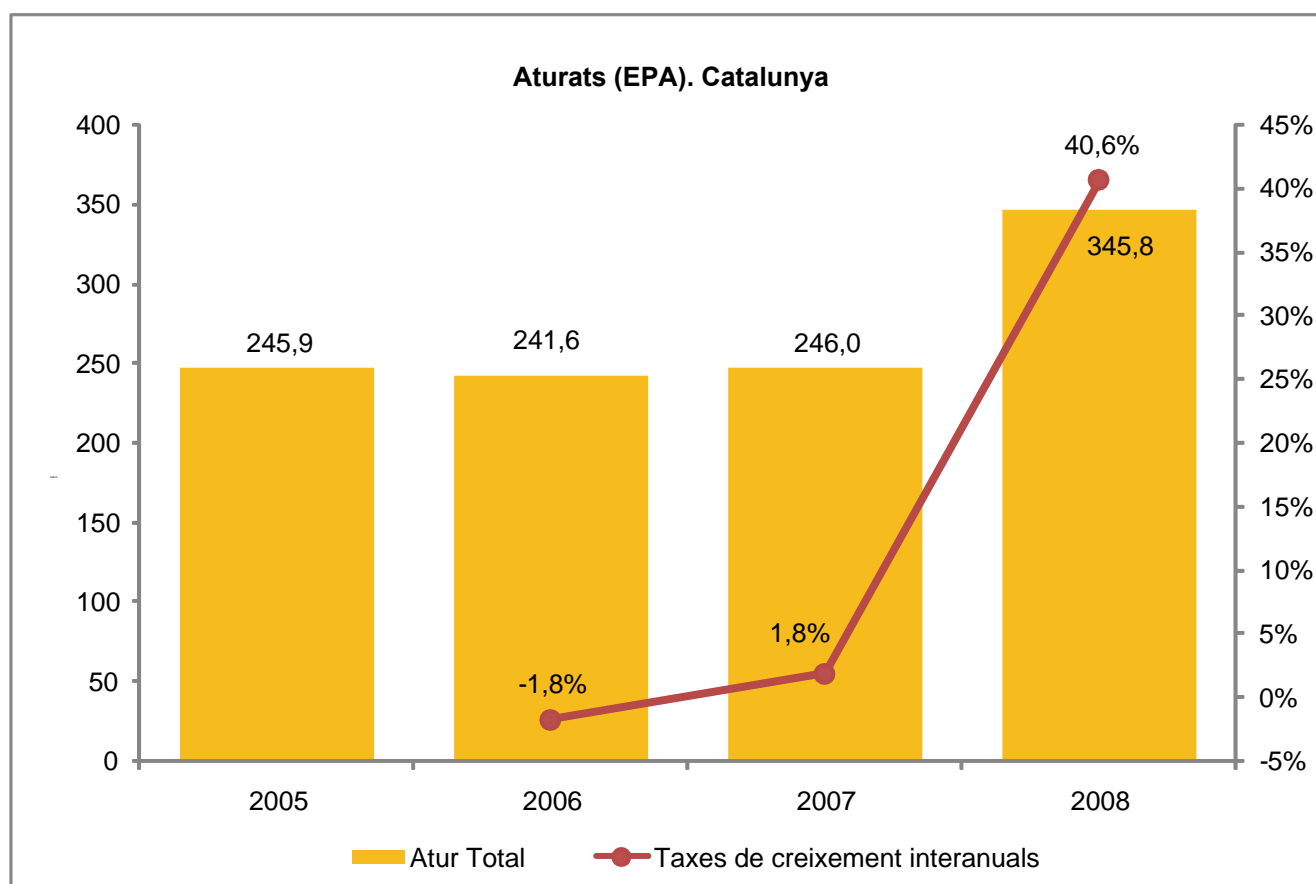
Paral·lelament a l'estabilitat del percentatge de contractes indefinits, té lloc l'any 2008 una reducció de la taxa de temporalitat, fins al 21,2%, que es manté clarament inferior a la taxa de temporalitat de l'economia espanyola que és pel mateix període del 29,3%. Per sexes, la reducció de la taxa de temporalitat de l'ocupació assalariada es reproduïx tant pels homes, que assoleixen una taxa de temporalitat del 20%, com per les dones, amb una taxa de temporalitat del 22,7%. Pel conjunt del sector privat la taxa de temporalitat, del 20,9%, es manté per sota de la del conjunt del sector públic, on la temporalitat es redueix fins al 23,7%. Finalment, segueix destacant la incidència més acusada de la temporalitat de les dones assalariades en el sector públic, amb una taxa del 29,7%, en relació amb la del home assalariats, amb una taxa del 15,8%.

Taxa de temporalitat segons EPA

Taxa de temporalitat %	Catalunya			Espanya		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total						
2005	24,8%	23,0%	27,1%	33,3%	31,7%	35,7%
2006	26,4%	25,0%	28,2%	34,0%	32,0%	36,7%
2007	23,7%	23,0%	24,5%	31,7%	30,6%	33,1%
2008	21,2%	20,0%	22,7%	29,3%	27,6%	31,4%
Sector privat						
2005	25,3%	23,9%	27,3%	35,2%	33,9%	37,2%
2006	26,9%	26,1%	28,1%	35,7%	34,2%	37,9%
2007	23,5%	23,7%	23,2%	32,9%	32,6%	33,4%
2008	20,9%	20,5%	21,3%	30,0%	29,2%	31,1%
Sector públic						
2005	21,5%	15,6%	26,2%	25,1%	19,4%	30,5%
2006	23,0%	15,0%	29,0%	26,2%	19,5%	32,5%
2007	25,0%	16,9%	31,0%	25,7%	18,8%	32,0%
2008	23,7%	15,8%	29,7%	25,9%	18,5%	32,3%

Font: INE.

La destrucció neta d'ocupació conjuntament a l'estancament de l'activitat econòmica ha tingut com a conseqüència un increment del nivell d'atur pel conjunt del 2008, que augmenta en 99.775 aturats més, un increment del 40,6% respecte del 2007 que ha situat la taxa d'atur el 2008 en el 9%, amb 345,8 mil aturats.

Font: INE.

L'increment de l'atur ha estat més accentuat en la població masculina que en la població femenina. A la vegada, aquest increment s'ha concentrat tant en el grup d'edat entre 24 i 55 anys, com en el grup de més joves (de 16 a 24 anys), mentre que pel grup d'edat de més grans de 55 anys l'increment del nombre d'aturats ha estat més moderat. Així, la taxa d'atur dels homes i de les dones s'equipara en el 9,0%. I per grups d'edat, la taxa d'atur de la població de 16 a 24 anys augmenta fins al 20,3%, per la població de 25 a 54 anys augmenta fins al 8,2%, mentre que pels més grans de 55 anys es manté en el 4,9%.

Població aturada segons EPA. Catalunya. Valors en milers

	Valors absoluts						Variacions absolutes interanuals					
	Total	Homes	Dones	16-24	25-54	més de 55	Total	Homes	Dones	16-24	25-54	més de 55
2005	245,9	118,8	127,2	65,0	162,0	18,9	-	-	-	-	-	-
2006	241,6	110,1	131,5	58,7	165,5	17,4	-4,3	-8,7	4,3	-6,3	3,5	-1,5
2007	246,0	119,1	126,9	53,1	170,5	22,5	4,4	9,0	-4,6	-5,6	5,0	5,0
2008	345,8	194,9	150,9	79,0	243,2	23,7	99,8	75,8	24,0	25,9	72,7	1,3

Font: INE.

Taxa d'atur segons EPA. Catalunya

	Taxa d'atur en %							
	Total	Homes	Dones	16-64	16-24	25-54	més de 55	
2005	7,0%	5,9%	8,4%	7,0%	15,9%	6,0%	4,6%	
2006	6,6%	5,3%	8,4%	6,7%	14,7%	5,9%	3,9%	
2007	6,5%	5,6%	7,8%	6,6%	13,5%	5,9%	4,9%	
2008	9,0%	9,0%	9,0%	9,0%	20,3%	8,2%	4,9%	

Font: INE.

Els increments salarials pactats en acords col·lectius fins al desembre del 2008 s'han situat en termes mitjans en el 3,70%, per sobre de l'increment salarial pactat pel 2007 que va ser del 2,98%, si bé, lleugerament, per sota de l'increment del 3,86% un cop aplicat l'efecte de les clàusules de revisió salarial l'any 2007. De totes maneres, no és de preveure que siguin d'aplicació les clàusules de revisió salarial del 2008, ja que la inflació a 31 de desembre ha estat per primera vegada en els darrers anys inferior a la previsió.

El sector de l'agricultura, que havia tingut el creixement més moderat dels salaris un cop aplicades les clàusules de revisió, amb un increment mig del 2,87%, l'any 2007, passa tenir l'increment salarial pactat més elevat, del 4,03% fins desembre del 2008; el sector serveis amb un creixement mitjà del salari pactat del 3,82%, també mostra, fins desembre del 2008, uns increments pactats superiors als del 2007; mentre que, en els sectors de la construcció i de la indústria els increments salarials pactats fins desembre del 2008, del 3,50% i el 3,57%, respectivament, mostren una relativa contenció respecte dels increments pactats i revisats per l'any 2007.

Incrementos salarials pactats en acords col·lectius. Catalunya. Any 2007. (dades provisionals)

Àmbit negociació	Sector econòmic	Acords Col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats	Increment salarial pactat %	Increment salarial revisat %	Còmput anual mitjà d'hores
Total	Agricultura	10	2.000	11.339	2,84	2,87	1.801,60
Total	Indústria	350	46.645	700.713	3,03	3,90	1.754,27
Total	Construcció	13	28.609	268.803	3,55	5,74	1.746,01
Total	Serveis	882	146.379	1.412.551	2,85	3,48	1.746,90
Total	Total	1.255	223.633	2.393.406	2,98	3,86	1.749,21

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Incrementos salarials pactats en acords col·lectius. Catalunya. Acumulat fins desembre del 2008 (dades provisionals)

Àmbit negociació	Sector econòmic	Acords Col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats	Increment salarial pactat %	Increment salarial revisat %	Còmput anual mitjà d'hores
Total	Agricultura	11	2.379	13.237	4,03	-	1.798,48
Total	Indústria	296	39.588	627.532	3,57	-	1.753,72
Total	Construcció	10	25.607	235.575	3,50	-	1.745,99
Total	Serveis	643	95.823	1.024.914	3,82	-	1.761,28
Total	Total	960	163.397	1.901.258	3,7	-	1.757,15

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Per àmbit de negociació, es manté el pes dels treballadors i treballadores afectats per acords d'àmbit sectorial, que són fins desembre del 2008 el 89,2% del total, amb un increment mitjà del salari pactat del 3,76%. El 10,8% restants ho són per acords d'àmbit empresarial, amb un increment mitjà pactat del 3,22%.

El percentatge de treballadors i treballadores afectats per increments salarials pactats sense clàusula de revisió salarial és, fins desembre del 2008, del 20,0%. En el mateix període del 2007 eren el 20,8%.

També es manté, per tant, el percentatge de treballadors i treballadores afectats per increments salarials amb clàusules de revisió, el 80,0% fins desembre del 2008, i dins d'aquest grup es redueix lleugerament el percentatge d'aquells que acorden clàusules de revisió prevista retroactiva, passant a ser fins desembre del 2008 el 50,4% del total de treballadors i treballadores afectats per acord col·lectius.

**Incrementos salarials pactats en acords col·lectius. Catalunya.
Acumulat fins desembre del 2008 (dades provisionals)**

Àmbit negociació	Existència de clàusula de revisió	Acords Col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats	Increment salarial pactat %	Increment salarial revisat %	Còmput anual mitjà d'hores
Empresa	sense clàusula prevista	358	373	63.362	3,63	-	1.669,48
Empresa	amb clàusula prevista	425	505	142.742	3,04	-	1.713,12
Empresa	amb clàusula prevista no retroactiva	59	68	40.502	4,28	-	1.718,72
Empresa	amb clàusula prevista retroactiva	366	437	102.240	2,55	-	1.710,91
Empresa	total	783	878	206.104	3,22	-	1.699,71
Sector	sense clàusula prevista	56	35.475	316.376	5,08	-	1.785,23
Sector	amb clàusula prevista	121	127.044	1.378.778	3,47	-	1.759,29
Sector	amb clàusula prevista no retroactiva	18	46.162	521.970	4,38	-	1.764,86
Sector	amb clàusula prevista retroactiva	103	80.882	856.808	2,91	-	1.755,90
Sector	Total	177	162.519	1.695.154	3,76	-	1.764,14

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Paral·lelament, el creixement dels costos laborals per treballador i mes es desaccelera lleugerament respecte de l'any 2007. Al llarg del 2008 els costos laborals totals han crescut el 4,7%; els costos salarials per treballador i mes mantenen pràcticament inalterat el creixement interanual, passant d'un 4,3% l'any 2007 a un 4,4% en el 2008, mentre que els altres costos laborals han desaccelerat el seu creixement amb un augment del 5,5% el 2008.

Els costos laborals per hora efectiva també desacceleren el seu creixement el 2008, amb un increment del 4,0%.

Costos laborals. Taxes de creixement interanuals. Catalunya. (en %)

	Cost total per treballador i mes	Cost salarial tot per treballador i mes	Altres costos per treballador i mes	Cost total per hora efectiva	Cost salarial per hora efectiva	Altres costos per hora efectiva
2005	2,6%	2,3%	3,8%	3,4%	3,0%	4,6%
2006	3,5%	3,4%	3,9%	4,2%	4,1%	4,4%
2007	5,0%	4,3%	7,0%	5,6%	4,9%	7,8%
2008	4,7%	4,4%	5,5%	4,0%	3,7%	4,9%

Font: INE.

1.6. Terminologia

- Les variables expressades en termes nominals o a preus corrents, són dades valorades als preus de l'any en curs.
- Les variables expressades en termes reals o a preus constants, són dades valorades als preus d'un any base de referència.

• La producció agregada

El Producte Interior Brut (PIB):

El producte interior brut (PIB) mesura el resultat final de l'activitat de producció de les unitats productores en el territori. Hi ha tres òptiques per a l'estimació i anàlisi del PIB: oferta, demanda i renda. Des del punt de vista de l'oferta, el PIB permet avaluar quina és l'aportació de les diferents branques productives al conjunt de l'economia (valor afegit brut de l'agricultura, la indústria, la construcció i els serveis). Per efectuar una anàlisi des de l'òptica de l'ús final dels béns i serveis produïts (consum, inversió, sector exterior) s'utilitza el PIB calculat per la banda de la demanda. Finalment, des del punt de vista de la renda, el PIB permet una desagregació en funció de l'aportació dels factors productius a la producció: remuneració d'assalariats (treball), excedent brut d'explotació (capital) i renda mixta.

PIB via demanda:

El Producte Interior Brut (PIB) via demanda mesura l'activitat econòmica generada al llarg d'un període anual utilitzant com a criteri de comptabilització la despesa en els diferents tipus de béns finals.

El PIB via demanda = despesa de Consum + despesa d'Inversió + saldo exterior.

La despesa de consum i inversió configuren la despesa feta pels agents econòmics catalans públics i privats, en béns i serveis de consum i en béns d'inversió, és el que denominem demanda interna.

La despesa de consum és la suma de la despesa de consum de les llars (consum privat, on s'inclou també el consum de les entitats sense afany de lucre al servei de les llars) i la despesa del sector públic (consum públic).

La despesa en inversió (Formació Bruta de Capital) és la suma de la despesa en construcció i la despesa en béns d'equip, on també s'inclou la variació d'existències. La despesa en construcció recull la despesa realitzada per tots els agents econòmics, tant privats com públics, en elements de la construcció i sol·licitada a les constructores nacionals o estrangeres. Mentre que la

despesa en béns d'equipament és la realitzada per tots els agents econòmics del territori i sol·licitada a empreses internes o estrangeres.

Finalment, cal afegir el saldo exterior, part de la despesa de consum i d'inversió feta pels agents catalans respon a productes importats que no han estat elaborats dins de Catalunya, de manera que restem el valor de la despesa feta pels agents catalans fora de Catalunya (tant a la resta d'Espanya, com a l'estranger), mentre que part de la producció interna de Catalunya respon a demandes fetes des de fora de Catalunya, per tant sumem la despesa provinents de l'exterior de Catalunya (tant de la resta d'Espanya com de l'estranger), aquesta diferència és el que configura el saldo exterior tant de mercaderies com de serveis.

Els saldos vinculats al comerç exterior es presenten en aportacions, i no en taxes de creixement, perquè la magnitud de les seves variacions distorsionaria els resultats i dificultaria la seva comprensió. Les aportacions al creixement del PIB es calculen ponderant el creixement de cada variable amb el seu pes relatiu en el període anterior.

Unitat: Taxes de creixement reals.

PIB via Oferta:

PIB via oferta: mesura la mateixa activitat econòmica calculada pel PIB via demanda, però des de la perspectiva del Valor Afegit Brut que genera cada un dels sectors d'activitat econòmica. És a dir, es quantifica l'activitat econòmica generada a partir de mesurar per cada unitat productiva tant privada com pública, el valor de les seves vendes menys els consums intermedis, obtenint-se així el valor afegit brut generat en cada una de les unitats productives i, posteriorment, s'agrega aquest concepte en 4 grans grups econòmics: Agricultura, Indústria, Construcció i Serveis.

Impostos: variable fiscal (impostos nets sobre productes) resultat de l'agregació de tres operacions: l' IVA que grava els productes, els impostos nets sobre les importacions i els altres impostos nets sobre productes.

Unitat: Taxes de creixement reals.

● L'activitat del sector industrial

L'Índex de Producció Industrial (IPI):

L'índex de producció industrial (IPI) és un indicador de conjuntura que mesura l'evolució de l'activitat productiva de les branques industrials. L'índex té com a objectiu mesurar l'evolució del volum del valor afegit brut generat per les branques industrials i pel conjunt de la indústria. Per tant, mesura els canvis en la producció industrial sense l'efecte dels preus.

La cobertura de l'índex s'estén a tots els sectors industrials. Els índexs utilitzen la metodologia Laspeyres, amb ponderacions fixes per a l'any base (2000), d'acord amb la informació de l'enquesta industrial.

Aquest índexs es presenten segons la Classificació de Grans Sectors Industrials de la Comunitat Europea:

Béns de consum:

- Béns de consum durador (respon a la idea de béns de consum final l'ús dels quals no esgota el bé en un sol període o acte de consum).
- Béns de consum no durador (respon a la idea de béns de consum final l'ús dels quals esgota el bé en un sol període o acte de consum).

Béns d'equip (béns d'inversió final).

Béns intermedis.

Energia.

Béns d'equip: Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció; de cisternes, grans dipòsits i contenidors de metall; de radiadors i calderes per a la calefacció central; de generadors de vapor; de màquines, equips i material mecànic; d'altres màquines, equips i material mecànics d'ús general; de maquinària agrària; de màquines utensilis; de maquinària diversa per a usos específics; d'armes i municions; de màquines d'oficina i equips informàtics; de generadors, transformadors i motors elèctrics; de transmissors de radiodifusió i televisió i d'aparells per a la radiotelefonía i radiotelegrafia amb fils; d'equip i instruments medicoquirúrgics i d'aparells ortopèdics; d'instruments i aparells de mesura, verificació, control, navegació i altres fins, excepte equips de control de processos industrials; d'equip de control de processos industrials; de vehicles de motor, remolc i semirremolc; construcció i reparació naval; fabricació de material ferroviari; i construcció aeronàutica i espacial.

Béns de consum durador: Fabricació d'aparells domèstics; d'aparells de recepció, gravació i reproducció de so i imatge; d'instruments d'òptica i d'equip fotogràfic; de rellotges; de motocicletes i bicicletes; d'altre material de transport; de mobles; d'articles de joieria, orfebreria, argent i articles similars; i d'instruments musicals.

Béns de consum no durador: Indústries càrniques; elaboració i conservació de peix i productes a base de peix; elaboració i conservació de fruites i hortalisses; fabricació de grasses i olis, vegetals i animals; indústries làcties; fabricació d'altres productes alimentaris; elaboració de begudes; indústria del tabac; fabricació d'articles confeccionats amb tèxtils, excepte peces de vestir; altres indústries tèxtils; fabricació d'articles en teixits de punt; indústria de la confecció i de la pell; preparació, adob i acabat del cuir; fabricació d'articles de marroquineria i viatge; articles de guarnició, talabarteria i calçat; edició, arts gràfiques i reproducció de suports gravats; fabricació de productes farmacèutics; fabricació de sabons, detergents i altres articles de neteja; fabricació de perfums i productes de bellesa i higiene; fabricació d'articles d'esport; fabricació de jocs i joguines; altres indústries manufactureres diverses.

Béns intermedis: Extracció de minerals metàl·lics; Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics; Fabricació de productes moliners; midons i productes amilacis; Fabricació de

productes per a l'alimentació animal; Preparació i filat de fibres tèxtils; Fabricació de teixits tèxtils; Acabat de tèxtils; Fabricació de teixits de punt; Indústria de la fusta i del suro; excepte mobles; cistelleria i esparteria; Indústria del paper; Fabricació de productes químics bàsics; Fabricació de pesticides i altres productes agroquímics; Fabricació de pintures; vernissos i revestiments similars; tintes d'impremta i massilles; Fabricació d'altres productes químics; Fabricació de fibres artificials i sintètiques; Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques; Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics; Metal·lúrgia; Forja; estampació i embutició de metalls; metal·lúrgia de pols; Tractament i revestiment de metalls; enginyeria mecànica general; Fabricació d'articles d'aram; eines i ferreteria; Fabricació d'altres productes metàl·lics diversos (excepte mobles); Fabricació d'aparells de distribució i control elèctric; Fabricació de fils i cables elèctrics aïllats; Fabricació d'acumuladors i piles elèctriques; Fabricació de làmpada elèctriques i aparells d'il·luminació; Fabricació de altre equip elèctric; Fabricació de vàlvules; tubs i altres components electrònics; Reciclatge.

Unitat: núm. Índex base 2000 = 100.

L'Indicador de Clima Industrial (ICI):

Es tracta d'un índex elaborat a partir d'una enquesta mensual d'opinions empresarials. La mateixa operació es fa també per a la Comunitat. Es pregunta sobre: cartera de comandes, estocs de productes acabats, producció i tendència dels preus de venda. Per a cada pregunta es demana sobre el seu nivell i la seva tendència en termes de tres opcions:

- positiva (elevat, excessiu, augment, augmentar).
- negativa (feble, insuficient, descens, disminuir).
- estable (normal, adequat, estabilitat, mantenir-se).

Els resultats es presenten en forma de saldos entre els percentatges de respostes positives i negatives.

Aquests resultats no s'han d'interpretar quantitativament sinó com a tendència qualitativa. Per tal de facilitar la lectura ràpida dels resultats, es calcula l'indicador de clima industrial (ICI), que s'obté de la mitjana de saldos de les opinions empresarials sobre el nivell de la cartera de comandes total, el nivell dels estocs de productes acabats (amb signe invers) i la tendència de la producció. En el cas d'Espanya, l'indicador de clima industrial està basat en la tendència de producció desestacionalitzada.

Unitat: % de respostes.

L'Índex de Preus Industrials (IPRI):

L'índex de preus industrials (IPRI) és un indicador conjuntural que mesura l'evolució mensual dels preus dels productes fabricats per la indústria en la primera etapa de comercialització. Els preus de venda són a sortida de fàbrica, sense despeses de transport ni comercialització, vigents en un dia determinat (s'exclouen els preus de llista i de catàleg). No inclouen l'IVA, però sí la resta d'impostos nets de subvencions lligats a la producció.

La cobertura de l'índex s'estén a tots els sectors industrials, de les seccions C a la E de la CCAE-93 (indústries extractives, indústries manufactureres, producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua).

L'índex de preus de productes industrials (IPRPI) inclou tots els grans sectors industrials menys l'energia, definits segons el Reglament CE núm. 586/2001 de la Comissió de les Comunitats Europees⁴.

Per a l'obtenció d'aquest indicador conjuntural es realitza una enquesta contínua de periodicitat mensual que investiga cada mes uns 2900 establiments. A més, els més de 1100 productes industrials que formen la cistella de l'IPRI Base 2000, segueixen bàsicament la classificació PRODCOM (PRODUCCIÓ COMUNITÀRIA) relativa a l'harmonització de les estadístiques sobre la producció industrial en els països de la Unió Europea.

Els índexs utilitzen la metodologia Laspeyres, amb ponderacions fixes per a l'any base (2000), d'acord amb la informació de l'enquesta industrial anual d'empreses (EIE) i de l'enquesta industrial anual de productes (EIP).

La informació es desagrega en quatre grans sectors industrials, establerts en el reglament citat anteriorment com són els béns de consum, béns d'equipament, béns intermedis i l'energia.

Unitat: núm. Índex base 2000 = 100.

Inversió industrial a Catalunya:

L'Enquesta d'Inversió Industrial a Catalunya és una operació estadística de periodicitat semestral que segueix la metodologia comuna utilitzada a les enquestes dels diferents països de la Unió Europea, i té com a objectiu fonamental proporcionar informació sobre l'evolució més recent de la inversió industrial a Catalunya així com avançar el comportament inversor de la indústria i els seus sectors.

Es considera com a inversió el valor de les adquisicions netes de l'immobilitzat (compres menys vendes), tant del material com de l'immaterial, i també els treballs realitzats per les empreses per al seu immobilitzat. Tanmateix, no es consideren inversió ni les despeses amortitzables ni les inversions financeres.

Els qüestionaris s'envien dos cops l'any (primavera i tardor) a les 2.000 empreses industrials que formen part de la mostra i en ells es demanen dades quantitatives sobre la inversió realitzada i prevista, i també informació qualitativa sobre la seva finalitat i sobre els factors que la limiten o l'estimulen.

---

⁴ Vegeu el text del Reglament CE núm. 586/2001 a: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:086:0011:0014:ES:PDF>

Les dades observen la següent temporalitat:

Enquesta primavera:

- dades quantitatives: any en curs provisional i any anterior definitiu.
- dades qualitatives: any en curs provisional.

Enquesta tardor:

- dades quantitatives: any en curs provisional i previsions any següent.
- dades qualitatives: any en curs definitives i previsions any següent.

Les activitats industrials segueixen les seccions C, D i E de la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAIE-93) i amb la següent desagregació:

- Indústria de l'energia i l'aigua (CCAIE: 10;11;12;23;40;41).
- Indústries de béns intermedis (CCAIE: 13;14;15.6-7;17.1-3;20;21;24.1-3,6-7;25;26;27;28.4-7;31.2-6;32.1;37).
- Indústria de l'automòbil (CCAIE: 34).
- Indústries de béns d'equipament (CCAIE: 28.1-3;29.1-6;30;31.1;32.2;33.1-3;35.1-3).
- Indústries de béns de consum durador (CCAIE: 29.7;32.3;33.4-5;35.4-5;36.1-3).
- Indústria manufacturera de productes alimentaris, begudes i tabac (CCAIE: 15.1-5,8-9;16).
- Indústries de béns de consum no durador (CCAIE: 17.4-7;18;19;22;24.4-5;36.4-6).

Unitats: taxes de variació interanuals a preus corrents percentatge.

● **L'activitat del sector de la construcció**

Consum aparent de ciment:

El consum de ciment és un indicador d'activitat del sector de la construcció molt usual, atès que la seva evolució reflecteix globalment la dinàmica cíclica del sector. El consum aparent de ciment es pot descompondre en vendes interiors i importacions / introduccions.

Unitat: milers de tones.

Hipoteques constituïdes sobre habitatges urbans:

L'estadística d'hipoteques comptabilitza el número de noves hipoteques que es constitueixen durant el mes de referència sobre béns immobles (de naturalesa urbana) i s'inscriuen en els Registres de la Propietat. L'import es refereix al dels nous crèdits hipotecaris corresponents a aquestes hipoteques.

L'estadística d'hipoteques de l' INE no proporciona informació sobre el número total d'hipoteques existents en el mercat hipotecari en un determinat mes, ni tampoc del saldo viu del crèdit hipotecari.

Unitats: capital en milers d'euros, valor mig de les hipoteques en euros.

Habitatges en construcció segons visats de direcció d'obres dels col·legis d'aparelladors:

La informació sobre habitatges en construcció s'obté a partir de l'explotació dels visats de direcció d'obra que els col·legis professionals d'aparelladors i arquitectes tècnics subministren al Ministeri de Foment. Aquesta estadística no reflecteix, per tant, el nombre d'habitatges que s'estan construint en un determinat mes sinó el nombre de nous habitatges que està previst construir o rehabilitar.

Unitats: número d'habitatges.

Licitació oficial d'obres:

L'estadística de licitació oficial abasta totes les licitacions d'obra efectuades per les administracions públiques (Administració central, Seguretat Social, Administració territorial, etc.) i pels organismes autònoms dependents de l'Estat. No s'inclouen els organismes autònoms i les empreses de serveis dependents de l'Administració territorial.

La licitació en edificació inclou la construcció d'habitatges familiars i d'establiments col·lectius, així com d'edificis destinats al desenvolupament d'una activitat (edificació no residencial).

La licitació en obra civil inclou la construcció de qualsevol immoble (excloses les edificacions) destinat a ser utilitzat col·lectivament, com, per exemple, les infraestructures ferroviàries, les carreteres, els aeroports, els ports, les centrals de producció i transformació d'energia elèctrica, les obres de sanejament, etc.

Índex de costos de construir:

L'índex de costos de la construcció és un indicador mensual elaborat mitjançant una enquesta a fi de conèixer el nivell de preus dels elements bàsics que configuren l'estructura de costos d'una obra, és a dir, el preu dels materials de construcció posats a peu d'obra (preu de venda més transport) i el cost laboral (salari més càrregues socials per dia efectivament treballat).

A partir d'aquesta informació bàsica s'obtenen tres números índex que reflecteixen l'evolució mensual del cost de construir un edifici, del cost de construir una obra d'enginyeria civil i el cost d'una obra sense predomini d'un tipus o altre, que s'anomena "cost total de construir" ja que incorpora ambdues grans tipologies.

La sèrie estadística referida a Espanya no és estrictament homogènia amb la de Catalunya atès que s'utilitzen diferents fonts per l'elaboració de l'índex. En ambdós casos, l'índex té com a base el mes de desembre de 1994.

Les dades dels últims dos mesos són provisionals.

Unitat: Núm. Índex Base 1994 = 100.

● **L'activitat del sector del turisme**

Viatges dels turistes estrangers a Catalunya:

L'estadística sobre els viatges dels turistes estrangers té com a objectiu quantificar i caracteritzar els fluxos d'entrada de visitants a Catalunya.

Les dades s'obtenen a partir de l'Enquesta de Moviments Turístics en Fronteres (Frontur) de l'Institut d'Estudis Turístics (IET). A partir de les bases de dades d'accés restringit facilitades per l'IET, l'Idescat amplia els resultats amb una major desagregació de les variables per a Catalunya i proporciona informació trimestral dels turistes i de les pernoctacions per país de procedència.

Frontur és una enquesta contínua de periodicitat mensual que utilitza un sistema mixt de recollida. Aprofita registres administratius per a tots els transports utilitzats, fa recomptes manuals en els punts fronterers i duu a terme enquestes per mostreig a les entrades i sortides d'Espanya. Aquesta operació estadística genera informació sobre el nombre de viatgers i el nombre de pernoctacions.

S'anomena turista al viatger que pernocta, mentre que els excursionistes són els viatgers que no pernocten. La suma de turistes i excursionistes (inclosos els viatgers de pas) és el total de visitants.

S'entén per pernoctació una nit passada fora de la residència habitual. L'arribada de turistes recull el nombre de persones que fan una o més pernoctacions seguides en el mateix allotjament.

Viatgers en establiments hotelers a Catalunya:

L'enquesta sobre ocupació hotelera (fins al 1998 anomenada enquesta sobre el moviment de viatgers en establiments hotelers) és una de les principals fonts estadístiques per mesurar l'activitat turística. La investigació es fa a tots els establiments hotelers inscrits com a tals en el corresponent registre del Departament de Comerç, Turisme i Consum de la Generalitat de Catalunya.

Són establiments hotelers els que presten serveis d'allotjament col·lectiu mitjançant preu amb altres serveis complementaris o sense (hotel, hotel-apartament, motel, hostel, pensió, fonda ...).

S'anomena viatger tota persona que fa una o més pernoctacions seguides en el mateix establiment hotel·ler. Els viatgers es classifiquen a l'enquesta pel seu país de residència, cosa que permet fer la distinció entre turisme domèstic (l'efectuat per residents a l'Estat espanyol) i turisme estranger (l'efectuat per residents fora de l'Estat). En el cas dels residents a l'Estat espanyol se sol·licita, per primera vegada, informació sobre la comunitat autònoma de procedència. Una pernoctació o plaça ocupada és cada nit que un viatger s'allotja a l'establiment. S'inclouen els llits supletoris.

El grau d'ocupació per habitacions és la relació, en percentatge, entre el total de les pernoctacions i el producte de les habitacions pels dies a què es refereixen les pernoctacions.

Les dades mensuals són provisionals.

Unitat: valors absoluts en milers.

Pernoctacions en establiments hotelers a Catalunya:

L'enquesta sobre ocupació hotelera (fins al 1998 anomenada enquesta sobre el moviment de viatgers en establiments hotelers) és una de les fonts estadístiques principals per mesurar l'activitat turística. La investigació es fa a tots els establiments hotelers inscrits com a tals en el corresponent registre del Departament de Comerç, Turisme i Consum de la Generalitat de Catalunya.

Són establiments hotelers els que presten serveis d'allotjament col·lectiu mitjançant preu amb altres serveis complementaris o sense (hotel, hotel-apartament, motel, hostel, pensió, fonda ...).

Pernoctació o plaça ocupada és cada nit que un viatger s'allotja a l'establiment. S'inclouen els llits supletoris. Les pernoctacions, a l'enquesta, es classifiquen pel seu país de residència, cosa que permet fer la distinció entre turisme domèstic (l'efectuat per residents a l'Estat espanyol) i turisme estranger (l'efectuat per residents fora de l'Estat). En el cas dels residents a l'Estat espanyol se sol·licita, per primera vegada, informació sobre la comunitat autònoma de procedència.

Les dades mensuals són provisionals.

Unitat: valors absoluts en milers.

● Altres elements de demanda

La matriculació de vehicles:

La matriculació de turismes és un indicador de consum tradicional, molt sensible a les expectatives econòmiques de les famílies.

Aquesta estadística s'elabora a partir de la informació provincial de matriculacions de turismes de la Direcció General de Tráfico. Inclou els turismes adquirits per les empreses, les administracions públiques i els particulars. S'entén per turisme tot automòbil, diferent de la motocicleta, especialment concebut i construït per al transport de persones, amb capacitat fins a nou persones, inclòs el conductor.

Les dades mensuals són provisionals.

Unitat: Valors absoluts, nombre de vehicles.

Índex de vendes en grans superfícies:

L'índex de vendes en grans superfícies és un indicador que permet fer el seguiment d'un subsector comercial molt dinàmic, el de les grans superfícies no especialitzades. Els resultats s'obtenen a partir d'informació exhaustiva de totes les grans superfícies no especialitzades en funcionament a Catalunya.

Per grans superfícies s'entén aquells establiments comercials amb una superfície de venda superior a 2.500 metres quadrats. En aquests moments s'inclouen uns seixanta establiments. La facturació es desagrega segons si són productes alimentaris o altres.

L'INE computa un índex de vendes en grans superfícies per al conjunt de l'Estat, però dissenyat amb una metodologia diferent, ja que s'adreça a empreses i no a establiments, a més d'incloure tant les grans superfícies no especialitzades com les especialitzades. Això fa que la comparació dels resultats no sempre es pugui fer de forma directa.

Unitat: tant l'índex de Catalunya com el d'Espanya estan presentats en preus corrents.

Índex de vendes generals del comerç al detall:

L'índex de vendes general té com a objectiu conèixer l'evolució del comportament de les empreses de comerç al detall a partir de la mitjana mensual del volum de vendes.

La població objecte d'estudi són les empreses que tenen la seva activitat principal inclosa en la Divisió 52 (excepte l'epígraf 52.7 Reparació d'efectes personals) de la secció G de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE-93).

Unitat: Núm. Índex base 2001 =100.

● El sector exterior

Exportacions per destinació econòmica dels béns:

Aquesta estadística s'elabora a partir de la informació més rellevant que es deriva de les dades corresponents a les exportacions amb tercers països, a partir del document únic administratiu (DUA), i de les expedicions a països comunitaris, a partir de la declaració Intrastat.

L'entrada en vigor, a partir de 1993, del Mercat Únic Europeu ha comportat l'eliminació de control en frontera dels intercanvis entre estats membres de la Comunitat i, per tant, un conjunt de canvis en gran part dels documents, formalitats i controls referits a les importacions i exportacions. L'Intrastat es pot considerar com un sistema de recollida de dades, permanent i directe a les empreses, amb l'objectiu de garantir, a través d'expedidors i destinataris, l'elaboració de les estadístiques dels intercanvis de béns entre els estats membres mitjançant una declaració estadística. En aquests intercanvis, l'Intrastat substitueix el document únic administratiu (DUA).

La classificació de productes segons la destinació econòmica és el resultat de l'elaboració d'una classificació del comerç amb l'estranger en funció de la finalitat a la qual es destinen les mercaderies agrupades per grups segons els seus aranzels duaners (TARIC). Els productes apareixen, doncs, agrupats en tres grups: béns de consum, béns de capital i béns intermedis.

Unitat: Valors absoluts en milions d'euros.

Importacions per destinació econòmica dels béns:

Aquesta estadística s'elabora a partir de la informació més rellevant que es deriva de les dades corresponents a les importacions amb tercers països, a partir del document únic administratiu (DUA), i de les introduccions intracomunitàries, a partir de la declaració Intrastat.

L'entrada en vigor, a partir de 1993, del Mercat Únic Europeu ha comportat l'eliminació de controls en frontera dels intercanvis entre estats membres de la Comunitat i, per tant, un conjunt de canvis en gran part dels documents, formalitats i controls referits a les importacions i exportacions. L'Intrastat es pot considerar com un sistema de recollida de dades, permanent i directe a les empreses, amb l'objectiu de garantir, a través d'expedidors i destinataris, l'elaboració de les estadístiques dels intercanvis de béns entre els estats membres mitjançant una declaració estadística. En aquests intercanvis, l'Intrastat substitueix el document únic administratiu (DUA).

La classificació de productes segons la destinació econòmica és el resultat de l'elaboració d'una classificació del comerç amb l'estranger en funció de la finalitat a la qual es destinen les mercaderies, agrupades per grups segons els seus aranzels duaners (TARIC). Els productes apareixen, doncs, agrupats en tres grups: béns de consum, béns de capital i béns intermedis.

Unitat: Valors absoluts en milions d'euros.

Exportacions i importacions de productes industrials per contingut tecnològic dels béns:

L'estadística segons contingut tecnològic (R+D) del comerç de productes industrials amb l'estranger es basa en la darrera classificació elaborada per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) sobre sectors industrials segons l'esforç en recerca i desenvolupament (R+D). Aquesta estadística classifica els fluxos de mercaderies exportades i importades d'acord amb la importància del seu contingut tecnològic.

L'Idescat ha revisat la sèrie d'exportacions i importacions de productes industrials, des del primer trimestre del 1994, seguint la Classificació de productes segons el contingut tecnològic OCDE 2001, basada en els indicadors calculats per a 12 països de l'OCDE en el període 1991-1999 (OCDE Science, Technology and Industry Scoreboard 2003).

El criteri per identificar el contingut tecnològic d'un sector industrial ha estat la relació de despeses en R+D sobre el volum de producció del sector. Aquest concepte, però, s'ha ampliat respecte a l'anterior classificació, en considerar, a més de l'esforç tecnològic del sector mateix (intensitat directa en R+D), la tecnologia incorporada en les seves compres de béns intermedis i d'equipament (intensitat indirecta). La nova classificació segueix millor l'evolució tecnològica, ja que utilitza dades més recents i integra diferents aspectes de la difusió tecnològica (els directes i els indirectes).

El resultat ha estat una classificació que distribueix un conjunt de 19 sectors industrials de la Classificació Industrial Internacional Uniforme (CIIU, revisió 3.1) en quatre grups segons la seva intensitat tecnològica: nivell tecnològic alt (amb una despesa en R+D sobre el total de la producció del sector superior al 7%); mitjà alt (entre el 7% i el 2%); mitjà baix (entre el 2% i el 0,5%) i baix (menys del 0,5%).

L'Idescat ha traduït la CIIU-Rev.3.1. en termes de la CNAE-93 Rev.1 i genera cada trimestre els valors corresponents a Catalunya i a Espanya.

S'ha revisat la sèrie d'exportacions i importacions de productes industrials, des del primer trimestre de l'any 1994, seguint la Classificació de productes segons el contingut tecnològic OCDE 2001.

Unitat: Valors absoluts en milions d'euros.

Saldo Comercial mensual (dèficit o superàvit comercial):

És la diferència entre els conceptes d'exportacions i importacions mensuals i pels diferents components: béns de consum, béns de capital i béns intermedis.

Unitat: Valors absoluts en milions d'euros.

● La inflació

Índex de Preus al Consum (IPC):

L'índex de preus de consum (IPC) mesura l'evolució en el temps del nivell de preus dels béns i serveis de consum adquirits per la població que resideix en habitatges familiars a Espanya. Es considera despesa de consum el flux monetari realment pagat per l'adquisició de béns i serveis tipificats així en una nomenclatura elaborada expressament per l'INE. Queden excloses les despeses que es poden considerar d'inversió, com ara l'adquisició d'habitatge en propietat.

L'IPC es construeix d'acord amb la fórmula de Laspeyres, que és una mitjana aritmètica ponderada dels índexs de preus dels diversos articles de consum considerats. Des del gener del 2001 s'ha implantat un nou sistema d'índexs de preus de consum, que es diferencia del que hi havia fins al desembre del 2000 per una actualització més freqüent de les ponderacions i per la possibilitat d'incloure nous productes quan el seu consum sigui rellevant. El nou sistema de preus s'ha implementat en dues fases.

En la primera, iniciada al gener del 2001, s'han actualitzat les ponderacions dels grans grups. Les noves ponderacions s'han obtingut de l' *Encuesta continua de presupuestos familiares* (EPF). Les despeses de consum s'han classificat d'acord amb una nomenclatura elaborada per l'INE a partir de la COICOP (*Classification Of Individual Consumption by Purpose*), una nomenclatura harmonitzada de la Unió Europea. Els articles de consum es trien de manera que ofereixin garanties de permanència en el mercat i que siguin consumits habitualment per la població.

La segona fase s'ha iniciat al gener del 2002, i comporta una revisió completa de la resta d'aspectes metodològics que determinen l'IPC (selecció de la mostra de municipis, zones comercials i establiments, selecció d'articles, procediment de recollida de preus i tractament dels preus d'ofertes i rebaixes, adaptació completa a la COICOP i mètode general de càlcul).

Unitat: Núm. Índex base 2001 =100.

● El mercat de treball

Treballadors afiliats en alta laboral al Règim General i la mineria del carbó:

L'afiliació al sistema de la Seguretat Social, que és obligatòria per a totes les persones incloses en el camp d'aplicació de la Seguretat Social i única per a tota la vida del treballador, s'organitza en l'actualitat en els règims següents: general, especial de la mineria del carbó, especial agrari, especial d'empleats de la llar, especial de treballadors autònoms i especial de treballadors del mar.

Les dades que es presenten es refereixen exclusivament al règim general i al règim especial de la mineria del carbó, i són resultat de l'explotació del fitxer d'afiliació de treballadors efectuada per la Gerència d'Informàtica de la Seguretat Social. Inclouen tots els afiliats en aquests dos règims en alta laboral o en situacions assimilades (incapacitat temporal, suspensió per regulació d'ocupació, atur parcial, etc.).

S'ha de ressenyar que el nombre d'afiliats no correspon necessàriament al de treballadors, sinó al de situacions que generen obligacions de cotitzar: la mateixa persona es comptabilitza tantes vegades com situacions de cotització tingui, ja sigui perquè té diverses activitats laborals en un mateix règim o en altres.

Cal advertir que l'any 1993 el règim especial dels funcionaris de l'Administració local es va integrar al règim general. Aquesta incorporació de treballadors afecta les dades d'abril, maig, juny i juliol de 1993. A més, durant els mesos de maig i juny de 1996, es va depurar el fitxer d'afiliació de la RENFE, cosa que va comportar una reducció del nombre de treballadors en aquells mesos.

D'altra banda, el canvi en la forma de codificar les noves altes de la CNAE-74 (Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques) a la CNAE-93 ha produït un augment dels "No classificables" a partir del març de 1996.

Unitat: Valors absoluts en milers.

Enquesta de Població Activa (EPA):

L'enquesta de població activa (EPA) és la principal font per al coneixement del mercat de treball. És una investigació per mostreig elaborada per l'INE seguint la metodologia de l'Oficina Internacional del Treball (OIT) i l'Oficina Estadística de la Unió Europea (Eurostat). L'enquesta és de periodicitat trimestral i el seu principal objectiu és conèixer la relació amb l'activitat econòmica de la població.

Població Ocupada segons EPA:

La població ocupada és aquella que, tenint 16 anys o més, està treballant, ja sigui per compte d'altri o per compte propi.

Unitat: Valors absoluts en milers de persones.

Població aturada i taxa d'atur segons EPA:

La població desocupada és aquella de 16 anys o més, sense feina, disponible per treballar i que cerca activament ocupació.

La població activa està formada per la població ocupada i la desocupada. És la població de 16 anys o més que treballa o que està disponible per treballar i cercant feina.

La taxa d'atur és el quocient entre la població aturada i la població activa.

Unitat: Valors absoluts en milers de persones, i taxa d'atur en %.

Incrementos salarials pactats en convenis col·lectius:

La informació sobre negociació col·lectiva s'obté de l'explotació dels fulls estadístics que han d'emplenar les comissions negociadores un cop signat l'acord i que forma part de la documentació que es registra davant l'autoritat laboral.

En el cas de Catalunya, els acords col·lectius recullen els convenis col·lectius estatutaris, els convenis d'adhesió, els acords per mediació o laudes arbitrals, els convenis d'extensió, els pactes d'eficàcia limitada i els acords o pactes de funcionaris. En el cas d'Espanya (convenis col·lectius), no s'inclouen els acords o pactes de funcionaris.

L'increment salarial pactat és el percentatge de variació entre les retribucions garantides en el període d'efectes econòmics actual i les garantides en el període d'efectes econòmics immediatament anterior. Els increments salarials es presenten desagregats per sector econòmic i s'acompanyen d'informació sobre el nombre d'acords i treballadors afectats.

Els resultats són de caràcter acumulat, és a dir, es consideren tots els acords col·lectius registrats fins al mes de referència. Els acords s'imputen segons l'any d'inici dels efectes econòmics.

Índex de Costos Laborals:

El nou Índex de costos laborals (ICL), del qual es presenten per primera vegada resultats referents al primer trimestre del 2001, és una operació estadística contínua de periodicitat trimestral elaborada per l'INE i que forma part dels euroindicadors que l'Oficina Estadística de la Unió Europea (Eurostat), a instàncies del Banc Central Europeu (BCE), exigeix als països de la zona euro.

L'ICL substitueix l'Enquesta de salaris (ES), ampliant-ne els objectius i millorant-ne la qualitat dels resultats. El treball de camp de l'índex va començar l'any 2000 per tal de poder enllaçar les sèries de salaris. Les sèries enllaçades es van fer públiques junt amb les dades del IV trimestre del 2001.

La diferència principal entre les dues operacions estadístiques rau en el fet que l'índex proporciona informació no sols dels costos salarials, com l'ES, sinó també sobre els altres costos en què incorren les empreses per l'ús del factor treball. Altres diferències importants són l'àmbit poblacional i sectorial, la definició del treballador objecte de l'enquesta i la manera de calcular el temps efectiu de treball. L'ICL inclou els comptes de cotització amb cinc o menys assalariats. Considera tots els treballadors que hagin cotitzat almenys un dia durant el mes de referència. S'ha suprimit la distinció entre empleats i obrers. L'àmbit sectorial s'amplia amb la inclusió de les divisions de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques compreses en les seccions d'educació (E), sanitat (S) i altres activitats socials i serveis personals (O) i passa a cobrir 54 branques en comptes de les 48 que cobria l'enquesta anterior. Finalment, també es millora el càlcul del temps efectiu de treball, perquè inclou partides de temps no treballat que no es trobaven a l'ES.

Unitat: valors absoluts en euros, i núm. Índex base 2000 = 100.

L'Índex del Cost Laboral:

Es defineix com el cost total en què incorre l'empleador per la utilització del factor treball. Inclou el Cost Salarial més els Altres Costos Laborals.

Cost Salarial:

Comprèn totes les remuneracions, tant en metàl·lic com en espècie, realitzades als treballadors per la prestació professional dels seus serveis laborals per compte d'altri, tant si retribueixen el treball efectiu, sigui quina sigui la forma de remuneració, com els períodes de descans computables com de treball.

El Cost Salarial inclou per tant el salari base, complements salarials, pagaments per hores extraordinàries, pagaments extraordinaris i pagaments endarrerits.

Tots aquests components es recullen en termes bruts, és a dir, abans de practicar retencions o pagaments a la Seguretat Social per compte del treballador.

Altres Costos Laborals:

Els Altres Costos Laborals inclouen les percepcions no salarials i les cotitzacions obligatòries a la Seguretat Social.

Les Percepcions no Salarials són les retribucions percebudes pel treballador no pel desenvolupament de la seva activitat laboral si no com a compensació de despeses ocasionades per l'execució del treball o per a cobrir necessitats o situacions d'inactivitat no imputables al treballador. Comprenen les prestacions socials directes (pagaments per incapacitat temporal, atur, indemnitzacions per acomiadament, ...), pagaments compensatoris (quebrant de moneda, desgast d'útils o eines, adquisició de peces de vestir de treball, despeses de locomoció i dietes de viatge, plus de distància i transport urbà, indemnitzacions per trasllat, per finalització de contracte, ...), i altres percepcions no salarials.

Les Cotitzacions Obligatòries a la Seguretat Social són les aportacions legalment establertes que l'empleador fa al Sistema de la Seguretat Social en favor dels seus empleats per a cobrir les prestacions que el Sistema estableix i que són les derivades de situacions de malalties, maternitat, accident laboral, invalidesa, jubilació, família, supervivència, atur, formació professional, garantia salarial o qualsevol altre contingència coberta pel Sistema de Seguretat Social.

Unitat: valors absoluts en euros, i núm. Índex base 2000 = 100.

● L'activitat empresarial

Comportament de les empreses no financeres.

Resultat Econòmic Brut:

Valor Afegit Brut – Despeses de personal.

Ingressos financers:

Ingressos derivats de les rendes cobrades associades a participacions de capital (accions d'altres empreses); a participacions en valors de renda fixa; a crèdits concedits per l'empresa; a descomptes per pagaments anticipats; a beneficis en valors negociables (les plusvàlues que l'empresa pot obtenir pel fet vendre's valors de renda fixa o variable); altres ingressos financers.

Despeses financeres:

Despeses derivades de les rendes pagades associades a interessos d'obligacions i bons; a interessos de deutes a curt i llarg termini; a interessos pagats per descompte d'efectes comercials; a descomptes sobre vendes per pagament anticipat; a pèrdues en la venda de valors negociables; pèrdues en crèdits concedits per l'empresa; a altres despeses financeres.

Resultats financers:

Diferència entre Ingressos financers i Despeses financeres.

Resultat Ordinari Net de l'empresa (els beneficis ordinaris):

Resultat Econòmic Brut d'explotació + (ingressos financers – despeses financeres) – Amortitzacions i provisions d'explotació.

Ingressos "Extraordinaris":

Respon als ingressos no derivats de l'activitat habitual de l'empresa i associats a beneficis o guanys procedents de la venda d'immobilitzat material o immaterial; de participacions en capital a llarg termini en empreses del grup o associades; de l'amortització d'obligacions o vendes d'accions emeses per l'empresa; de beneficis de períodes anteriors; d'altres ingressos extraordinaris.

Despeses “Extraordinàries”:

Respon a despeses no derivades de l'activitat habitual de l'empresa i associades a pèrdues procedents de l'immobilitzat immaterial i material; de participacions en capital a llarg termini d'empreses del grup o associades; d'operacions amb accions o obligacions pròpies, de pèrdues d'anys anteriors; altres pèrdues extraordinàries.

Resultats “extraordinaris”:

Ingressos “extraordinaris” – Despeses “extraordinàries”.

Resultat net total:

Resultat Ordinari Net + Resultat Extraordinari.

Rendibilitat econòmica (ordinària) de l'actiu net (R.1.):

(Resultat Ordinari net + Despeses Financeres) / Actiu net dels recursos aliens sense cost.

Els recursos aliens sense cost fan referència a deutes amb proveïdors i altres passius sense cost que pugui utilitzar l'empresa.

Rendibilitat (ordinària) dels fons propis (R.3):

Resultat Ordinari Net / (Recursos Propis).

Cost unitari del finançament aliè (R.2):

Despeses financeres / Recursos Aliens amb Cost.

Palanquejament financer (R.1 – R.2):

Rendibilitat Ordinària de l'actiu net – Cos unitari del finançament aliè.

1.7. Fonts documentals

- Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).
- Instituto Nacional de Estadística (INE).
- *Nota de conjuntura econòmica*. Departament d'Economia i Finances de la Generalitat.
- *Informes semestrals economia catalana* de la Caixa de Catalunya.
- *Índice de Costos Laborales, resultados trimestrales*, publicat per l'INE.
- Enquesta de Població Activa. INE.
- Negociació Col·lectiva. [base de dades]. Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.
< <http://www.gencat.cat/treball/departament/activitat/treball/dadest34/index.html>>.
- Inversió Industrial a Catalunya. Departament d'Innovació, Universitats i Empresa.

Conclusions i Consideracions sobre la Situació de l'Economia Catalana 2008

2. Conclusions i consideracions sobre la situació de l'Economia Catalana 2008

La economia catalana entra en recessió

L'economia catalana ha entrat en el 2008 en recessió després d'un ràpid deteriorament en l'última part de l'any. Tot i que s'ha produït un increment real del PIB del 0.7 % ha acabat amb taxes de creixement interanuals negatives. Per veure la intensitat de la caiguda en l'activitat econòmica només cal recordar que el creixement del PIB a Catalunya durant el 2007 va ser del 3.6 %.

L'economia espanyola ha entrat igualment en recessió, però el seu creixement del PIB durant el 2008 ha estat del 1.2 %, és a dir, mig punt més que el de l'economia catalana.

La demanda interna trenca amb la tendència dels darrers anys i experimenta un creixement negatiu del -0,2 %, mentre que el saldo exterior millora, compensa la caiguda de la demanda interna, i fa per primera vegada en els últims anys una aportació positiva al creixement de l'activitat econòmica del 0.9 %.

La caiguda de l'activitat es concentra principalment en els sectors de la Construcció i la Indústria, que tenen un creixement negatiu del -3.0 % i el -2.6 % respectivament. També es produeix una reducció en l'Agricultura (-1.3%). Només els Serveis, amb un increment del 2.5 %, tenen un creixement positiu.

Forta caiguda en la construcció d'habitatges

La caiguda en el sector de la Construcció es concentra en l'activitat relacionada amb la construcció d'habitatges, mentre que s'ha incrementat la producció d'obra civil.

Dues estadístiques posen de manifest l'important retrocés en l'activitat constructora d'habitatges: la significativa reducció en les hipoteques constituïdes (-40.8 %) i la caiguda en les perspectives d'habitatge a iniciar (-68.2 %).

En canvi, les dades de licitacions oficials d'obra induïdes pel sector públic, especialment pel que fa a l'obra civil, mostren una notable recuperació respecte a l'any anterior, amb un increment del 20.4 %. No obstant això, cal tenir en compte que l'evolució de licitacions oficials d'obra és un indicador que mostra dades pressupostades, si bé no necessàriament executades, per part de les administracions públiques.

S'ha reduït el nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social en la Construcció i també les dades de l'EPA mostren una important caiguda de l'ocupació en el sector respecte a l'any anterior (-10.5 %).

La producció industrial atura la seva recuperació

La producció industrial trenca amb la recuperació iniciada al 2006. Aquesta reducció es posa de manifest tant en la producció de béns de consum, com en la de béns d'equipament i béns intermedis. Només l'activitat en béns d'energia ha tingut un creixement positiu generat en la primera part de l'any.

L'evolució de l'activitat industrial s'ha anat deteriorant molt a mesura que avançava l'any, amb caigudes de la producció més accentuades en els darrers mesos del 2008. Les opinions dels empresaris a través de l'indicador del clima industrial reflecteixen aquesta situació amb una valoració molt negativa.

La caiguda de l'activitat industrial ha anat acompanyada d'una acceleració en el creixement dels preus industrials, que augmenten 1.3 punts percentuals per sobre del creixement de l'IPC. Això respon especialment a l'evolució dels preus de la producció d'energia que experimenten un fort increment interanual. No obstant això, el darrer mes del 2008 s'ha produït una desacceleració dels preus industrials, tendència que s'ha accentuat en els mesos posteriors.

La inversió industrial ha tingut un augment de l'1.3 %, circumstància que ha vingut a trencar l'important ritme de creixement dels darrers anys.

La reducció de la producció industrial s'ha vist acompanyada d'una destrucció neta d'ocupació del -0.1 %, una caiguda no obstant més moderada que la de l'any anterior. En canvi, les dades d'afiliats a la Seguretat Social mostren una reducció més accentuada.

La demanda interna deixa de ser un dels motors del creixement econòmic

La caiguda de la demanda interna (-0,2 %) és conseqüència de la reducció de la despesa en consum de les famílies (-0.3 %) i de la caiguda de la inversió (-2.4 %), especialment pel que fa a la inversió en construcció. Paral·lelament, la despesa en consum de les administracions públiques, si bé ha mantingut un creixement rellevant del 4.7 % respecte al 2007, no ha estat suficient per a frenar la caiguda dels altres elements de la demanda interna.

Cal recordar que la demanda interna ha estat en anys anteriors un dels motors principals del creixement econòmic amb creixements el 2006 i el 2007 del 5.0 % i del 4.2 % respectivament.

En el sector Serveis, les dades del turisme rebut a Catalunya, amb una disminució del nombre de turistes, constitueixen un element de retrocés de la demanda interna

La caiguda de la demanda es posa també de manifest amb una important reducció en la matriculació de vehicles i turismes, així com en la caiguda de les vendes en les grans superfícies i en les vendes al detall.

Una conseqüència positiva és la millora en el nivell d'endeutament de les famílies.

Creixement negatiu de la renda per càpita

El creixement de la renda per càpita, que és un indicador més representatiu del benestar econòmic, ha estat una vegada més inferior al del producte interior brut. El 2008 aquest creixement ha estat per primera vegada en molts anys negatiu (-1,4 %) trencant el procés de millora en relació a la Unió Europea.

Contribució positiva del sector exterior

El saldo exterior català, trenca amb la tendència dels darreres anys i fa una contribució positiva al creixement real de l'activitat econòmica durant l'any 2008.

Aquesta circumstància s'explica fonamentalment per la millora en les relacions amb l'estranger i s'explica més per una caiguda de les importacions que per un augment de les exportacions, que també s'han reduït. La contribució positiva de les relacions amb l'estranger al creixement del PIB ha estat de 0.9 punts.

Cal destacar, que si bé la reducció del dèficit amb l'estranger ha significat un increment de la taxa de cobertura de les exportacions de béns i serveis (pes de les exportacions sobre les importacions) que ha passat del 77.8% al 81.3%, el grau d'obertura de l'economia catalana amb l'estranger (suma de les exportacions i importacions sobre el PIB) s'ha reduït passant del 70.6% al 67.2%.

La millora del dèficit comercial ha tingut lloc en tots els grups de béns classificats en funció del seu contingut tecnològic (alt, mitjà-alt, mitjà baix i baix). S'ha reduït, especialment, el dèficit en béns de mitjà-alt contingut tecnològic degut sobretot a la caiguda de les importacions.

Pel que fa al saldo positiu amb la resta d'Espanya, s'ha reduït per primera vegada en termes nominals des de l'any 2001.

Repunt i caiguda de la inflació

En termes mitjans, l'any 2008 s'ha produït un repunt de la inflació, passant d'un valor mig del 3.0% pel 2007, a un 4.1% pel conjunt del 2008. No obstant això, la inflació s'ha anat desaccelerant i ha caigut els darrers mesos de l'any fins arribar a l'1.6% en taxa interanual el mes de desembre, com a conseqüència de la forta baixada en els preus dels carburants i d'algunes matèries primeres i del retrocés en el consum privat.

El diferencial d'inflació de Catalunya respecte a Espanya s'ha anat reduint fins a arribar a equiparar-se en termes mitjans en el 2008. Com a referència cal assenyalar que en el període 2003-2008 la inflació acumulada a Catalunya ha estat 2 punts percentuals per sobre en relació a la del conjunt de l'estat.

La inflació subjacent s'ha mantingut més estable que l'índex general, amb un augment del 3.2%, molt similar a l'increment de l'any precedent, que va ser del 3.0%.

S'accentua la destrucció d'ocupació

La caiguda en l'activitat econòmica ha portat com a conseqüència una forta disminució de l'ocupació, que es reflecteix tant en l'afiliació a la Seguretat Social com en les dades de l'EPA. Aquesta destrucció d'ocupació s'ha produït a un ritme molt superior al d'altres economies europees degut a la forta dependència de sectors com el de la construcció i és una conseqüència del nostre model de creixement.

El 2008 s'ha produït, per primera vegada en molts anys, una disminució en el total de persones afiliades al règim general de la Seguretat Social (-1.1 %). Aquesta reducció s'ha accelerat al llarg de l'any arribant al mes de desembre al -5.1 % en taxa interanual.

Pel que fa a les dades de l'EPA, també mostren un creixement negatiu de l'ocupació del -0.5 % durant el 2008, circumstància que contrasta amb la de l'any anterior on es va produir un increment del 2.7%.

La reducció més forta es produeix en el sector de la construcció (-10.5 %). En la indústria es produeix una lleugera caiguda (-0,1 %) que malgrat tot és inferior a la que es va produir el 2007 (-3.3 %). En les activitats de serveis l'ocupació encara creix durant el 2008, un 1.7%, però bastant menys que en anys anterior.

En les activitats considerades d'alt valor afegit és on ha caigut menys l'ocupació gràcies a la creació de llocs de treball en activitats informàtiques i de recerca i desenvolupament.

La disminució de l'ocupació ha anat acompanyada d'una lleugera reducció de la taxa d'ocupació, com a causa de la caiguda de la taxa dels homes (del 81.2 % al 78.5 %) mentre que les dones en canvi van incrementar la seva (del 62.3 % al 63.1 %). Això obeeix a la destrucció d'ocupació en la construcció i a que els efectes de la crisi no es manifestaven encara amb força en aquest període en el sector serveis per la qual cosa en el 2009 les dones també es veuran afectades negativament.

La destrucció neta d'ocupació juntament amb un increment de la població activa han tingut com a conseqüència un fort increment del nivell d'atur respecte a l'any anterior i han situat la taxa d'atur en un 9 % (6.5 % en el 2007). Per primera vegada la taxa d'atur dels homes s'igualava amb la de les dones. Aquestes dades d'atur han fet retrocedir molt a Catalunya en relació als objectius de l'Estratègia Europea d'Ocupació (5 % de taxa d'atur en el 2010).

S'ha produït una clara reducció, de quatre punts, en la taxa de temporalitat que ha passat del 23.4 % en el 2007 al 19,4 % en el 2008. Això no és degut a la transformació de la temporalitat en contractació indefinida sinó a la no renovació dels contractes temporals. En els primers mesos del 2009 la destrucció d'ocupació també ha començat a afectar de forma important a l'ocupació indefinida, amb taxes fins i tot superiors a la dels contractes temporals.

D'altra banda, la major disminució en el nombre d'afiliats a la Seguretat Social en relació a les dades d'ocupació de l'EPA, semblen indicar un increment de l'economia submergida.

Majors increments salarials en el sector serveis

Els increments salarials pactats en acords col·lectius el 2008 s'han situat en termes mitjans en el 3.70 %, per sobre del increment del 2007 (2.98 %), si bé lleugerament per sota del 3.86 % de l'any 2007 un cop aplicades les clàusules de revisió salarial. En el 2008 aquestes clàusules no tindran efectes donat que la inflació a 31 de desembre ha estat per primera vegada per sota de la previsió.

L'evolució seguida pels preus durant l'any fa que si els augments salarials pactats es relacionen amb la inflació a 31 de desembre, el poder adquisitiu ha millorat en 2.1 punts; en canvi, si la referència és l'increment mig de la inflació durant el 2008, el salaris han perdut 0.4 punts.

Cal assenyalar que, a diferència de l'any anterior, els increments salarials en el sector serveis (3.82 %) són més alts que els de la indústria (3.57 %) i la construcció (3.50 %). Els augments salarials són més elevats en el convenis sectorials (3.76 %), que en els d'empresa (3.22 %). D'altra banda, el percentatge de treballadors i treballadores que tenen clàusules de revisió salarial (80 %) és similar al de l'any anterior.

Distribució de dividendes en lloc de reforçar la capacitat financera de les empreses

Segons un informe fet pel Gabinet Tècnic Confederal de CCOO, a partir de les dades que proporciona la Comissió Nacional del Mercat de Valors, en els sis primers mesos del 2008 una mostra de 176 empreses havien declarat una lleugera caiguda (-1.5 %) en el seu nivell de beneficis respecte al mateix període de l'any anterior. A pesar d'aquesta contracció i sobre tot d'unes perspectives econòmiques dolentes, es van distribuir entre els seus accionistes un terç dels beneficis obtinguts (un 20% més) en lloc de destinar-se a millorar la fortalesa financera de les empreses, així com la seva capacitat d'inversió i d'ocupació.

Consideracions

Les previsions apunten a un empitjorament encara més gran de la situació l'economia catalana durant el 2009 marcada per una forta caiguda de la demanda interna (consum i inversió) i una forta destrucció d'ocupació. Entre el dèficit públic i la desocupació, des del punt de vista econòmic i social, el pitjor és la desocupació, per la qual cosa instrumentar mesures per a reactivar l'economia i augmentar la protecció social ha de ser la màxima prioritat.

En aquesta línia, els recursos que puguin venir a Catalunya d'un nou sistema de finançament s'haurien de destinar a cobrir aquestes prioritats i no a reduir el nivell de deute.

L'evolució de les dades econòmiques durant el 2008 indiquen, pel que fa a Catalunya – i també a Espanya -, que la crisi financera internacional ha vingut a agreujar una situació de crisi, que també s'hauria manifestat com a conseqüència del esgotament d'un model de creixement amb una dependència excessiva de la construcció, baixa productivitat, elevada inflació diferencial,

fort dèficit comercial i un elevat endeutament de les empreses i les famílies. Alguns dels sectors ara més afectats per la crisi són precisament els que més s'ha beneficiat de l'especulació immobiliària.

El sector de la Construcció compleix un paper d'impuls de l'economia i cal que es recuperi però evitant els excessos i l'especulació del període anterior.

El creixement durant el 2008, per sota de la mitjana espanyola, contradiu previsions oficials complaents que afirmaven que en el cas de Catalunya estaven millor situats per fer front a la crisi o que la indústria prendria el relleu de la construcció quan no s'havia impulsat una política industrial activa.

Per sortir de la crisi cal establir les bases d'un nou model productiu que generi un creixement econòmic sostenible basat en millores de la productivitat i la qualitat de l'ocupació i on la indústria ha de continuar jugant un paper important.

Per establir les bases d'aquest nou model productiu caldrà un esforç inversor per millorar el sistema educatiu i la formació professional així com incrementar la despesa en R+D+I. Els recursos han de venir d'un canvi en la política fiscal que faci replantejar algunes mesures defiscalitzadores recents i gravi més a aquells que més tenen amb una major tributació de les grans fortunes.

D'altra banda, i tal com reclama la Confederació Europea de Sindicats, per evitar que la crisi encara s'agreugi més, cal una política de redistribució de la renda com nou motor de la demanda agregada.

El comportament d'un bon nombre d'empreses i entitats financeres, que han optat pel repartiment de dividends i incrementar les retribucions als seus directius en lloc de reservar aquest recursos a millorar la seva capacitat financera i a la reinversió, invalida des d'un punt de vista ètic la demanda als treballadors i treballadores, que no són els responsables de la crisi, que en paguin les seves conseqüències.

Això tampoc és aconsellable des d'un punt de vista econòmic, ja que les solucions no poden venir de reincidir en les causes que han generat la crisi. Congelar els salaris provocaria una major contracció del consum, desregular el mercat de treball és incompatible amb l'aposta per millorar la productivitat i reduir les quotes socials deterioraria el sistema públic de protecció social. Tractar de competir en base a baixos salaris i precarietat és una estratègia errònia i sense futur.

En aquest sentit, les mesures que s'han d'aplicar de forma urgent per fer front a la crisi han de ser coherents amb la gravetat de la situació i amb el nou model de creixement que es propugna.

Estadístiques Sociolaborals 2008

3. Estadístiques sociolaborals 2008

3.1. Introducció

Aquest recull estadístic reuneix tot un seguit de dades de caire econòmic, social i laboral, amb l'objectiu de proporcionar un referent còmode i accessible a aquest tipus d'informació, atesa la multiplicitat de fonts a les quals sovint s'ha de recórrer per tal d'obtenir-les. Entre els criteris utilitzats per la seva elaboració hem donat prioritat a la fiabilitat de les fonts (prioritzant les que depenen d'organismes oficials), i a la comparabilitat de les dades (a tres nivells: Catalunya, Espanya i Unió Europea), així com a la actualitat de cada dada. En aquest sentit, cal tenir en compte que el ritme d'actualització d'algunes fonts no es correspon amb la referència temporal general de l'informe.

En el cas de les dades d'activitat, ocupació i atur, tot i que recollim les dades pel tram d'edat de 16 i més anys, que és el que utilitza l'Institut Nacional de Estadística, els comentaris prenen com a referència les dades del tram de 16 a 64 anys donat que ofereixen una informació més ajustada al mercat de treball real i als objectius de l'Estratègia Europea d'Ocupació que és la referència de les polítiques d'ocupació comunitàries.

3.2. Indicadors econòmics

L'increment acumulat de l'IPC a final del 2008 (1,6%), és 2,7 punts inferior al de l'any anterior (4,3%) i s'ha situat 4 dècimes per sota de la previsió oficial (2%). El diferencial d'inflació de Catalunya respecte Espanya, a finals d'any, és de dues dècimes superior, i respecte Europa (UE-27) és 6 dècimes inferior. La variació mitjana anual del 2008 ha estat del 4,1%, 1,1 punts superior a la variació mitjana de l'any anterior i 4 dècimes superior a la variació mitjana europea (UE-27). D'altra banda, l'augment interanual mensual de l'IPC subjacent és superior al de l'índex general, tot i que, a finals d'any, és 1 punt inferior al del desembre del 2007. Comparativament doncs, en el 2008, l'increment dels preus ha estat sensiblement inferior al de l'any anterior. Les dades de variació mensual interanual, ens mostren que va ser a partir del mes d'octubre quan aquest procés es va accelerar.

D'altra banda l'Índex de Preus Industrials català experimenta un increment important que, en termes de variació interanual, és superior a l'espanyol. Aquest increment és especialment important en el cas del sector energètic.

La taxa de variació interanual del PIB dels darrers trimestres mostra una tendència decreixent i finalitza l'any amb un increment negatiu (-0,6%). El creixement mitjà anual del 2008 del PIB a Catalunya és un 0,9%, tres dècimes menys que a Espanya (1,2%) i dues dècimes superior a l'Europa dels 15(UE-15) Aquestes dades presenten un clar escenari de recessió econòmica. A Catalunya, per sectors productius, l'Agricultura, la Indústria i la Construcció presenten un creixement negatiu, mentre que el Sector Serveis presenta un creixement positiu.

IPC variació anual (mitjana anual): 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Catalunya	3,5	3,9	3,7	3,0	4,1
Espanya	3,0	3,4	3,5	2,8	4,1
Espanya (IPC harmonitzat)	3,1	3,4	3,6	2,8	4,1
UE-15 (IPC harmonitzat)	2,0	2,1	2,2	sd	sd
UE-27 (IPC harmonitzat)	2,1	2,2	2,3	2,4	3,7

sd: sense dades.

Font: elaborat amb dades INE, IDESCAT, EUROSTAT.

IPC acumulat durant l'any: desembre de 2007 a desembre de 2008 (*)

Previsió oficial per al 2008: 2 %

	Catalunya	Espanya
Desembre 2007	4,3	4,2
Gener 2008	-0,6	-0,6
Febrer	-0,5	-0,5
Març	0,3	0,4
Abril	1,3	1,5
Maig	2,0	2,2
Juny	2,7	2,8
Juliol	2,2	2,3
Agost	2,0	2,1
Setembre	1,9	2,0
Octubre	2,3	2,4
Novembre	1,9	2,0
Desembre	1,6	1,4

(*): Aquest índex representa la variació registrada respecte l'índex assolit al final de l'any precedent. **No correspon a la suma dels índex mensuals.**
 Font: elaborat amb dades INE, IDESCAT.

IPC variació interanual: de desembre del 2007 a desembre del 2008 (*)

	Catalunya	Espanya	UE-15	UE-27
Desembre 2007	4,3	4,2	<i>sd</i>	3,2(p)
Gener 2008	4,4	4,3	<i>sd</i>	3,4
Febrer	4,4	4,4	<i>sd</i>	3,5
Març	4,5	4,5	<i>sd</i>	3,7
Abril	4,1	4,2	<i>sd</i>	3,6
Maig	4,5	4,6	<i>sd</i>	4,0
Juny	4,9	5,0	<i>sd</i>	4,2
Juliol	5,1	5,3	<i>sd</i>	4,4
Agost	4,8	4,9	<i>sd</i>	4,3
Setembre	4,5	4,5	<i>sd</i>	4,2
Octubre	3,6	3,6	<i>sd</i>	3,7
Novembre	2,5	2,4	<i>sd</i>	2,8(p)
Desembre	1,6	1,4	<i>sd</i>	2,2(p)

sd: sense dades.

(p) dada provisional.

(*) Aquest índex representa la variació registrada respecte al mes corresponent de l'any anterior.

Font: elaborat amb dades, IDESCAT, EUROSTAT.

**IPC subjacent (sense aliments no elaborats ni productes energètics).
Variació interanual: de desembre del 2007 a desembre del 2008**

	Catalunya	Espanya
Desembre 2007	3,5	3,3
Gener 2008	3,3	3,1
Febrer	3,4	3,3
Març	3,4	3,4
Abril	3,1	3,1
Maig	3,2	3,3
Juny	3,3	3,3
Juliol	3,4	3,5
Agost	3,5	3,5
Setembre	3,4	3,4
Octubre	2,9	2,9
Novembre	2,8	2,7
Desembre	2,5	2,4

Font: elaborat amb dades INE.

Índex de Preus Industrials. Desembre 2008

	Variació interanual (%)		Acumulat durant l'any (%)⁽¹⁾	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Índex general	2,2	-0,2	5,4	6,6
Béns de consum	2,3	1,6	3,6	4,4
Béns d'equipament	2,3	2,0	2,4	2,2
Béns intermedis	1,1	1,1	5,4	5,6
Energia	5,3	-7,0	13,7	15,9

(1): Aquest índex representa la variació registrada respecte l'índex assolit al final de l'any precedent. **No correspon a la suma dels índex mensuals.**

Font: elaborat amb dades IDESCAT.

PIB (pm) a preus constants. Variació anual %. 2003 - 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Catalunya	2,9	3,1	3,3	3,9	3,6	0,9
Espanya	3,0	3,1	3,4	3,9	3,7	1,2
UE-15	1,1	2,3	1,5	2,6(p)	2,7	0,7
UE-27	1,2	2,4	1,7	2,8(p)	2,9	0,9

(p). dada provisional

Font: elaborat amb dades IDESCAT, Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, INE, Ministerio de Economía i Hacienda, EUROSTAT.

**Producte Interior Brut. Taxa de Variació interanual.
4t trimestre del 2007 a 4t trimestre del 2008***

	4t Trim 2007	1r Trim 2008	2n Trim 2008	3r Trim 2008	4t Trim 2008
Catalunya	3,1	2,3	1,5	0,5	-0,6
Espanya	3,3	2,6	1,8	0,9	-0,7
UE-15	2.3	2.1	1.4	0.5	(sd)
UE-27	2.5	2.3	1.7	0.8	(sd)

(*) Volum encadenat amb referència a l'any 2000. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari.

(sd) Sense dades.

Font: elaborat amb dades IDESCAT i EUROSTAT per a les dades europees.

**Producte Interior Brut per sectors de producció. Taxa de Variació interanual.
Catalunya 2008**

	Any 2007	Any 2008	1r Trim 2008	2n Trim 2008	3r Trim 2008	4t Trim 2008(*)
Agricultura	-3,5	-1,3	-2,6	-1,4	-0,6	-0,6
Indústria	1,9	-2,4	0,9	-1,5	-3,6	-5,1
Construcció	3,6	-2,5	0,3	-1,4	-3,5	-5,4
Serveis	4,9	2,8	3,5	3,3	2,7	1,7
Impostos	0,0	-0,3	0,2	-0,2	-0,5	-0,8
PIB pm	3,6	0,9	2,3	1,5	0,5	-0,6

*Avançament.

Font: IDESCAT i Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.

3.3. Indicadors d'ocupació i atur

En termes interanuals, en el quart trimestre del 2008, la població activa de Catalunya experimenta un increment inferior al de l'any anterior i per sota del que experimenta la mitjana espanyola. Els homes tenen un pes clau en aquesta limitació del creixement de l'activitat doncs, mentre les dones experimenten un important augment, els homes presenten una lleugera reducció d'efectius.

La població ocupada total pateix una forta reducció. Com en el cas de l'activitat, aquesta reducció es deu a la pèrdua d'ocupació masculina, doncs les dones es mantenen en les xifres de l'any anterior.

La població assalariada també es redueix en una proporció similar a la població ocupada. Aquesta reducció és superior a la que es produeix a Espanya. També en aquest cas els homes són els principals protagonistes doncs la reducció interanual d'assalariats és 7 vegades superior a la d'assalariades.

La població aturada, experimenta un molt fort increment interanual del 81,3%, superior al de la mitjana espanyola (66,3%). Aquest augment és superior en el cas dels homes, els quals, doblen el seu nombre d'aturats amb un 116,5% d'augment en un any.

La taxa d'activitat experimenta un lleuger augment i es manté més de 5 punts per sobre de la mitjana europea dels quinze (UE-15). La taxa d'activitat femenina es manté gairebé 4 punts per sobre de la mitjana europea (UE-15). Cal tenir en compte però per a aquesta variable, com també ho haurem de fer en el cas de les taxes d'ocupació i atur, que les darreres dades europees de què disposem són del 3r trimestre del 2008.

La taxa d'ocupació es redueix més de 3 punts respecte el mateix trimestre de l'any anterior, tot i que es manté encara per sobre de la mitjana dels europea dels quinze (UE-15) 1,2 punts percentuals. La taxa d'ocupació masculina es redueix 6 punts, mentre que la femenina ho fa només en 5 dècimes, tot i que aquesta es manté encara per sobre de la mitjana dels quinze (UE-15). La taxa d'ocupació mitjana espanyola, que també es redueix, se situa més de 5 punts per sota de la catalana.

Cal destacar especialment l'altíssim increment interanual de la taxa d'atur (11,9%), que gairebé dobla la taxa del mateix trimestre de l'any anterior. Pel que fa a l'atur per sexes, mentre la taxa d'atur de les dones augmenta 3,5 punts, la dels homes ho fa en 6,7 punts, doblant la taxa masculina del mateix període de l'any anterior. Aquest any 2008 la taxa d'atur dels homes a Catalunya supera la taxa d'atur masculí dels quinze (UE-15) per primer cop en els darrers anys, i ho fa en gairebé 6 punts percentuals.

En relació amb els objectius per al 2010 de l'Estratègia Europea d'Ocupació, cal dir que la taxa catalana d'activitat de 16 a 64 anys (78,2%) se situa més de 4 punts per sobre dels objectius de la EEO (74%). En el cas de les dones (70,1%), la taxa catalana es manté encara a 7 punts per sobre d'aquest objectius (63%). La taxa catalana d'ocupació de 16 a 64 anys (68,9%), en canvi, se situa, per primer cop en els darrers anys, per sota de l'objectiu de la EEO (70%), i són els homes, amb una taxa 4,5 punts inferior a la marcada com a objectiu per la EEO (80%) els qui provoquen aquest retrocés, doncs la taxa de les dones (62,1%) encara es manté per sobre dels

objectius europeus (60%). Les taxes d'atur de 16 a 64 anys, tant d'homes com de dones, al voltant del 12%, doblen els objectius de la EEO (5%).

La taxa de salarització catalana continua els darrers anys, una mica per sota de la mitjana dels quinze (UE-15) i lleugerament per sobre de la mitjana espanyola. Es redueix però la diferència entre homes i dones, el 4t trimestre del 2008 les dones assalariades presenten una taxa 8,4 punts superior a la dels homes, 1 punt menys que en el mateix període de l'any anterior.

Durant l'any 2008 es produeix una important reducció de la contractació, amb un descens del 11,85% respecte l'any anterior. La contractació indefinida experimenta una reducció lleugerament superior a la que experimenta la contractació temporal. Dels indefinits els que disminueixen més són els de Foment de la Contractació Indefinida. Els Ordinaris de Temps Indefinit, que són els més utilitzats amb molta diferència, presenten també una important reducció tot i que no tant acusada. El contracte temporal més utilitzat segueix sent l'Eventual per Circumstàncies de la Producció, seguit del d'Obra i Servei. Tots dos pateixen una important reducció, especialment el primer.

La contractació temporal, que va iniciar una tendència a reduir el seu pes el 2005, i que va patir un retrocés clar en el seu pes relatiu en el 2006, sembla haver-se estabilitzat donat que, en el 2008, el seu pes (83,1%) encara és molt similar al de dos anys abans (83,5%). En canvi, es produeix una clara reducció de la taxa de temporalitat que passa del 23,4% del 2007 al 19,4% del 2008, tot i així, es manté encara per sobre de la mitjana europea. El pes de les ETT en el total de la contractació temporal s'ha reduït respecte el 2007 en 2,5 punts percentuals.

Per la seva banda el pes dels treballadors i les treballadores estrangers en el total d'afiliats/des a la Seguretat Social, que va fer un salt a partir del mes de maig del 2005 com a conseqüència del procés de regularització, continua creixent i en el 2008 se situa en un 13,7%. Entre el 2004 i el 2008, el percentatge de treballadors estrangers d'alta a la Seguretat Social a Catalunya, respecte el total de treballadors, ha crescut 6,1 punts i se situa gairebé 3 punts per sobre de la mitjana espanyola. Cal tenir en compte que en el 2008 l'augment d'afiliats estrangers a la Seguretat Social és fa en un context de reducció interanual del total d'afiliats.

En resum: Continua augmentant l'activitat, es redueix fortament l'ocupació i s'incrementa molt fortament l'atur. En aquest context la taxa de temporalitat es continua reduint. Les diferències entre homes i dones pel que fa a les taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur tendeixen a reduir-se perquè la caiguda de l'ocupació i el fort creixement de l'atur que experimenten els homes no té la mateixa magnitud en el cas de les dones. Es mantenen però les diferències pel que fa a la temporalitat. Disminueix l'afiliació total a la seguretat social. En canvi la presència de treballadors estrangers afiliats a la seguretat social ha continuat augmentant i també el seu pes en el total, malgrat que la tendència dels darrers mesos és decreixent.

• Població Activa, Ocupada, Aturada i Assalariada

Població activa (milers) Catalunya i Espanya. 4t trimestre 2008

	Població activa		Variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Homes				
De 16 i + anys	2.149,9	13.029,5	-0,4	1,2
De 16 a 64	2.134,5	12.934,9	-0,4	1,3
Dones				
De 16 i + anys	1.704,9	10.035,2	3,9	5,1
De 16 a 64	1.694,2	9.967,4	3,7	4,9
Total				
De 16 i + anys	3.854,8	23.064,7	1,5	2,9
De 16 a 64	3.828,7	22.902,3	1,4	2,8

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA.

Població ocupada (milers) Catalunya i Espanya. 4t trimestre 2008

	Població ocupada		Variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Homes				
De 16 i + anys	1.888,4	11.340,6	-7,3	-5,5
De 16 a 64	1.873,0	11.247,5	-7,3	-5,4
Dones				
De 16 i + anys	1.510,6	8.516,2	0,0	0,4
De 16 a 64	1.499,9	8.451,3	-0,2	0,2
Total				
16 i + anys	3.399,0	19.856,8	-4,2	-3,0
De 16 a 64	3.372,9	19.698,8	-4,3	-3,1

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA.

Població assalariada (milers) Catalunya i Espanya. 4t trimestre 2008

	Població Assalariada		Variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Homes				
	1.493,3	8.948,9	-7,6	-6,0
Dones				
	1.321,7	7.359,3	-1,1	0,0
Total				
	2.814,9	16.308,2	-4,7	-3,4

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA

Població aturada (milers) Catalunya i Espanya. 4t trimestre 2008

	Població aturada		Variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Homes				
De 16 i + anys	261,5	1.688,8	116,5	92,1
De 16 a 64	261,5	1.687,4	116,5	92,0
Dones				
De 16 i + anys	194,3	1.519,0	48,4	44,9
De 16 a 64	194,3	1.516,2	48,9	44,7
Total				
16 i + anys	455,8	3.207,9	81,0	66,4
De 16 a 64	455,8	3.203,4	81,3	66,3

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA.

• Taxes d'Activitat, Ocupació, Atur i Salarització

Taxes d'activitat 4t trimestre 2008 (i mateix trimestre de l'any anterior)

	Catalunya 4t trimestre 2007	Espanya 4t trimestre 2007	Catalunya 4t trimestre 2008	Espanya 4t trimestre 2008	UE-27 3r trimestre 2008	UE-15 3r trimestre 2008
Homes						
De 16 i + anys*	72,5	69,2	71,9	69,2	65,9	66,4
De 16 a 64	86,4	82,6	86,0	82,7	78,4	79,9
Dones						
De 16 i + anys*	53,4	49,37	55,1	51,4	50,6	51,2
De 16 a 64	68,0	62,8	70,1	65,3	64,3	65,7
Total						
16 i + anys*	62,8	59,1	63,3	60,1	58,0	58,6
De 16 a 64	77,4	72,8	78,2	74,1	71,3	72,8

*En el cas de les dades europees el tram és de 15 i més anys.

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA EUROSTAT.

Taxes d'ocupació 4t trimestre 2008 (i mateix trimestre de l'any anterior)

	Catalunya 4t trimestre 2007	Espanya 4t trimestre 2007	Catalunya 4t trimestre 2008	Espanya 4t trimestre 2008	UE-27 3r trimestre 2008	UE-15 3r trimestre 2008
Homes						
De 16 i + anys*	68,4	64,5	63,2	60,2	61,8	62,2
De 16 a 64	81,5	76,9	75,5	71,9	73,3	74,7
Dones						
De 16 i + anys*	49,2	43,9	48,8	43,6	46,8	47,3
De 16 a 64	62,6	55,9	62,1	55,4	59,5	60,7
Total						
16 i + anys*	58,6	54,0	55,9	51,8	54,1	54,5
De 16 a 64	72,2	66,5	68,9	63,7	66,4	67,7

*En el cas de les dades europees el tram és de 15 i més anys.

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA, EUROSTAT.

Taxes d'atur 4t trimestre 2008
 (i mateix trimestre de l'any anterior)

	Catalunya 4t trimestre 2007	Espanya 4t trimestre 2007	Catalunya 4t trimestre 2008	Espanya 4t trimestre 2008	UE-15 3r trimestre 2008	UE-27 3r trimestre 2008
Homes						
De 16 i + anys*	5,6	6,8	12,2	13,0	6,4	6,3
De 16 a 64	5,6	6,9	12,3	13,0	6,5	6,4
Dones						
De 16 i + anys*	8,0	11,0	11,4	15,1	7,5	7,4
De 16 a 64	8,0	11,1	11,5	15,2	7,6	7,4
Total						
16 i + anys*	6,6	8,6	11,8	13,9	6,9	6,8
De 16 a 64	6,7	8,7	11,9	14,0	7,0	6,9

*En el cas de les dades europees el tram és de 15 i més anys.
 Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA, EUROSTAT.

Taxes de salarització 4t trimestre 2008
 (i mateix trimestre de l'any anterior)

	Catalunya 4t trimestre 2007	Espanya 4t trimestre 2007	Catalunya 4t trimestre 2008	Espanya 4t trimestre 2008	UE-15 3r trimestre 2007 (De 15 a 74 anys)	UE-27 3r trimestre 2007 (De 15 a 74 anys)
Home	79,3	79,3	79,1	78,9	81,2	80,3
Dones	88,5	86,8	87,5	86,4	88,9	87,4
Total	83,2	82,4	82,8	82,1	84,7	83,5

Font: elaborat amb dades IDESCAT, INE/EPA, EUROSTAT.

• Contractació

Contractes registrats segons modalitat. Catalunya i Espanya. Anual 2008

	Catalunya		Espanya	
	Acumulat durant l'any	Variació respecte l'any anterior (%)	Acumulat durant l'any	Variació respecte l'any anterior (%)
Contractació indefinida				
Ordinari temps indefinit	193.670	-8,95	876.094	-11,47
Foment de la contractació indefinida	70.888	-26,27	236.380	-20,35
Indefinit minusvàlids	1.914	-19,95	10.431	-25,08
Convertits en indefinits	159.460	-8,64	779.700	-13,58
Total indefinits	425.932	-12,32	1.902.605	-14,31
Contractació temporal				
Obra o servei	776.936	-11,51	6.197.272	-9,71
Eventuals circumstàncies producció	972.399	-16,71	6.639.433	-13,47
Interinitat	307.848	5,47	1.535.263	2,92
Temporals minusvàlids	2.535	-10,23	15.327	-8,44
Inserció	36	-	-	-
Relleu	7.679	16,21	40.646	17,41
Jubilació parcial	6.989	30,39	36.884	25,26
Substitució jubilació 64 anys	242	39,88	2.045	3,39
Pràctiques	7.778	-17,65	62.793	-22,49
Formació	6.965	-4,06	78.986	-27,81
Altres	6.553	8,89	89.983	-9,91
Total temporals	2.095.960	-11,75	14.698.632	-10,38
Total contractació	2.521.892	-11,85	16.601.237	-10,85

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Evolució contractació temporal i indefinida . Catalunya i Espanya. Gener a desembre 2008 (i anual 2004-2008)

	Catalunya			Espanya		
	Indefinits	Temporals	% Temporals	Indefinits	Temporals	% Temporals
Gener	43.350	201.398	82,29	196.763	1.384.597	87,56
Febrer	41.170	174.792	80,94	186.135	1.241.167	86,96
Març	38.930	162.105	80,64	168.133	1.117.511	86,92
Abril	42.057	180.888	81,14	189.283	1.270.383	87,03
Maig	37.384	173.946	82,31	164.464	1.220.451	88,12
Juny	35.409	185.929	84,00	153.986	1.265.362	89,15
Juliol	37.191	241.620	86,66	160.363	1.466.103	90,14
Agost	19.274	125.828	86,72	97.584	952.355	90,71
Setembre	41.517	189.816	82,05	173.481	1.328.114	88,45
Octubre	40.954	190.359	82,29	180.229	1.404.582	88,63
Novembre	27.481	135.992	83,19	129.123	1.033.491	88,89
Desembre	21.215	133.287	86,27	103.061	1.014.516	90,78
Total 2004	317.610	2.202.407	87,4	1.419.718	14.931.066	91,3
Total 2005	341.822	2.326.021	87,2	1.542.838	15.622.127	91,0
Total 2006	472.770	2.394.557	83,5	2.177.245	16.349.527	88,2
Total 2007	485.787	2.375.118	83,0	2.220.384	16.401.724	88,1
Total 2008	425.932	2.095.960	83,1	1.902.605	14.698.632	88,5

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

**Taxes temporalitat dels assalariats 4t trimestre 2008
(i mateix trimestre de l'any anterior)**

	Catalunya 4t trimestre 2007	Espanya 4t trimestre 2007	Catalunya 4t trimestre 2008	Espanya 4t trimestre 2008	UE-15 3r trimestre 2008	UE-27 3r trimestre 2008
Homes	22,3	29,6	18,4	25,9	14,6	14,3
Dones	24,7	32,7	20,5	30,4	13,6	13,6
Total	23,4	30,9	19,4	27,9	15,0	15,0

Font: Elaboració pròpia amb dades IDESCAT, INE/EPA, EUROSTAT.

**Contractació i contractació temporal per ETT. Catalunya.
Trimestral 2008 i anual 2004-2008**

	Total contractes	Total contractes temporals	% Contractes temporals	Contractes temporals ETT	% ETT sobre total contractes temporals	% ETT sobre total contractació
1r trim.	661.745	538.295	81,3	123.402	22,9	18,6
2n trim	655.613	540.763	82,5	118.547	21,9	18,1
3r trim.	655.246	557.264	85,0	120.087	21,5	18,3
4t trim.	549.288	459.638	83,7	84.771	18,4	15,4
Total 2004	2.520.017	2.202.407	87,4	499.308	22,7	19,8
Total 2005	2.667.843	2.326.021	87,2	530.642	22,8	19,9
Total 2006	2.867.327	2.394.557	83,5	563.165	23,5	19,6
Total 2007	2.860.905	2.375.118	83,0	565.408	23,8	19,8
Total 2008	2.521.892	2.095.960	83,1	446.807	21,3	17,7

Font: elaborat amb dades de l'Observatori de Treball del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

• Treballadors estrangers

**Treballadors estrangers en alta laboral⁵ afiliats a la Seguretat Social. (milers)
Catalunya i Espanya, any 2008 (darrer dia de cada mes). Total règims**

	Total treballadors		Treballadors estrangers		% Treballadors estrangers	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Gener	3.391,2	19.111,1	447,5	2.003,8	13,2	10,5
Febrer	3.402,0	19.176,2	452,7	2.041,3	13,3	10,6
Març	3.416,5	19.225,0	460,6	2.073,7	13,5	10,8
Abril	3.420,7	19.251,5	466,5	2.100,2	13,6	10,9
Maig	3.445,4	19.384,1	480,1	2.145,9	13,9	11,1
Juny	3.428,6	19.184,8	485,6	2.128,4	14,2	11,1
Juliol	3.414,0	19.169,8	486,5	2.115,6	14,3	11,0
Agost	3.385,5	19.055,3	483,1	2.095,0	14,3	11,0
Setembre	3.351,1	18.837,3	469,8	2.061,7	14,0	10,9
Octubre	3.316,1	18.706,4	452,7	2.006,0	13,7	10,7
Novembre	3.305,6	18.659,6	444,1	1.975,0	13,4	10,6
Desembre	3.252,6	18.305,6	424,3	1.882,2	13,0	10,3

Font: elaborat amb dades de l'*Anuario de Estadísticas Laborales* del Ministerio de Trabajo e Inmigración.

⁵ Aquestes xifres corresponen al total d'ocupats (assalariats i no assalariats) registrats el darrer dia de cada mes. Cal tenir en compte també que inclouen un volum significatiu de treballadors amb més d'una ocupació, cada una de les quals es considera com a situació d'alta diferent. El percentatge de pluriactivitat l'any 2007 era d'un 3% segons el MTIN (Ministerio de Trabajo e Inmigración).

**Treballadors estrangers en alta laboral⁶ afiliats a la Seguretat Social.
Catalunya i Espanya 2004-2008 (mitjanes anuals). Total règims**

	Total treballadors en alta		Total treballadors estrangers		% Treballadors estrangers	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Total 2004	3.073.300	17.081.800	234.969	1.048.230	7,6	6,1
Total 2005	3.205.300	17.835.400	329.609	1.461.140	10,3	8,2
Total 2006	3.331.300	18.596.300	414.587	1.822.406	12,4	9,8
Total 2007	3.405.900	19.152.300	446.215	1.975.578	13,1	10,3
Total 2008	3.377.400	19.005.600	462.798	2.052.406	13,7	10,8

Font: elaborat amb dades de *Boletín de Estadísticas Laborales* del Ministerio de Trabajo e Inmigración.

⁶ Aquestes xifres corresponen al total d'ocupats (assalariats i no assalariats). Cal tenir en compte també que inclouen un volum de treballadors amb més d'una ocupació, cada una de les quals es considera com a situació d'alta diferent. Per a més informació, podeu consultar l'apartat: "Trabajadores afiliados en alta laboral con pluriactividad, por régimen" del 'Avance del anuario de estadísticas laborales y de asuntos Sociales' a: <http://www.mtas.es/estadisticas/ANUARIO.htm>

3.4. Condicions de treball i relacions laborals

El nombre de treballadors i treballadores afectats per expedients de regulació a Catalunya creix exponencialment durant l'any 2008. Les dades indiquen un augment del 86% del nombre d'expedients i un augment del 287% en el nombre de treballadors i treballadores afectats.

Les dades dels primers 11 mesos del 2008 mostren un fortíssim augment de participants en vagues i de jornades no treballades que tripliquen les del mateix període de l'any anterior. Aquestes dades contrasten clarament amb les d'Espanya, on es produeix una lleugera reducció dels participants i un lleuger augment de les jornades no treballades.

En el 2008 continua la tendència al descens de la taxa global de sinistralitat laboral als centres de treball que semblava haver-se aturat el 2006. Respecte l'any anterior, en el 2008 es redueixen les taxes de sinistralitat tant dels accidents lleus com dels greus, i es mantenen els accidents mortals. En el cas dels accidents *in itinere*, es redueixen el total d'accidents i especialment els mortals.

Entre gener i novembre de 2008 s'han pactat inicialment, en termes generals, uns increments salarials lleugerament superiors als de l'any anterior, malgrat tot, un cop aplicades les clàusules de revisió salarial l'increment ha estat del 3,7%, el mateix que l'any anterior. Els acords sectorials han tingut un augment superior als acords d'empresa. També s'ha pactat una jornada anual mitjana lleugerament inferior a la de l'any anterior

Durant el tercer trimestre del 2008, el creixement interanual dels costos laborals per treballador i mes i per hora efectiva, ha estat inferior a Catalunya que a Espanya.

Espanya, com a conseqüència del canvi de política al respecte, és un dels països de la Unió Europea que, en termes relatius i absoluts, han incrementat més el salari mínim des del juliol del 2004. El salari mínim fixat pel 2008 (600€) suposa un increment del 5,2 respecte el fixat l'any anterior.

**Expedients de regulació d'ocupació autoritzats.
Catalunya i Espanya. 2004-2008**

	Nombre expedients	Treballadors afectats			
		Total	Extinció de contracte	Suspensió contracte	Reducció jornada
Total any 2004					
Catalunya	565	10.631	7.782	2.756	93
Espanya	4.405	60.276	31.169	28.582	525
Total any 2005					
Catalunya	512	14.169	8.168	5.941	60
Espanya	3.977	72.563	34.911	36.802	850
Total any 2006					
Catalunya	455	8.899	7.881	968	50
Espanya	3.481	51.952	27.169	24.626	157
Total any 2007					
Catalunya	470	7.751	6.325	1.366	60
Espanya	3.794	58.401	25.742	32.433	226
Total any 2008					
Catalunya	875	30.055	9.440	19.735	880
Espanya	6.227	147.476	40.436	104.365	2.675

Font: elaborat amb dades del *Boletín de Estadísticas Laborales*, del *Ministerio de trabajo e Inmigración*.

**Conflictivitat laboral. Participants i jornades no treballades (milers).
Catalunya-Espanya. 2003-2008**

	Catalunya		Espanya	
	Participants	Jornades	Participants	Jornades
2003	160,1	82,4	728,5	789,0
2004	46,8	91,4	555,8	4.472,2
2005	115,6	310,6	331,3	758,9
2006	233,1	335,1	499,2	927,4
2007	59,0	104,9	492,1	1.182,8
2007 (Gener-Novembre)	52,5	92,4	465,0	1.117,1
2008 (Gener-Novembre)	167,4	323,9	440,9	1.127,1

Font: elaborat amb dades del *Boletín de Estadísticas Laborales*.

Conflictivitat laboral a Catalunya. Repercussió territorial de les vagues. Participants i jornades no treballades (milers), 2007 i gener-novembre 2008						
	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya	Espanya
Participants						
TOTAL 2007	44,6	4,2	1,5	8,7	59,0	492,1
2008						
Gener	6,3	0,0	<i>sd</i>	<i>sd</i>	6,3	17,5
Febrer	28,7	4,9	2,8	5,7	42,1	59,9
Març	9,1	3,2	1,3	2,7	16,3	55,8
Abril	1,8	0,0	0,0	0,1	1,9	20,3
Maig	4,3	0,5	0,1	0,7	5,6	54,4
Juny	26,3	1,9	1,7	2,6	32,5	59,4
Juliol	1,2	0,0	0,2	0,1	1,5	9,3
Agost	0,1	<i>sd</i>	<i>sd</i>	0,0	0,1	0,4
Setembre	1,1	0,0	0,0	0,1	1,2	14,0
Octubre	43,6	0,5	0,1	0,6	44,8	57,4
Novembre	15,0	0,0	0,0	0,1	15,1	92,3
Total parcial 2008	137,5	11,0	6,2	12,7	167,4	440,9
Jornades no treballades						
TOTAL 2007	88,2	5,5	1,9	9,3	104,9	1.182,3
2008						
Gener	5,8	0,1	<i>sd</i>	<i>sd</i>	5,9	25,0
Febrer	28,3	4,9	2,8	5,9	41,9	155,6
Març	18,5	6,4	2,7	5,4	33,0	216,8
Abril	2,8	0,0	0,0	0,1	2,9	59,8
Maig	6,3	0,9	0,2	1,3	8,7	115,5
Juny	112,8	8,4	8,4	11,7	141,3	244,0
Juliol	3,2	0,0	0,6	0,1	3,9	17,1
Agost	1,4	<i>sd</i>	<i>sd</i>	0,0	1,4	3,7
Setembre	1,4	0,0	0,0	0,1	1,5	8,7
Octubre	42,2	0,1	0,0	0,1	42,4	56,2
Novembre	40,9	0,0	0,0	0,1	41,0	224,6
Total parcial 2008	263,6	20,8	14,7	24,8	323,9	1.127,1

Sd. Sense dades disponibles.

Font: Elaboració pròpia amb dades del *Boletín de Estadísticas Laborales*.

Conciliacions i arbitratges del Tribunal Laboral de Catalunya. 2006-2008

	2006			2007			2008		
	Nombre	Empreses	Treballadors	Nombre	Empreses	Treballadors	Nombre	Empreses	Treballadors
Expedients presentats	868	3.707	202.663	807	1194	175.331	924	1.186	150.453
Arbitratges	42	45	3.342	23	26	2.122	26	26	4.090
Conciliacions	826	3.662	199.321	784	1.168	173.209	898	1.160	146.363
Tramitacions efectives	699	3.530	188.384	656	1.006	146.388	763	999	120.628
Amb avinença	377	3.142	83.217	323	405	62.244	427	580	50.493
Avinença parcial	13	13	2.520	10	10	783	14	49	7.184
Sense avinença	309	375	102.647	323	591	83.361	322	370	62.951
Tramitacions no efectives	127	132	10.937	128	162	26.821	135	161	25.735
Intentat sense efecte	81	81	6.312	87	90	19.259	92	108	14.712
Desistits	32	37	3.439	20	21	2.753	19	19	1.843
Arxiu	14	14	1.186	21	51	4.809	24	34	9.180

Font: Tribunal Laboral de Catalunya.

Sinistralitat laboral a Catalunya. Anual 2007

Sector d'activitat econòmica	Lleus	Greus	Mortals	Total accidents amb baixa
Agricultura	2.689	40	3	2.732
Indústria	46.786	360	19	47.165
Construcció	35.085	396	34	35.515
Serveis	75.116	496	49	75.661
Acumulat quatre sectors	159.676	1.292	105	161.073
Accidents <i>in itinere</i>	Lleus	Greus	Mortals	Total accidents <i>in itinere</i>
Total Catalunya	18.239	401	45	18.685

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Sinistralitat laboral a Catalunya. Anual 2008

Sector d'activitat econòmica	Lleus	Greus	Mortals	Total accidents amb baixa
Agricultura	2.555	38	3	2.596
Indústria	41.653	300	24	41.977
Construcció	28.688	353	28	29.069
Serveis	73.757	470	50	74.277
Acumulat quatre sectors	146.653	1.161	105	147.919
Accidents <i>in itinere</i>	Lleus	Greus	Mortals	Total accidents <i>in itinere</i>
Total Catalunya	18.127	373	38	18.538

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

**Accidents de treball en jornada laboral amb baixa
segons gravetat: taxes de sinistralitat per cada 100.000 treballadors.
Catalunya i Espanya 2004-2008**

		Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	Any 2004	6.324,9	65,7	6,1	6.396,7
	Any 2005	5.889,6	55,4	4,0	5.949,0
	Any 2006	5.898,7	45,6	5,2	5.949,6
	Any 2007	5.674,3	45,9	3,7	5.724,0
	Any 2008	5.255,1	41,6	3,8	5.300,5
Espanya	Any 2004	6.802,1	83,7	7,4	6.893,2
	Any 2005	6.727,7	73,5	7,4	6.808,6
	Any 2006	5.957,5	57,3	6,3	6.021,2
	Any 2007	5.778,4	55,3	5,3	5.839,1
	Any 2008	5.209,3	44,9	5,1	5.259,3

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i del Ministeri de Treball i Immigració.

**Accidents de treball *in itinere* segons gravetat. Catalunya i Espanya 2008
Dades absolutes i variació respecte l'any anterior**

	Accidents in itinere 2008		Variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya*
Lleus	18.127	84.679	-0,6	-4,3
Greus	373	1.525	-7,0	-13,8
Mortals	38	244	-15,6	-22,0
Total	18.538	86.448	-0,8	-4,6

*Dades acumulades de gener a novembre.

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i del Ministeri de Treball i Immigració.

**Acords col·lectius registrats a Catalunya. Acords registrats any 2007
(Inici d'efectes econòmics 2007)**

Naturallesa jurídica	Àmbit de negociació	Acords col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats	Increment salarial pactat	Còmput anual mitjà d'hores
Conveni col·lectiu	Empresa	720	789	175.100	2,7	1.701,7
Conveni d'adhesió	Empresa	18	18	5.911	2,5	1.707,7
Acord d'arbitratge	Empresa	1	1	3.300	3,0	1.690,0
Acord de funcionaris	Empresa	86	86	6.166	2,0	1.583,6
Pacte de funcionaris	Empresa	23	23	1.668	2,0	1.596,9
Estatutaris	Empresa	739	808	184.311	2,7	1.701,7
Funcionaris	Empresa	109	109	7.834	2,0	1.586,5
Total	Empresa	848	917	192.145	2,7	1.697,0
Conveni col·lectiu	Sector	143	151.033	1.498.031	2,8	1.765,7
Estatutaris	Sector	143	151.033	1.498.031	2,8	1.765,7
Total	Sector	143	151.033	1.498.031	2,8	1.765,7
Conveni col·lectiu	Total	863	151.822	1.673.131	2,8	1.759,0
Conveni d'adhesió	Total	18	18	5.911	2,5	1.707,7
Acord d'arbitratge	Total	1	1	3.300	3,0	1.690,0
Acord de funcionaris	Total	86	86	6.166	2,0	1.583,6
Pacte de funcionaris	Total	23	23	1.668	2,0	1.596,9
Estatutaris	Total	882	151.841	1.682.342	2,8	1.758,7
Funcionaris	Total	109	109	7.834	2,0	1.586,5
Total	Total	991	151.950	1.690.176	2,8	1.757,9

*Aplicada les clàusules de revisió salarial, l'increment global ha estat del 3,7%.
Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Acords col·lectius registrats a Catalunya. Acords registrats de gener a novembre del 2008
(Inici d'efectes econòmics 2008)

Naturalesa jurídica	Àmbit de negociació	Acords col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats	Increment salarial pactat	Còmput anual mitjà d'hores
Conveni col·lectiu	Empresa	916,0	1.035,0	225.769,0	2,7	1.693,6
Conveni d'adhesió	Empresa	20,0	20,0	5.970,0	2,5	1.708,6
Arbitratge	Empresa	1,0	1,0	3.300,0	3,0	1.690,0
Acord de funcionaris	Empresa	90,0	90,0	9.666,0	2,2	1.610,9
Pacte de funcionaris	Empresa	26,0	26,0	1.934,0	2,2	1.593,8
Estatutaris	Empresa	937,0	1.056,0	235.039,0	2,7	1.694,0
Funcionaris	Empresa	116,0	116,0	11.600,0	2,2	1.608,0
Total	Empresa	1.053,0	1.172,0	246.639,0	2,7	1.689,9
Conveni col·lectiu	Sector	201,0	222.234,0	2.134.176,0	3,0	1.756,3
Pacte d'eficàcia limitada	Sector	1,0	227,0	12.591,0	2,8	1.704,0
Estatutaris	Sector	201,0	222.234,0	2.134.176,0	3,0	1.756,3
Extraestatutaris	Sector	1,0	227,0	12.591,0	2,8	1.704,0
Total	Sector	202,0	222.461,0	2.146.767,0	3,0	1.756,0
Conveni col·lectiu	Total	1.117,0	223.269,0	2.359.945,0	3,0	1.750,3
Conveni d'adhesió	Total	20,0	20,0	5.970,0	2,5	1.708,6
Arbitratge	Total	1,0	1,0	3.300,0	3,0	1.690,0
Pacte d'eficàcia limitada	Total	1,0	227,0	12.591,0	2,8	1.704,0
Acord de funcionaris	Total	90,0	90,0	9.666,0	2,2	1.610,9
Pacte de funcionaris	Total	26,0	26,0	1.934,0	2,2	1.593,8
Estatutaris	Total	1.138,0	223.290,0	2.369.215,0	3,0	1.750,2
Extraestatutaris	Total	1,0	227,0	12.591,0	2,8	1.704,0
Funcionaris	Total	116,0	116,0	11.600,0	2,2	1.608,0
Total	Total	1.255,0	223.633,0	2.393.406,0	3,0	1.749,2

*Aplicada les clàusules de revisió salarial, l'increment global ha estat del 3,7%.

Font: elaborat amb dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Jornada mitjana efectiva per treballador segons sector d'activitat (*).
Total hores per trimestre (milers). 2n trim 2007 a 2n trim 2008

	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Catalunya				
2n trim 2007	443,1	449,5	409,2	420,9
3r trim 2007	353,4	385,8	349,6	354,3
4t trim 2007	431,2	439,6	401,2	411,6
1r trim 2008	440,9	454,0	405,7	418,3
2n trim 2008	443,3	454,9	412,0	422,8
Espanya				
2n trim 2007	441,7	453,7	410,2	422,1
3r trim 2007	362,7	400,2	357,2	364,2
4t trim 2007	427,8	440,7	401,4	411,3
1r trim 2008	440,8	453,0	406,8	419,0
2n trim 2008	441,1	454,2	411,2	421,9

(*) Inclou treballadors i treballadores a temps parcial.

Font: elaborat amb dades BEL / Encuesta de Coyuntura Laboral.

Costos laborals mitjans. Catalunya i Espanya. 3r Trimestre 2008

	Total €		variació interanual (%)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Cost laboral per treballador i mes				
Cost laboral total	2.409,8	2.313,5	4,7	5,1
Cost salarial	1.762,9	1.692,6	4,7	5,3
Altres costos laborals	646,9	620,9	4,9	4,9
Cost laboral per hora efectiva				
Cost laboral total	20,1	18,5	6,1	6,3
Cost salarial	14,7	13,5	6,1	6,5
Altres costos laborals	5,4	5,0	6,1	5,8

Font: elaborat amb dades IDESCAT.

**Salari mínim interprofessional. Espanya 2003-2008
(Calculat sobre 14 pagues)**

	Entrada en vigor	Euros/Dia	Euros/Mes	Increment % respecte any anterior
Any 2003 (RD 1426/2002)	01/01/03	15,04	451,20	2,0
Any 2004 (RDL 3/2003)	01/01/04	15,35	460,50	2,0
Any 2004 (RDL.3/2004)	01/07/04	16,36	490,80	6,6
Any 2005 (RD 2388/2004)	01/01/05	17,10	513,00	4,5
Any 2006 (RD 1613/2005)	01/01/06	18,03	540,90	5,4
Any 2007 (RD 1632/2006)	01/01/07	19,02	570,60	5,5
Any 2008 (RD 1763/2007)	01/01/08	20,00	600,00	5,2

Font: elaborat amb dades del Ministerio de Trabajo y Inmigración.

**Salaries mínims harmonitzats a la Unió Europea 2007-2008 (1 de gener)
(calculats sobre 12 pagues)**

País	Euros x mes		Increment % 2007-2008(*)
	2007	2008	
Bèlgica	1.259,0	1.309,6	4,0
Bulgària	92,0	112,5	22,3
Rep. Txeca	288,0	304,0	5,6
Estònia	230,1	278,0	20,8
Irlanda	1.403,0	1.462,0	4,2
Grècia	658,0	680,6	3,4
Espanya	665,7	700,0	5,2
França	1.254,0	1.280,0	2,1
Letònia	172,0	229,4	33,4
Lituània	173,8	231,7	33,3
Luxemburg	1.570,3	1.570,0	0,0
Hongria	257,9	272,5	5,7
Malta	584,7	612,3	4,7
Holanda	1.301,0	1.335,0	2,6
Polònia	245,5	312,7	27,4
Portugal	470,2	497,0	5,7
Rumania	114,3	141,4	23,7
Eslovènia	521,8	538,5	3,2
Eslovàquia	217,4	242,5	11,5
Regne Unit	1.361,4	1.222,5	-10,2

(*) Es recull el salari mínim vigent a 1 de gener de cada any, no incorpora increments posteriors registrats durant l'any.

Font: Elaborat amb dades EUROSTAT.

Percentatge de treballadors a temps complert que guanyen el Salari mínim. 2006-2007						
País	2006			2007		
	% Homes	% Dones	Total	% Homes	% Dones	Total
Bulgària	<i>sd</i>	<i>sd</i>	14,6	<i>sd</i>	<i>sd</i>	12,4
Rep. Txeca	1,4	3,5	2,3	<i>sd</i>	<i>sd</i>	2,2
Estònia	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Irlanda	2,9	4,3	3,3	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Espanya	0,8	1,2	1,0	<i>sd</i>	<i>sd</i>	0,7
França	<i>sd</i>	<i>sd</i>	15,1	<i>sd</i>	<i>sd</i>	12,9
Letònia	8,6	9,2	8,9	<i>sd</i>	<i>sd</i>	9,2
Lituània	<i>sd</i>	<i>sd</i>	8,5	<i>sd</i>	<i>sd</i>	7,0
Luxemburg	8,2	17	11,0	8,4	16,4	11,0
Hongria	9,6	5,9	7,8	<i>sd</i>	<i>sd</i>	2,2
Malta	1,9	1,6	1,5	1,9	1,6	2,1
Holanda	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Polònia	<i>sd</i>	<i>sd</i>	2,3	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Portugal	3,1	6,0	4,2	<i>sd</i>	<i>sd</i>	5,5
Rumania	8,2	8,1	8,2	<i>sd</i>	<i>sd</i>	1,8
Eslovènia	<i>sd</i>	<i>sd</i>	2,5	<i>sd</i>	<i>sd</i>	3,4
Eslovàquia	0,6	1,2	1,9	<i>sd</i>	<i>sd</i>	1,6
Regne Unit	1,7	2,1	1,9	<i>sd</i>	<i>sd</i>	2,0

(*sd*) Sense dades.

Font: EUROSTAT.

3.5. Indicadors de prestacions socials

En aquest apartat no disposem de dades del 2008, les dades més actuals arriben al 2007.

Podem observar que les prestacions d'atur experimenten durant el 2007 un increment del 21,9%. La taxa de cobertura d'atur de l'any 2005 (65,93%), darrera dada disponible, indica que, en aquell any, a Catalunya un 34% dels aturats no cobraven cap prestació per desocupació. En el cas d'Espanya el percentatge d'aturats sense cobertura, l'any 2006, se situa prop del 44%.

Pel que fa a les pensions contributives, observem un augment global interanual d'un 5% en la pensió mensual mitjana del 2007 respecte el 2006. L'augment més important es dona en les pensions d'orfandat i d'incapacitat permanent.

**Prestacions per desocupació. Beneficiaris prestacions (mitjana anual).
Taxa bruta cobertura. 2004-2006**

	Beneficiaris Catalunya			Beneficiaris Espanya		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Desocupació total	133.037	136.448	147.192	686.837	720.327	780.159
Desocupació parcial	7	3	2	197	58	46
Prestació assistencial	46.426	46.531	50.243	367.236	373.839	400.485
Subsidi agrari	<i>sd</i>	<i>sd</i>		191.300	184.900	175.190
Capitalització	<i>sd</i>	24.983	53.691	<i>sd</i>	125.944	260.879
Renda activa d'inserció	1.870	1.842	2.324	49.666	55.862	65.600
Total	179.470	207.965	253.452	1.295.236	1.460.930	1.682.359
Taxa bruta de cobertura SISPE	65,93	<i>sd</i>	<i>sd</i>	53,32	56,39	<i>sd</i>

(*sd*): sense dades.

Font: elaborat amb dades IDESCAT i INEM.

Pensions contributives del sistema de la Seguretat Social 2007

	Milers de pensions (mitjana anual)		Pensió mensual mitjana (€/mes)		Pensió mensual mitjana Variació % 2006-2007	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Incapacitat permanent	161,8	888,8	790,9	760,7	5,1	4,0
Jubilació	904,7	4.863,3	771,5	760,0	5,0	5,2
Viduitat	375,4	2.225,5	503,2	498,3	4,3	4,5
Orfandat	35,5	258,1	306,9	300,9	5,2	5,2
Favor Familiar	(*)	38,3	(*)	398,2	<i>sd</i>	6,3
Total	1.477,5	8.273,9	694,25	673,7	5,0	5,0

(*) A Catalunya, les dades de les pensions per favor familiar es presenten conjuntament amb les d'orfandat.

Font: elaborat amb dades del Boletín de Estadísticas Laborales.

Pensions públiques no contributives 2007
 Nombre de beneficiaris (mitjana anual) a Espanya i Catalunya

	Catalunya			Espanya		
	2006	2007	%Variació interanual	2006	2007	%Variació interanual
FAS vellesa	143	63	-55,94	5.572	4.430	-20,5
Jubilació SS	33.905	33.228	-2,00	276.920	271.369	-2,0
FAS malaltia	325	116	-64,31	22.285	19.852	-10,9
Invalidesa SS	25.447	25.451	0,02	204.844	203.438	-0,7
Subsidi LISMI	3.137	2.631	-16,13	38.246	33.149	-13,3
Prestació assistencial d'atur	46.532	<i>sd</i>	<i>sd</i>	558.702	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Total	109.489	<i>sd</i>	<i>sd</i>	1.106.569	<i>sd</i>	<i>sd</i>
Renda mínima d'inserció*	13.065	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>	<i>sd</i>

* La inexistència d'informació sobre actuacions similars a la resta de l'Estat porta a l'Idescat a tractar de forma diferenciada les prestacions econòmiques del Pla Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció.

(*sd*): sense dades.

Font: elaborat amb dades IDESCAT.

3.6. R+D: Recerca i desenvolupament

Les dades disponibles, com es pot comprovar, són del 2007. Tant Catalunya com Espanya eleven lleugerament el percentatge del PIB que destinen a R+D. La despesa catalana és superior a la mitjana espanyola però inferior a qualsevol de les referències europees, especialment pel que fa a les empreses. A Europa però les dades mostren una tendència a l'estancament. En el ranking per comunitats autònomes Catalunya es manté en la quarta posició, bastant pel darrera de Madrid (1r) Navarra (2a) i el País Basc (3r).

Despesa interna en R+D, en % sobre el PIB i contribució per sectors d'execució. 2006-2007

	Catalunya		Espanya		UE-27		UE-15	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
% PIB*	1,42	1,48	1,20	1,27	1,84	1,83	1,91	1,91
Empreses	0,92	0,93	0,67	0,71	1,8	1,17	1,23	1,23
Administració pública	0,17	0,20	0,20	0,22	0,24	0,24	0,24	0,25
Ensenyament superior	0,33	0,34	0,33	0,33	0,40	0,41	0,42	0,42
IPSFL (Institut. Sense Lucre)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,02	0,02

*Segons INE.

Font: elaborat amb dades INE i EUROSTAT.

Despesa interna en R+D (% PIB) per CCAA. 2005-2007

Comunitats Autònomes	% R+D sobre PIB 2005	% R+D sobre PIB 2006	% R+D sobre PIB 2007	Posició segons despesa 2005	Posició segons despesa 2006	Posició segons despesa 2007
Andalusia	0,84	0,90	1,01	8	8	8
Aragó	0,79	0,88	0,91	9	11	11
Principat d'Astúries	0,70	0,90	0,94	11	9	10
Illes Balears	0,28	0,29	0,33	17	17	17
Canàries	0,59	0,65	0,63	14	15	15
Cantàbria	0,45	0,80	0,89	15	12	13
Castella i Lleó	0,89	0,97	0,59	6	6	6
Castella-la Manxa	0,41	0,47	1,10	16	16	16
C. Valenciana	0,99	0,96	0,95	5	7	9
Extremadura	0,69	0,73	0,75	12	14	14
Galícia	0,89	0,90	1,03	7	10	7
C. de Madrid	1,82	1,98	1,96	1	1	1
Múrcia	0,75	0,78	0,91	10	13	12
Navarra	1,67	1,92	1,89	2	2	2
País Basc	1,48	1,60	1,87	3	3	3
La Rioja	0,66	1,06	1,18	13	5	5
Catalunya	1,35	1,43	1,48	4	4	4
Espanya	1,13	1,20	1,27			
UE-27	1,84	1,84	1,83			
UE-15	1,9	1,91	1,91			

Font: Elaborat amb dades INE, i EUROSTAT.

3.7. Terminologia

• Indicadors econòmics

IPC (Índex de Preus al Consum)

És un indicador que mostra l'evolució dels preus a partir de les variacions registrades sobre unes determinades agrupacions de béns i serveis recollides a una sèrie determinada d'establiments a tot el territori.

IPC acumulat durant l'any

També es denomina com a 'variació acumulada de l'IPC'. Registra la variació experimentada pels preus des de l'inici de l'any fins a una data concreta.

Variació interanual de l'IPC

Indica la variació experimentada pels preus en un període de dotze mesos, és a dir, entre el més de referència i el més corresponent de l'any anterior.

IPC subjacent

És un índex de preus que no inclou ni els aliments frescos, ni els productes energètics. Mostra l'evolució dels preus d'aquells béns i serveis menys subjectes a influències conjunturals i, per tant, dona una informació més estructural de l'evolució dels preus.

PIB pm a preus constants

Aquest indicador mesura el valor de l'activitat productiva d'un territori descomptant l'efecte de la inflació.

• Indicadors d'activitat, ocupació i atur

Població Activa

És el conjunt de persones, en edat legal de treballar que estan disposades a treballar. Persones ocupades i persones que estan cercant ocupació d'una manera activa.

Taxa d'activitat

És la proporció entre el total de persones actives respecte al conjunt de població de 16 i més anys.

Població Ocupada

És el conjunt de persones que duen a terme una activitat remunerada.

Taxa d'ocupació

És la proporció entre el total de persones ocupades i el conjunt de persones de 16 i més anys.

Població Assalariada

És el conjunt de persones ocupades que treballen per compte d'altri.

Taxa de salarització

És la proporció entre el total de persones assalariades respecte al conjunt de persones ocupades.

Població aturada (o desocupada)

És el conjunt de persones que es troben en disposició de treballar, les quals, tot i cercar una ocupació, no la troben.

Taxa d'atur

És la proporció entre el total de persones aturades i el conjunt de població activa. Per aquest motiu, la diferència entre la taxa d'atur general i la taxa d'atur entre 16 i 64 anys pràcticament no presenta diferències significatives, donat que el nombre de persones actives de més de 64 anys resulta poc menys que testimonial.

3.8. Fonts documentals

Podeu ampliar aquesta informació estadística consultant les diferents fonts documentals utilitzades. Per a la vostra comoditat, us detallem les corresponents adreces web on podreu trobar aquesta informació i realitzar les vostres consultes.

CONC. Secretaria d'Acció Socioeconòmica de la CONC
Institut d'Estadística de la Generalitat de Catalunya (IDESCAT). <www.idescat.net>
Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. <<http://www.gencat.net/treball/>>
Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Informació Estadística del Departament de Treball
Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya. Informe de Conjuntura Econòmica
Tribunal Laboral de Catalunya. <<http://www.tlc.es>>
Tribunal Laboral de Catalunya. *Informació Estadística*.
Instituto Nacional de Estadística (INE). <<http://www.ine.es>>
INE. *Encuesta de Población Activa (EPA) Principales resultados*.
INE. *Encuesta de Población Activa (EPA) Resultados detallados*.
Instituto Nacional de Empleo (INEM). <<http://www.inem.es>>
Ministerio de Trabajo e Inmigración. <<http://www.mtas.es>>
Ministerio de Trabajo e Inmigración. *Boletín de Estadísticas Laborales (BEL)*.
<<http://www.mtas.es/estadisticas/presenta/> >
BEL. *Encuesta de Coyuntura Laboral*. <<http://www.mtas.es/estadisticas/ECL/Welcome.htm>>
Ministerio de Economía y Hacienda. < <http://www.meh.es/es-ES/Paginas/Home.aspx> >
EUROSTAT.< <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home> >.

Els Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2009

4. Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2009. Notes sobre els aspectes més rellevants

1.- Creixement moderat respecte a l'any anterior

Els Pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2009 tenen un creixement moderat, amb un augment del 6,4% (en termes homogenis del 5,8%), una xifra que està per sobre de la previsió de creixement del PIB nominal que és del 2,5%. La diferència entre el 6,4% i el 5,8% es deu a que els Pressupostos del 2009 incorporen 64 noves entitats.

Aquest Pressupost està fet en base a una previsió de creixement real negatiu del Producte Interior Brut del -0,1%, xifra que amb tota probabilitat serà encara inferior.

En termes reals i homogenis, la previsió de creixement dels Pressupostos del 2009 és del 3,1% i tenen un volum global de 36.985,1 milions d'euros.

2.- Es mantenen els ingressos

Els ingressos no financers es mantenen pràcticament inalterats amb un augment del 0,4% i els ingressos corrents es redueixen un 0,8%. Aquesta evolució és conseqüència de la menor recaptació d'alguns impostos cedits, especialment l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (vinculats al negoci immobiliari). Aquest impost, que és dels més importants pel que fa a la seva capacitat de recaptació, decreix la seva previsió d'ingressos en un 46% (1.762,8 milions d'euros menys).

En un sentit contrari, augmenten els ingressos que provenen dels impostos estatals participats, com a conseqüència del creixement de l'IRPF en un 22,9%.

Aquestes circumstàncies expliquen que es modifiqui la tendència dels anys anteriors i augmenti el pes dels impostos directes en el conjunt dels ingressos fiscals.

La previsió de creixement de l'IRPF, que aparentment no es correspon amb una situació de crisi com l'actual, reflexa, no obstant, els recursos que aportarà l'Estat. Aquesta xifra incorpora liquidacions pendents i, en tot cas, si no es complís, s'ajustaria en anys posteriors.

Les dificultats per fer créixer els ingressos no financers ha fet necessari incrementar el recurs als ingressos financers (l'endeutament de la Generalitat) que augmenten un 49,5%.

3.- Creixement moderat de les despeses

La despesa no financera, component més important de la despesa i que inclou les despeses de funcionament, transferències corrents i inversions, creix en el total del Pressupostos un 5,6%.

Dins la despesa no financera, tant les despeses corrents com les despeses de capital moderen el seu creixement respecte al 2008.

La despesa de personal (en termes homogenis) s'incrementa el 7%, atès que es creen 1.740 noves places. Això està associat en bona part a l'augment de plantilles destinades a serveis públics directes, on destaquen les noves places de mossos d'esquadra amb un increment de 356 places.

4.- Forta disminució de l'ocupació

Es preveu que en el 2009 es destruiran 54.900 nous llocs de treball (equivalents a temps de treball complet) en el conjunt de l'economia. Això representa una reducció de l'1,6% del total. L'any 2008 tot i la previsió de creació de 66.700 nous llocs de treball s'han destruït finalment 5.600 llocs de treball.

Els Pressupostos destinen 580,4 milions d'euros al Foment de l'ocupació (polítiques actives), un 39,3% més que el 2008, és a dir 163,7 milions més que el 2008.

Cal tenir en compte que d'aquests 163,7 milions més destinats al foment de l'ocupació n'hi ha 100 que es donaran en forma de préstecs per a la formació d'aturats.

De totes formes, l'increment dels recursos destinats al foment de l'ocupació s'han de relativitzar perquè hi ha un augment important dels ingressos finalistes que no s'inclouen en el pressupost anterior.

5.- Esforç inversor

Les inversions públiques assoleixen un màxim històric de 5.494,4 milions d'euros, un 4,7% més que l'any anterior. A això cal afegir les inversions realitzades fora del Pressupost (sistemes específics de finançament), que són de 1.086,8 milions d'euros amb diverses fórmules de finançament: el 70,7% són concessions a través d'explotacions, el 20,4% mitjançant pagaments ajornats o mètode alemany, i el 9% mitjançant drets de superfície. Així, la inversió de tot el sector públic de la Generalitat, un cop sumada la inversió dels sistemes específics, és per l'any 2009 de 6.581,2 milions d'euros, un 11,4% superior a les de l'exercici anterior.

Els sistemes específics de finançament són una via per a reduir el dèficit públic traient fora dels Pressupostos despeses d'inversió. Aquesta via de finançament de la inversió s'ha incrementat respecte de l'any passat el 64,7%.

S'ha de destacar la inversió en ferrocarril, que augmenta en el Pressupost d'aquest any un 26,5%, les inversions en el cycle de l'aigua que tenen un creixement del 39,5%, i les inversions en carreteres amb un creixement del 37,3%. Contràriament, per tercer any consecutiu, hi ha una reducció en la inversió en educació, amb una caiguda del 15%.

6.- Increment de la despesa en Recerca, Desenvolupament i Innovació

Les despeses en polítiques de Recerca, Desenvolupament i Innovació creixen un 37,1%. Tot i ser un augment important, els recursos totals destinats a aquestes polítiques estan encara lluny de la mitjana de la UE i dels objectius marcats en l'Estratègia de Lisboa. Cal afegir, no obstant, que aquest esforç en R+D+I no li correspon fer-ho només al govern, que de fet és el que està fent un major esforç, sinó també a les empreses.

7.- La despesa social redueix el seu pes en els Pressupostos

La despesa social s'incrementa globalment un 5%, una xifra per sota del creixement del conjunt del Pressupost. D'aquesta forma redueix lleugerament el seu pes del 52,3% al 51,6% sobre el total. Cal tenir en compte que només la Salut i l'Ensenyament sumen ja el 41,8% i que aquest volum de despesa social per sobre de qualsevol altre consideració respon a la tipologia de les competències transferides.

En opinió de Comissions Obreres, la despesa social contemplada en els Pressupostos d'enguany no es correspon amb la prioritat de reforçar les polítiques socials per fer front a les conseqüències de la crisi.

8.- La despesa en Salut augmenta per sota de la mitjana i es congelen les plantilles

La despesa en Salut creix un 3,5%, una xifra bastant per sota de la mitjana. Si es considera només l'àmbit del CatSalut i l'ICS, el creixement de la despesa és encara menor, del 2,8%.

Tot i així, després de dos anys de reducció, incrementen les inversions directes amb un augment del 22,2%. El personal sanitari augmenta només en 5 noves places, una xifra totalment insuficient per a cobrir les necessitats existents.

L'increment en Salut queda molt lluny del que es considera aconsellable per a mantenir la qualitat del sistema, que és de dos punts per sobre del PIB nominal, és a dir, un creixement del 4,5%.

9.- Cau la inversió en Educació per tercer any consecutiu

La partida d'Educació creix el 4,5%, una xifra per sota de la mitjana, i disminueix en conseqüència el seu pes en el conjunt dels Pressupostos (ara representa el 16.3% quan l'any 2008 era del 16.6%). El personal docent no universitari es redueix en 5 places i les inversions directes cauen per tercer any consecutiu (-15,0%).

10.- Augmenta de forma insuficient la despesa en protecció social i no es garanteix el compliment de la llei d'atenció a la dependència

Per la seva banda, la despesa en protecció social augmenta un 7,3% per desplegar les lleis de serveis socials i d'atenció a la dependència.

Dins de la protecció social hi ha un increment en pensions i prestacions assistencials de 120 milions d'euros, un 82,1% més que l'any anterior, però a la vegada es redueix en 106 milions la despesa en l'atenció a la gent gran amb dependència.

L'increment en pensions i prestacions assistencials respon en part al fet que les prestacions socials no contributives han d'assolir en els Pressupostos d'aquest any el 85% de l'Indicador de Rendes de Suficiència de Catalunya (en el 2008 havia estat del 80% i la llei preveu que aquest percentatge sigui del 100% l'any 2010). Finalment, en la tramitació parlamentària s'ha aprovat que assoleixi el 90% de l'Indicador.

D'altra banda, el Govern ha pressupostat un IRSC que s'incrementa només amb l'IPC previst, és a dir, un 2%, i no inclou la revalorització per la desviació produïda. Aquesta compensació s'havia aconseguit per l'aplicació de l'Acord estratègic i la negociació amb els sindicats. Amb això es vol evitar que es produeixi una pèrdua de poder adquisitiu per al sector de la població amb rendes més baixes.

Pel que fa al compliment de la llei d'atenció a la dependència, es fa molt difícil interpretar en el Pressupost quina és la despesa destinada a cobrir el nou dret subjectiu que determina la llei. De totes formes, l'increment que es contempla resulta clarament insuficient per a cobrir les expectatives que generen la implantació de la llei i no es té en compte que s'ha superat en més del 60% el nombre previst de persones amb dependència.

En aquest sentit, la Generalitat hauria d'haver fet un esforç addicional per garantir l'atenció a les persones amb dependència reconeguda, al marge de les desavinences amb l'Estat. En canvi, ha retallat la partida per a gent gran amb dependència i ha incrementat de forma insuficient la dotació econòmica de la resta de programes socials. La manca de finançament

pot posar en entredit la universalitat dels drets subjectius que no poden condicionar-se a la suficiència pressupostària.

11.- Es desaccelera el creixement de la despesa en habitatge

La despesa en habitatge i altres actuacions urbanes (lleis de barris) creix un 1,3%, i la inversió en habitatge un 1,3%.

Aquesta desacceleració respon principalment a la caiguda del 45,2% en la despesa en el Programa de barris, mentre la despesa en habitatge s'incrementa el 8,5%, 54 milions d'euros. Una part important d'aquest increment es destina a l'amortització de préstecs i a pagament d'interessos, mentre que, en canvi, les transferències directes a les famílies (corrents i de capital) de la Secretaria d'Habitatge, ADIGSA i INCASOL es redueixen l'1,2%.

12.- Creixement del dèficit i l'endeutament

Els Pressupostos de la Generalitat presenten un dèficit pressupostari de -2.127,7 milions d'euros (en termes SEC-95. Base 2000) que és l'1% del PIB català. L'any 2008 el pressupost es va aprovar amb un dèficit de -469,5 milions d'euros el 0,2% del PIB.

Aquest dèficit està limitat pel compliment de la normativa vigent en matèria d'estabilitat pressupostària. Per una part, el darrer Acord del Consell de Política Fiscal i Financera permet, en contextos de creixement econòmic inferior al 2%, un dèficit a les CA no superior al 0,75% del seu PIB pel 2009. Addicionalment la normativa d'estabilitat pressupostària permet pel conjunt de CA dèficits de fins al 0,25% del PIB espanyol, per a finançar, fins a màxim del 70%, inversions productives. Aquest mecanisme és conegut com a Golden Rule (Regla d'Or), i ha permès incorporar als pressupostos 532 milions d'euros més en concepte d'inversions.

Pel conjunt del sector públic, els Pressupostos del 2009 presenten un estalvi per operacions corrents de 121,1 milions d'euros, mentre que les necessitats financeres per operacions d'inversió són de 3.626,4,1 milions d'euros i, per tant, el Sector públic de la Generalitat té una necessitat de finançament de 3.505,3 milions d'euros. Això representa un 95% més que l'any anterior i té com a conseqüència la necessitat d'un major endeutament.

Així l'endeutament net de tot el Sector Públic de la Generalitat, de 4.245,6 milions d'euros pel 2009, augmenta el 96,8% respecte els dels pressupostos aprovats pel 2008.

D'altra banda, les inversions efectuades fora de Pressupost mitjançant els sistemes específics de finançament malgrat que s'ajorni el seu pagament s'acaben incorporant als Pressupostos mitjançant increments de la despesa.

13.- Conclusions

Comissions Obreres de Catalunya ha defensat que els Pressupostos del Generalitat per al 2009 tinguin com a prioritat rellançar l'economia i reforçar les polítiques socials per fer front a les conseqüències de la crisi. En la seva opinió, els comptes aprovats són molt insuficients per abordar aquests dos grans objectius.

Creiem que cal aprofitar totes les possibilitats d'endeutament per evitar que siguin els col·lectius socials més vulnerables els que pateixin les conseqüències d'una crisi que no han provocat. En aquest sentit, cal ampliar la despesa social i revaloritzar l'Indicador de rendes de suficiència de Catalunya en els termes que s'havien acordat per tal d'evitar l'exclusió social.

No és de rebut que una llei que està en vigor, com la d'atenció a la dependència, no es doti pressupostàriament de forma adequada i, per tant, no es garanteix el seu compliment, al·legant conflictes entre administracions.

Valorem de forma negativa la pràctica congelació en termes reals del pressupost de Sanitat alhora que es llencen propostes no justificades com el co-pagament. Tampoc és acceptable la insuficient despesa en Educació amb una caiguda de la inversió.

Manifestem el desacord amb la congelació de plantilles en Educació i Sanitat, ja que no es pot pretendre millorar aquests sectors estratègics sense posar els recursos que ho facin possible.

Comissions considera, en definitiva, que aquests no són els Pressupostos que l'actual situació precisa i reclama que els recursos que puguin venir del nou model de finançament s'utilitzin per combatre la crisi i reforçar les polítiques socials i no per disminuir el dèficit.

